

CHARON

HOROROVÉ POVIEDKY

9

DOMINIK FIALA
MAREK GREGA
KATEŘINA MALEC HOUFKOVÁ

PAVEL CHODŮR
MATEJ KANDRÍK
GEORGE PETRUNAS

OBSAH ČÍSLA

- 3 DOMINIK FIALA – DOBRÝ BŮH**
18 ROZHOVOR: IVAN KUČERA
27 MATEJ KANDRÍK – KL'ÚČ NOCI
**36 ČLÁNOK: OD OBETE, CEZ PADLÚ ŽENU,
FEMINISTICKÉ VIANOCE A SPÄŤ**
45 MAREK GREGA – PÁD DO PRÁZDNA
58 ČLÁNOK: JMÉNA ČESKÉHO LITERÁRNÍHO HORORU
80 GEORGE PETRUNAS – PARAZIT
91 KNIŽNÉ RECENZIE
99 PAVEL CHODŮR – GENIUS LOCI
113 ČLÁNOK: VÝBER NAJLEPŠÍCH HOROROV ROKU 2025
124 KATEŘINA MALEC HOUFKOVÁ – KOŘENY
134 VLASTNOU KRVOU: ROZHOVOR S AUTORMI

EDITORIÁL

Smrť, dane a nové číslo Charona každého pol roka – to sú jediné istoty v tomto aj posmrtnom živote. Tak sme tu opäť. S tradičnou nádielkou šiestich poviedok, zaujímavých rozhovorov, recenzií a hodnotných článkov.

Tentoraz vám prinášame neokukané tváre. Nikto z autorov deviateho čísla u nás ešte nepublikoval, no to neznamená, že títo spisovatelia nemajú už za sebou slušné úspechy. Zo zahraničnej scény sme vybrali Dominika Fialu. Ten vydáva knihy vo Fobose, ktorý je súčasťou kolosu Dobrovský. K nemu sme prizvali vychádzajúcu nádej českého hororu Kateřinu Malec Houfkovú.

V rámci domácich autorov sme vsadili na Pavla Chodúra. Jeho detské knihy môžete poznať z vydavateľstva Ikar, a „dospelácke“ diela zas z Columbusu, ktorý vydáva aj našu hororovú edíciu. Podstatne čerstvejšími účastníkmi plavby sú Matej Kandrík, Marek Grega a George Petrunas. Ako obstáli v konkurencii svojich skúsenejších kolegov? Posúďte vy. My si myslíme, že skvele. Dávať šancu talentom je jednou z hlavných filozofii tajomného prievozníka, ktorého meno nesie tento nėsavý plátok.

Só všetkými autormi ponúkame skupinový rozhovor. Pozrieme sa na zúbok novým hororovým knihám aj filmom. Známy editor Honza Vojtišek vám predstaví mená českého literárneho hororu, novinárka Zdenka Kollárová zas silné ženské charaktery a hororfluencer Lukáš Polák vypovedá spisovateľa Ivana Kučera.

V poslednom čase sa mnoho ľudí pýta, či je horor v tomto ťažkom období potrebný a či sa ho vôbec oplatí čítať a písať. Čo im spoločne odkážeme?

Radoslav Kozák

CHARON

**TVOJ PRIEVOZNIK
DO SVETA TEMNOTY!**

ŠÉFREDAKTOR:

RADOSLAV KOZÁK

REDAKCIA:

**MÁRIA HANÚSKOVÁ,
LUKÁŠ POLÁK**

GRAFICKÉ SPRACOVANIE,

SADZBA A OBÁLKA:

MICHAL BŘEZINA

POVIEDKY:

**DOMINIK FIALA, MAREK
GREGA, KATEŘINA
MALEC HOUFKOVÁ,
PAVEL CHODŮR, MATEJ
KANDRÍK, GEORGE
PETRUNAS**

ILUSTRÁCIE POVIEDOK:

ZUZANA LAKIRI

DROPOVÁ, ADAM

KUBÍK, PETRA A.

KULAGOVÁ, LUCIA

LUKAŠČIKOVÁ, ANDREJ

PRÁZNOVSKÝ,

ZDENĚK SVOBODA

ČLÁNKY:

MÁRIA HANÚSKOVÁ,

ZDENKA KOLLÁROVÁ,

LUKÁŠ POLÁK, HONZA

VOJTIŠEK

KOREKTÚRY:

ERIKA ADAMCOVÁ,

JANA BORIŠINOVÁ,

KIRA BULAT, JANA

TABAČKOVÁ, BEÁTA

TAKÁČOVÁ, HONZA

VOJTIŠEK

AUDIOVERZIE:

ANDREA FARKAŠOVÁ

TOMÁŠ FARKAŠ

EWKA EFFCHEN

SOCIÁLNE SIETE:

LUCIA LUKAŠČIKOVÁ,

LUKÁŠ POLÁK, DANIEL

SAGAN

ČÍSLO: 9, ROK: 2026

CASOPIS.CHARON@GMAIL.COM

FACEBOOK: ČASOPIS CHARON

INSTAGRAM: CASOPIS_CHARON

YOUTUBE: CHARON

KORVUS MEDIA: KORVUS.EU

HYDRA:

VYDAVATELSTVOHYDRA.SK/CHARON/

DOMINIK FIALA

DOBRÝ BŮH

ilustrovala: Lucia Lukaščíková

Přejedu palcem po rámu obrázku. Jsme na něm ještě všichni, já, Allison i máma s tátou. Obrázek příjemně chladí. A venku je příšerné horko. Moje máma umřela před pár lety důsledkem rychle postupujícího degenerativního onemocnění. Hezké, vidíte? Můj otec se od té doby stranil lidské společnosti, a i když to nerad říkám, to zahrnovalo i nás, jeho děti. Jsme ti poslední lidé, kteří mu zbyli, tedy až na pár vzdálených příbuzných, od kterých jsme dostávali dopisy, přání a pohlednice během velkých svátků. Ty táta nepočítal a mnohokrát se nechal slyšet, že jsou mu v podstatě cizí a lhostejní. Byl to zlomený muž, než ho zabil infarkt. Smutek máme v rodině.

„Jacku? Jacku, musíš se vrátit dolů. My oba musíme.“

Jako na zavolanou, moje sestra s depresemi. Přesto se na mě usmívá, jak to uměla jenom ona. Říkala mi tak, že tady pro mě je. Hosté na nás čekali a já to moc dobře věděl. Jedna moje část byla spokojená s tím, že museli čekat. Chtěl jsem, aby čekali. Chtěl jsem, aby měli čas přemýšlet, jak na tátu kašlali, i když jenom čekají, co jim kápne z poslední vůle. Byl

poměrně bohatý. Obecně platilo, že na co sáhl, to se proměnilo ve zlato. Spoustu lidí to rozčilovalo. Za to jsem byl rád.

„Tady ještě vypadal šťastně, vid?“

Tiše ke mně přešla a něžně mě vzala za rameno. Pak se naklonila, aby se podívala na fotografii ve stříbrném rámečku.

„Vždyť se pořád uměl smát, Jacku.“

„Naposled tady. Tohle je naše poslední fotka s mámou.“

„Nech toho. Pojď. Přijdeš na lepší myšlenky.“

Zvláštní, slyšet to zrovna od ní.

Podle závěti připadlo otcovo sídlo v kopcích mě a sestře. Nesměli jsme ho nikdy prodat. Ani jsme to neměli v plánu, ale mě zaskočilo, jak chladný dokázal být i ze záhrobí. Oba jsme dostali po čtyřiceti procentech jeho majetku, což představovalo podniky, nemovitosti, cenné papíry, investice a samozřejmě peníze, jako takové v hodnotě milionů dolarů. Zbylý majetek, ten, který pro něj vesměs nic neznamenal, rozdělil dál v rodině a každého slušně zabezpečil. Hyeny byly šťastné.

Zkrátka jsem se sestrou v domě zůstal sám. Vzala si jednu z ložnic pro hosty

CHARON

v západním křídle a řekla, že je unavená, že si promluvíme zítra. To bylo fajn. Oba jsme za sebou měli dost těžký den, i když každý trochu jinak. Já si dal věci do svého starého pokoje ve východním křídle, ale téměř okamžitě jsem zamířil do otcovy pracovny.

Měl jsem pro to dobrý důvod, který Allison nijak nekomentovala. Byla to jedna zmínka, jeden malý detail, kterého si nikdo ze smutečních hostů neměl šanci všimnout. Otec nás oba podaroval víceméně stejným dílem. Spíš vlastně vyjmenoval, co nám dvěma odkazuje a velkou měrou nechal rozdělení svého dědictví na naší dohodě. Ani jeden z nás v domě nejspíš nezůstane, to byla další věc. Je to obrovský dům. Pohodlně by se tu ubytovalo menší město. Na dlouhodobý pobyt v takovém gigantovi, který byl izolován od civilizace větrnými kopcí a hustými lesy na jejich úpatí, nebyl ani jeden z nás stavěný. Nepomůže žádné zlato ani křišťál na světě. Sestra by tu asi zešílela o něco dřív, než já, ale i mě by ten dům nakonec dostal.

Ale o to teď nejde, říkal jsem si v duchu, když jsem stoupal po mramorových schodech do nejvyššího patra sídla. Jedna věc v otcově závěti byla dost zvláštní. Táta říkal, že veškerý obsah sejfů v jeho pracovně je výhradně můj. Byl jsem zvědavý proč. Neznal jsem číselnou kombinaci, a vykonavatel poslední vůle mi slíbil, že s tím něco udělá. V takových případech se běžně volají zámečníci, ale

já nechtěl čekat, až bude některý z nich mít cestu kolem kopců. Chtěl jsem zkusit štěstí. To, že obsah sejfů odkázal mě, totiž muselo nutně znamenat i to, že jsem tu číselnou kombinaci znal. Jenom jsem o tom nevěděl.

Jakmile jsem otevřel lakované dveře pracovny, okamžitě mě do nosu udeřil zatuchlý pach dobrých doutníků. Kam mi dopadl zrak, viděl jsem nejrůznější sošky z nejčistšího křišťálu a zvláštní, zajisté nesmírně cenné starožitnosti, o jejichž účelu jsem se mohl jen dohadovat. Přímo naproti mně stál pracovní stůl. Byl to nábytek groteskně obludných rozměrů. Nedokážu pochopit, jak ho sem jeho lidé dokázali dostat. Ten stůl zabíral dobrou čtvrtinu místnosti, která byla větší, než můj byt.

Pohládl jsem křišťálový popelník na stole. Pak jsem si nalil sklenku drahého koňaku. Příjemně hřál, když jsem se otočil na otcově kožené židli naproti krbu. Zíral na mě trezor z ušlechtilé oceli. Znovu jsem se napil. Protáhl jsem si prsty, až to křuplo. Pak jsem zkusil vytukat svoje datum narození. Nevěděl jsem ani, kolik číslic hledám. Na tom ale nezáleželo. Někde v hlavě jsem to heslo měl. Bylo logické, že na něj přijdu.

Nic. Pak jsem zkusil vytukat sestřino datum narození. Den, kdy táta poznal mámu. Jejich datum výročí svatby. Olízl jsem si rty a napil jsem se ze sklenky. Slyšel jsem jen, jak za okny profukuje teplý větrík. Pak jsem zadal měsíc a den

obou našich narozenin dohromady, což byl palindrom, o čemž jsem dřív neměl ani ponětí. A ozvalo se tiché klapnutí.

Jedna moje část byla skoro zklamaná. Pak ve mně ale cosi ožilo, když jsem si uvědomil, co to znamená. Rozhlédl jsem se kolem a s krátkým zaváháním jsem vstal z křesla a došel zavřít dveře. Zapomněl jsem na to. Dosud mi to nevadilo. Teď už ale začínalo. Dveře jsem dokonce zamkl na klíč. Ať už v tom sejfu bylo cokoli, patřilo to jenom mě. Co tam může být? Co když je jeden z nás adoptovanéj, nebo tak?

Když jsem se prodíral sejfem, byl jsem téměř zklamaný. Byl plný nejrůznějších technických dokumentů. Dopil jsem skleničku, nalil jsem si další, až karafa cinkla a odsunul jsem pití stranou.

Pak jsem na chabé, mihotající světlo vytáhl zvláštní knihu v černých pevných deskách. Byla vázaná v kůži. Těžká, ale překvapivě poměrně útlá. Převracel jsem ji v rukách. Nikde jsem nenašel jediné slovo, které by knihu jakkoli popisovalo, ani jediné slovo nebo značka. Desky svíral malý háček zaklesnutý do obdobného poutka vystupujícího z kůže. Držely tak pevně u sebe a chránily svůj tajemný obsah. Nic podobného jsem nikdy neviděl. Chvilku jsem se zdráhal, ale nakonec jsem knihu položil. Ale jen těsně vedle sklenky. Chtěl jsem ji mít na očích. V sejfu zbývalo jen málo věcí. Obálka, ta mě zaujala. Zažloutlý papír mi klouže v prstech, když se znovu napiju. Nevím, jestli jsem na ta slova připravený. Je to dopis.

Drabý Jacku,

pokud čteš tato slova, jsem již po smrti. Netrucšli pro mě, synu. Kdybych se mohl vrátit v čase, žil bych stejně, proto nemám výčitek a umírám smířený. Teď mě však dobře poslouchej, Jacku. Svým posledním dechem tě žádám, aby ses postaral o svou sestru. Potřebuje tě, i když to nahlas neřekne. Jako její matka. Ty jsi, pro změnu, jako já. Konáš, co je nutné vykonat. A v návaznosti na to tě žádám o jednu, poslední službu svému starému otci – jde o tu knihu. O Černou knihu. Možná ses sám sebe ptal, proč odkazuji sejf právě tobě. Jde o ní, Jacku. Zapřisabám tě, nikdy z ní nečti. Žádám tě, abys udělal to, co jsem já nedokázal. Co jsem nestihl. Žádám tě, abys ji zničil. Vím, že jen ty to svedeš, proto jsem odkázal knihu tobě a ne Allison. Nejspíš bude lepší, když nebude o ničem vědět.

Doufám, že na mne budete oba vzpomínat v dobrém, jsem na Vás oba dva MOC hrdý. Budu vypravovat, ať už v pekle, nebo v nebi, že jsem šťastnej, protože mám ty nejlepší děti na světě.

*Tvůj milující táta,
Robert McMahon*

P.S

Nesundávej ten háček. Ať se neotevře. Plameny by jí měly zhltnout celou.

CHARON

Dopis jsem si přečetl hned třikrát, to abych měl jistotu, že se nenacházím v podivném snu. Můj pohled přitáhl lesklý háček. Mám tomu rozumět tak, že ten háček na desky přidělal můj otec? Proč by něco takového dělal? Pravdou bylo, že můj otec se na konci svého života choval poněkud zvláště. Drobné výstřelky, na které jsem u něj byl zvyklý, nahrazovaly obrysy skutečných psychických poruch. Je to jenom kniha. Bylo by pro něj tak těžké jí hodit do krbu? Možná je to účetnictví, které by vykonavatelé poslední vůle neměli vidět. Nemám nejmenší ponětí, jestli byly všechny otcovy ochody vyložene legální. Tolik by mě zase nepřekvapilo, kdyby to tak bylo. Vlastně jsem téhle teorii téměř uvěřil. Pak jsem si dal další sklenku a nakonec jsem usnul v křesle.

Ráno jsme se s Allison sešli v rozsáhlém prostoru jídelny. Pokud bychom seděli na opačných koncích leštěného stolu, museli bychom křičet, abychom si mohli povídat tak jsme seděli vedle sebe. Allison se očividně nemohla dočkat, až sídlo opustí.

„Než jsem si šla lehnout, dívala jsem se z okna na ty kopce. Umí to tady být docela strašidelný.“

„Kdo by to byl řekl, když je to v podstatě palác, vid?“

Naše konverzace nás měla jen zabavit. Ani jeden z nás neočekával žádné závažnější téma. Ale přece jen se Allison

nakonec rozhodla, že odpoledne vyrazí domů. Měla malý byt a kočku.

To já svůj názor na dům přes noc přehodnotil a rozhodl jsem se, že v něm ještě nějakou chvíli zůstanu. Den, nebo dva. Porozhlédnu se kolem, v neposlední řadě nesmím zapomenut, že tady mám ještě nějakou práci. Cosi, co vyžaduje roušku samoty. Hodilo se, jak odsud pospíchala. Abych se přiznal, nijak mě nelákala myšlenka na to, že se octnu v tom mramorovém sídle sám. Přímo mě nad hlavou by mohla tlupa tuláků klidně zosnovat můj úděsný konec a já bych o tom neměl ani ponětí. Ale měl jsem plán.

Zalíbilo se mi v pracovně, a z ní nevedla složitá cesta do mého starého pokoje – vlastně jsem musel jen projít částí chodby, a po drahých kobercích sejít schodiště do druhého patra. Zbylé desítky přístupových cest do téhle mé malé oázy bezpečí jsem hodlal pozamykat. Dům měl tolik dveří, že většinu z nich odemykal jeden a ten samý klíč. Mám vlastně dojem, že táta s pomocí trojice klíčů ovládal všechny dveře na celém pozemku, kdy se zvolený klíč rovnal domnělé důležitosti obsahu.

Její auto odpoledne zmizelo v dálce. Na mé rozhodnutí zůstat v domě ještě nějakou tu chvíli neřekla ani slovo. Oba jsme potřebovali truchlit po svém. Také bych neřekl jediného slova, kdyby mi teď řekla, že se chce vydat na cestu kolem světa, nebo tak. Nerad bych z toho

ale dělal přehnané drama. Měl jsem v plánu se prohrabovat tátovými šuplíky a potom uposlechnout jeho poslední přání. Přesně z toho důvodu jsem zapálil krb v pracovně. Nemusel jsem se trápit dřívím, krb poháněl plyn.

Ztěžka dosednu na kožené křeslo a protáhnu se, v koutku mi hoří tlustý doutník a druhou rukou kroužím broušenou skleničkou s tátovým nejlepším koňakem. Měl bych se přestat tvářit, jako že se táta může každou chvíli vrátit. Jako by byl jenom na dovolené a já mu hlídal dům. Mohl bych tu klidně i zůstat. A i když mi veškerý rozum říkal, že bych se tady zbláznil, musel jsem uznat, že jsem si dost rychle zvykl na ten vykřičený luxus. Jenom koňak a ten doutník měli cenu všeho, co mám.

Položím skleničku, samozřejmě potom, co si solidně přihnu, následně mou pozornost přitáhne kniha. Tátův dopis leží přede mnou na stole. Mám v paměti jeho instrukce. Kdybych měl poslechnout doslova a do písmene, stačilo mi jen otočit křeslem a hodit knihu do krbu. Ty desky z pevné kůže by možná nějakou dobu odolávaly, ale samotné stránky by se přeměnily na popel během zlomku vteřiny. Ten by pak spolkl veškerá tajemství. To bylo právě to. To byl ten důvod, proč jsem knihu ještě nedal ohni. Nejspíš mám poslední možnost nahlédnout do otcova světa. Dokážu žít s tou nevědomostí? S vědomím, že jsem se zbavil jeho posledního tajemství?

Abych se Vám teď přiznal, v tomhle okamžiku jsem zkrátka měl udělat to, co po mě táta chtěl. Měl jsem tu knihu bez zaváhání zničit a nic by se nestalo. Pamatuji se, že jsem si dal ještě trochu koňaku a ten mi nejspíš dodal kuráž. Křičel jsem na sebe uvnitř své vlastní hlavy. A snad jsem vážně i cítil podivný závan studeného větru, když háček opustil svou pozici. Teď se jenom líně houpal vedle kožených desek. Ještě pořád mám možnost toho nechat. Pořád můžu dát plamenům, co jim táta slíbil. Tak proč tu knihu otevírám?

Z počátku nerozumím tomu, na co se dívám. Ale napadne mě to prakticky okamžitě. Musela to být nějaká šifra. Táta musel obsah knihy zašifrovat, aby ho tak ochránil. Nejspíš nemusel být tak pečlivý, koneckonců, instruoval mě jejím zničením. Odkášlu si. I tak použil šifru, protože tolik nedůvěřoval svému jedinému synovi? Teď nejde o to, že jsem neposlechl. Nejde o to, že měl pravdu. Jde o to, že neměl právo takhle uvažovat. Pak se ale zarazím. Neznám sice moc šifer, ale mám dojem, že vychází převážně z číslic a písmen. Já se ale díval na symboly, jejichž významu jsem nerozuměl. Snad to dokonce mohla i být jakási zvláštní, stará abeceda, mnohé značky se opakovaly.

Opřel jsem se v křesle a věnoval jsem *Černé knize* svou veškerou pozornost.

CHARON

Prohlížel jsem desítky stran hustě popsaných zvláštním, nečitelným jazykem. Už si nemyslím, že je to šifra ukrývající pochybné obchody. Když už by se táta k něčemu takovému snížil, předpokládám, že by použil skutečnou šifru, která by mohla být pro jeho účely i efektivnější. Nevymýšlel by si vlastní jazyk. Měl jsem určité povrchní znalosti o runovém písmu, o latinských nápisech římských legionářů i o keltských značkách vyřezávaných do dřeva – před několika lety jsem Allison pomáhal pořádat menší výstavu v muzeu dole ve městě. Symboly, na které jsem se ale teď díval, mi zůstávaly naprostou záhadou. Po čase se mi začaly klížit oči. Snad mě znavilo pití, snad samotná pozdní hodina. Neuvědomil jsem si to, ale prodíral jsem se těmi záhadnými stránkami po několik hodin. Nakonec jsem usnul v otcově křesle. Tedy... tak si alespoň vysvětluji, co se stalo dál.

Za zády mi plápolal oheň, a i když vím, že by mi mělo být teplo a že bych se měl cítit spokojeně a v bezpečí, ve skutečnosti je mi chladno. Cítím, jak se teplo snáší na mé tváře, ale tam končí. Jakoby veškeré mé nitro náhle zmrzlo. Vydechnu tenký obláček. Od kouře doutníku se liší především barvou a konzistencí, je bílý a jaksí lehčí. Mám dojem, že v tom obláčku rozpoznávám ty podivné značky. Něco je jinak. Mám pocit, jako bych se díval na svět přes modrý filtr. A některé barvy se lišily od

všech barev, které jsem za celý svůj život viděl. Není mi moc dobře. Když kašlu, mám najednou pocit, jako bych měl zápal plic. Zrak se mi stočí zpátky na text. A já ho nechávám.

Před očima se mi prohání groteskní výjevy. Symboly vtisknuté kouři. Přes zamlžená okna nevidím klid nočních kopců. Barvy pak zmizí úplně, můj svět se přetaví v černobílou, statickou scénu. Každou věc vidím najednou v širších souvislostech. Nevidím stěnu, kdepak. Vidím každý hřebík, každý tah štětcem. Ty koberce. Najednou se dívám na miliony jemných tahů, nedohledné pavučiny látek sbíhající se z každé části světa. Vidím svět v jeho komplexní dokonalosti. Nevidím kámen, vidím miliony, miliardy let za ním. To se týká i samotného domu. Vidím dávné doby, kdy zdejší kopce halily jen neprostupné lesy i dalekou budoucnost, ve které na ztrouchnivělých základech ruiny otcova domu jednoho dne opět vyroste hluboký les v dobách, kdy po lidstvu nezbude ani ošklivá vzpomínka. Minulost, budoucnost i současnost vidím naráz. Čas pro mě neexistuje. Těžko to vyjádřit, ale najednou vím, že vlastně nejsem člověk. Vystoupil jsem ze svého těla, abych teď mohl pohlédnout skrz čas a prostor na nekonečné světy. Abych mohl pohlédnout do dávných tajemství vesmíru. Nejsem člověk, kdepak. Jsem všechno.

Vstanu z otcova křesla a než dojdu

CHARON

k oknu, každá, byť sebenepatrnější myšlenka mého zmateně a zároveň cílevědomě pomateného mozku se splní. Ten vnitřní chlad je pryč. Kráčím otcovou pracovnou jako znovuzrozené slunce. Výhled skrze zamřzená okna se projasní. Stalo se to ve zlomku úderu srdce, na druhou stranu tomu tak svým zvláštním způsobem bylo vždy. Když se dívám na tiché kopce, dívám se zároveň na tiché kopce dávné minulosti. Vidím ten hustý les, který do kopců neodmyslitelně patří. Vidíte to teď stejně, že ano? Otcův dům si ty kopce jen vypůjčil, a po nějakých směšných sto padesáti letech je zase vrátí lesům. Ten les byl v kopcích tím skutečným domovem. Mám sílu mu ho vrátit.

Složím si ruce za zády. Hřeje mě teplo milionů sluncí. Svět je černobílý. Ovšem jen do okamžiku, než se začne po kopcích prohánět oslňující záře. Vlastně spíš připomíná nekonečný mrak. Nekonečný mrak, který mne oslepoval záblesky nepopsatelných barev, barev, které nenáleží lidským očím. Mám dojem, jako kdybych sledoval prudkou bouři. Barvy z nekonečna světů tančí po kopcích. Jsem v otcově pracovně, ale zároveň se vznáším po celé obloze. Jsem Vše a Nic. Jsem stvořitel i ničitel zároveň. Neodolám a koutky rtů mi nadzdvihne lehký úsměv, když se kopce otrásají. A když se plíživé mraky pomalu vstřebávají v chladném ovzduší, tiché kopce opět náleží hustým lesům.

Probudí mě až to, jak zvracím. Nejspíš jsem nedokázal dojít do svého starého pokoje. Nejspíš jsem to přehnal s koňakem. Bolí mě hlava. S každým úderem srdce mám dojem, jakoby mi kdosi vrazil do čela hřebík. Trvá snad celou věčnost, než přijdu k sobě. Muselo to tak být. Musel jsem se opít, usnout a teď jsem musel zaplatit. Muselo to přece být tak. Nebo snad ne? Pozvracel jsem si límec košile, zápach mi zvedne žaludek podruhé. Tentokrát ale odolám. Cosi mě totiž upoutá za velkými francouzskými okny pracovny. Musí se mi to jen zdát. Není o tom pochyb. Znáám tohle místo dobrou polovinu života a moc dobře vím, že z lesů, které kopcům kdysi vládly, už toho moc nezbylo.

S námahou se postavím, opřu se o desku stolu a hřbetem ruky se pokouším očistit. A rovnou si tím zasviněným kouskem ruky promnu oči. Štípne to, sotva si toho ale všimnu. Mou veškerou komatózní pozornost upoutala tichá krajina pohlcená pláštěm noci. Kopce v podstatě zmizely. Přes husté srdce pralesa skoro ani nevidím hvězdy. Zírám s ústy dokořán.

Přece... přece to byl jenom sen, jasný?! Namazal jsem se a měl jsem ujetej sen, to je všechno! Musí být! Rozhlédnu se po stole a zprvu mě potěší, že podivnou knihu vázanou v černé kůži nemůžu najít. Všude se povalují papíry. Dokumenty. Vidím i tátův dopis. Popadnu ho a v rychlosti ho přečtu. Srdce mi svírá

hrůza, když si uvědomuji, že si ho pamatuji do posledního slova tak, jak ho táta napsal. Pak zahlédnu *Černou knihu* na koberci. Polknu. Ruce se mi třesou, když ji zvedám. Znovu pohlédnu na les. Víím, že tam nemá být. S knihou stále v ruce přejdu k oknu a prudce ho otevřu. Otevřu ho tak prudce, až zaskřípá pant a okno málem urve poryv větru. Spolkne mě mráz. Přitom byla noc teplá. Mám dojem, jakoby se celý dům vrátil v čase snad před objevení Ameriky. Musím být jediný člověk v okruhu tisíců mil...

Stisknu desky *Černé knihy*. Nejspíš mi přeskočilo. Čtu. Udělám to rychle, stejně, jako se strhává náplast. Země jakoby se otřásla. Najednou mi čelem projede osten bolesti. Jakoby se mi všechny ty znaky, na které jsem pohlédl, vypálily do určité části mozku a zároveň skřípaly můj nervový systém v agónii. Křičím. Pokouším se tu knihu odhodit, ale nejde to. Moje vědomí se pomalu rozpadá. A já najednou vidím.

Asi by Vás nenapadlo, že Ježíš Kristus tři roky před svou smrtí, v čele malé armády sympatizantů a nohsledů, málem dobyl Římskou říši. Ve skutečnosti to byl obávaný muž. Víím to. Dívám se, jak odsuzuje k smrti zajaté legionáře a jejich hlavy nechává přivázat na sedla koní. Ty pak pošle jejich velitelům. A jejich ptáky pošle jejich ženám.

O něco víc se mi ale líbila kultura modernímu světu zcela neznámá a vědci

v podstatě zamlčovaná a přehlížená. Učitelé neradi přednášejí o babylonské a sumerské kultuře, všimli jste si? To proto, že popírá naprosto všechno, co si myslí, že o historii vědí. A tato kultura stavitelů egyptských, núbijských, mezoamerických, čínských a atlantských pyramid, už byla v podstatě přísným tajemstvím. Největší kultura světa, pro kterou byla vyspělá technologie, kterou si dnes představíte jen v říši science fiction, na denním pořádku. Dívám se, jak všechny vyhladí série přírodních katastrof korunovaná meteorem.

Pak se posunu o něco dopředu. Je léto. Mezi Hooverovou přehradou a urychlovačem částic v CERNu zeje otevřená brána čisté energie vedoucí do jiné dimenze. Šlehají z ní obrovské erupce černých blesků. Dívám se na konec světa, jak entity, kterým lidstvo za ty stovky milionů let dalo stovky milionů jmen, rvou planetu na kusy.

Jsem čas a prostor. Jsem Vše a Nic. Mám moc ničit stejně, jako tvořit. Síla *Černé knihy* mi dala moc bohů. Budu dobrý bůh. A ačkoli jsem pohlédl daleko za tři dimenze (vlastně jsem byl nyní devíti dimenzionální bytostí), rozhodl jsem se vrátit do času, kdy jsem obýval otcův dům a znovu přijmout to směšné, lidské tělo. Slíbil jsem mu, že se o Allison postarám. Dobrý bůh by měl konat dobré věci.

Směju se jako šílenec, když se vykláním z toho francouzského okna. Přes hustý prales nevidím kopce. Nevidím hvězdy.

Jen pomyslím a hlubiny lesa pohltní ten zvláštní mrak roztodivných barev. Už jsem je znal. A znal jsem nekonečně dalších. Tyhle barvy běžný smrtelník nikdy nespatří. Mrak pohltil stromy. A les se rozplynul. Měl bych zavolat Allison. Říct jí, aby se vrátila. Říct jí, že jsem našel něco, co by měla vidět. A znovu se začnu smát, jako naprostý blázen. Nemusel jsem jí volat. Jen pomyslím, a ten hovor je už za námi. Prý přijede zítra večer.

Jak si jistě pamatujete, moje sestra trpěla těžkými depresemi. Udělám pro ni něco hezkého. Stvořím pro ni svět, ve kterém i jí zanechal otec dopis, ve kterém jí označuje jediným světlem svého života. A přidám i dopis od mámy. Promyslím to. Bude to perfektní. Mimochodem, snad Vám to došlo. Víím, že to čtete. Žiju v devíti dimenzích. Jsem bůh, vzpomínáte?

Rozvěsil jsem po celé vstupní hale ozdobné girlandy a nachystal velikou kyticí těch nejkrásnějších květin, jaké kdy uvidí. Nechci to úplně přehnat. Nechci jí vyděsit. Ty dopisy už existovaly, psané pevnými rukopisy rodičů, byly v tátově stole. Nyní jsem je chtěl položit na stůlek v hale. Když uvažuji, co dál, protáčím si ten matčin v prstech. Přál bych si, aby takový napsala i mě. Mohl jsem zařídit, aby to tak bylo, jistě. Tak nějak bych ale věděl, že to není skutečné. I když jsem měl moc bohů, věděl jsem, že skutečná

skutečnost je ta, do které jsem nezasáhl. Ta, která jediná pro mě existovala, než jsem se k té knize dostal. Byl tohle snad ten důvod, proč táta chtěl, abych jí zničil? Ten dopis nemusím vytahovat z obálky, abych si ho znovu přečetl. I tak to ale udělám. Jen pro ten pocit, že je vše takové, jaké má být.

Když čtu ty řádky, musím se usmívat. Máma píše, jak moc jí schází její úsměv. I když už měla *špatnou chvíli*, jak jsme eufemisticky říkali jejím záchvatům a dlouhé otupělosti po ní, z temnot jí vždy vyvedl ten zářivý, kouzelný úsměv mé sestry. Dál psala, jak na ní byla hrdá. Že bude stát za každým jejím rozhodnutím. A že i až tady nebude, bude se na ní dívat z nebes s vědomím, že nežila nadarmo. Dojívalo to i mě. Cítil jsem se skoro až zle, když jsem si uvědomil, jak se asi bude cítit Allison, až si uvědomí, že nic takového neřekla mě. To je prosté. Řeknu jí, že jsem našel i jeden pro sebe. Kdyby ho chtěla vidět, žádný problém. Mohl začít existovat kdykoli budu chtít. Možná bych mohl přidat i její fotku. Usměju se. Pak to udělám. Ale zarazím se.

Koutkem myslí mi proběhne výraz matčiny tváře. Má svou *špatnou chvíli*. Zírala na mě s prázdnýma očima, pleť bledou, téměř šedivou. Proběhne mnou mráz. Tenhle její mrtvý, prázdný výraz je teď na fotografii, která zdobí sestřin dopis. Ve zlomku vteřiny vše napravím a změním jej v obrázek zalitý sluncem,

CHARON

kde se máma usmívá, jako dobrota sama. Vrátil ho do obálky. Pak mi ale vypadne z prstů. V momentě, kdy vykřiknu čistou hrůzou.

Bylo to v rohu haly. Zíralo to na mě těma prázdnýma očima. Ledový spár děsu mi sevřel duši. Dívám se do prázdných, mrtvých očí, do nitra toho, co mívalo sny. Víím ale, že ty už jsou teď pryč. Tohle už nebyla moje matka. Tahle věc byla maximální perverzí stvoření. Lapena mezi tímhle světem a světem mrtvých. Natáhlo to ke mně pařát, vychrtlou, šlachovitou ruku zkroucenou v bolestivé artróze. Nemůže popadnout dech. Sípá. Div si to nevykloubí čelist, temný průzor kazí jen špičky polámaných, nažloutlých zubů. Natáhne ke mně i druhý spár, snad ještě pokroucenější, než ten první. Odporně to zapraská. Padne k zemi. Pak se ke mně začne plazit, nechávaje za sebou slizkou stopu šedavé hmoty.

Vyjeknu hrůzou. Ta věc už by tady neměla být. Jenže tohle nevzešlo z mé mysli. Tahle věc musela vyskočit z mého podvědomí. S každým pokusem poslat To pryč mi připadá ještě obludnější. Vřeštím strachy, můj hlas se odráží od mramorových zdí. Bez dalšího zaváhání se otočím a zmizím na schodech. Nemám tu sílu pod kontrolou. Dům se mění tisíckrát za vteřinu. Haly jsou z mramoru, hned zas z železa. Pak z kamene. Potom z cihel. Zahlédl jsem i bláto. Ty obrazy. Tyhle znám, táta je tu pověsil. A hle! Hitlerova soukromá

sbírka uměleckých děl. A tohle je jedna zeď z Louvru. Utíkám tmou, zahalen v roušce šilenství. Když se konečně zabouchnu v otcově pracovně, padnu k zemi a opřu se o dveře zády. Prudce dýchám.

Něco je jinak, něco je špatně... otevřu *Černou knihu* a zběsile jí listuji. Každý symbol přesně zapadá na místo, které odpovídá jeho umístění v mém mozku. Čtu o minulosti. *Musím dál...* pak mě něco napadne. V tomto okamžiku jsem měl všeho nechat. Měl jsem se prostě vrhnout z toho okna. Měl jsem se podříznout, zastřelit... mohl jsem vylétnout do mezoféry a nechat výšku třiapadesáti mil, aby mi vzala život. Ale já se namísto toho lehkovážně rozhodl použít svou moc jediným způsobem, který mě zkrátka neměl napadnout. Rozhodl jsem se zasáhnout do *Černé knihy*. Musel jsem vědět, jaké zkušenosti s tou věcí otec měl. Tak jsem přeskupil několik symbolů. Kniha jakoby si odkašlala. Jakoby jí to zabořilo. Ale najednou se dívám na stránku psanou otcovým rukopisem. Je skoro nečitelný. I tak se dám do čtení doufaje, že ta věc dole v hale zmizí z tohoto světa.

Dovídám se o podivných událostech. Skutečnost, že můj otec použil *Černou knihu* k získání svého jmění mě ani příliš nepřekvapí. Nepřekvapí mě ani, že se pokoušel udržet matku naživu její silou. A v ten moment jsem se dověděl hroživé tajemství. Tu hroživou skutečnost, která

otřásla vším, co jsem si dosud myslel, že vím.

Otec získal knihu dědictvím od svého starého přítele kdesi v Evropě. Shodou okolností jí měl i on zničit. Bylo to před sto třiceti lety. S *Černou knihou* jde očividně ruku v ruce i dlouhověkost. Na rozdíl ode mě však otec postupoval mnohem pečlivěji. Nezneužíval moc knihy na lehkovážné toulky po existenci. Namísto toho se věnoval jejímu rozsáhlému studiu, kterému věnoval několik let. Veškerá síla onoho artefaktu pocházela převážně ze schopnosti volně manipulovat nekonečným množstvím alternativních vesmírů. Ovšem dřív, než kniha *prolne* světy, prozkoumá všechny představitelné sféry daného světa. Jednoduše řečeno, *Černá kniha* měla očividně ošklivý zlozvyk koketovat se světem mrtvých.

Ta věc dole v hale je konstruktem mého podvědomí stejně, jako projekcí černé knihy. Dal jsem jí *munici, nápad* tu věc vytvořit. Byl jsem sice bůh, ale byl jsem jen pasivním bohem bez tvůrčího potenciálu. Tenhle tvůrčí potenciál měla *Černá kniha*, neschopná jej uplatnit bez mé supervize. Je to vlastně základní dualistický princip známý mnohým náboženstvím napříč časem i kontinenty. *Ta kniha je živá.* Jsem bůh, ale jen proto, že *to ona chce!*

V hrůze mi před očima probleskne prapodivný výjev. Vidím otce, jak sedí za svým psacím stolem. Pije ten dobrý

koňak. Otevřená kniha, kterou tak dobře znám, mu leží po levici. Dělá si jakési poznámky. Neměl jí nechávat otevřenou tak často. Když tu byl jeden bůh, poblíž musel být i ten druhý. To jemu otec říkal Dobrý bůh. Do chvíle, než si přišel pro to, co ztratil kdesi v hlubinách vesmíru. Sleduji, jak otcovým srdcem projíždí ostrý paprsek jasného, azurového světla. Padá k zemi. Silueta vraha mi vypaluje sítnice jasnou září neurčité barvy. Mám dojem, že vidím velkého nočního motýla. V otcově pracovně je mráz i přesto, že je teplá noc. Nemůžu si pomoci, ale tuhle část tak nějak znám. A když si ve smrtelné hrůze uvědomuji, že na mne z okna dýchá teplý letní vánek, zatímco místnost svírá ledový osten prosince, jen sotva si všimnu toho stínu na zdi. Přichází ze země stínů, jak ostatně jinak. Ta je jeho domovem tak, jako je mým tenhle svět.

„Bud' zdrav, kolego.“

Jako malá holka jsem si ráda hrávala ve zdejších kopcích. Líbilo se mi na nich vlastně úplně všechno. Ráda se držím těchhle starých vzpomínek, připomínají mi svým melancholickým způsobem, že jsme všichni přesně tam, kam náležíme. Jako sny jedný, malý holky, která nechtěla nic víc, než postavit tady velikou školu plnou dětí, aby si měla s kým hrát. Ale pravdou je, že když jsem trochu zestárla, zdejší kopce se mi už nelíbily tolik. Nejspíš to ale hlavně bylo tím domem.

Táta se v něm choval divně. To ostatně i máma, budiž jim oběma země lehká. Dům byl často chladný, ba přímo ledový. A tolik prázdný.

Když zaparkuji Oldsmobile u příjezdové cesty, vítá mě ulička rozsvícených světél. Jsou to veliké, kulaté lampy. Veškerý prostor zahrady mi připomíná cestu do paláce v den plesu princezen. Neubráním se letmému úsměvu.

„Ale Jacku...“

Nechtěla jsem sem jet, ale najednou jsou moje kroky na těžkých mramorových schodech lehké. Jako bych byla baletka. Skoro cítím, jak mi klapou jehlové podpatky semišových bot. Taky mám nádhernou večerní vínovou róbu. Jsem princezna. Vchod zdobí nádherné girlandy. Jak je tam, zatraceně, dokázal pověsit? Jack v životě ani neořezal tužku... místo róby mám opět své oblečení, vezmu za kliku. Víím, že jsou dveře otevřené.

Hala otcova domu je vyzdobená jako v pohádce. Kam dohlédnu, vidím hru světél a ty nejnádhernější květiny, jaké jsem kdy viděla. Doopravdy. Tyhle kytky jsem nikdy neviděla. Jako by snad pocházely z jiného světa. Celý dům prostupuje sladká vůně medu a levandule. Tu mám ráda. Ani sem nevěděla, že jsem to Jackovi kdy řekla. Spěchám po schodech a z počátku vletím do jeho starého pokoje. Možná jsem mohla alespoň zaklepat, ale sper to ďas.

„Jacku?“

Ale jeho starý pokoj byl prázdný. Ani se nezdálo, že by tu vůbec kdy spal. Samozřejmě. Bude v tátově pracovně. Vlastně... teď už v naší. V jeho. Tak, Jack je ve *své* pracovně. Znovu utíkám a znovu ani nezaklepu.

„Jacku?“

„Ahoj sestřičko. Rád tě znovu vidím. Vypadáš skvěle, víš o tom?“

Nepodíval se na mě. Stál ke mně zády, díval se z okna.

„Děkuju.“

„Jaká byla cesta?“

„Trochu dlouhá. Nádherně jsi to tady vyzdobil, víš o tom? Ale... proč?“

„Chtěl jsem ti udělat radost, sestřičko.“

„Tak...*děkuju*. O co jde, Jacku? Říkal jsi, že je to důležité...“

„To jsem říkal? Jsem šikovný, vid?“

„Jacku?“

„Sestřičko?“

„Ty mi přece neříkáš *sestřičko*.“

„A taky si nemyslím, že vypadáš skvěle. Jako kdybys toho moc nenaspala.“

Krčí rameny a já poznám, že se směje.

„Jacku?“

Teprve teď si uvědomím, jaká zima v Jackově pracovně je. Pohlédnu do rohu místnosti a vykřiknu čirou hrůzou. Okamžitě se otočím, chci utéct kamkoli, kamkoli v těch odloučených kopcích. Ale dveře se s prasknutím zabouchnou. Klikla mi v prstech prokluzuje, je ledová, jako sama smrt. V rohu místnosti, hned vedle dveří, se krčila groteskní parodie

mé matky. Natáhla ke mně hnusný, pokroucený pařát a já ječela, šílená hrůzou. Její prsty jsou jako zmrzlé, popraskané větve mrtvých stromů. Sípá. Ústa doširoka rozevřená, oči dokořán. Padnu na kolena, lomcuji dveřmi. Ani se nepohnou.

Pak se ke mně Jack otočí. Jeho tvář už není jeho. Vlastně si ani nejsem jistá, co vidím, přes tu oslňující záři nepopsatelných barev. Víím, že touhle dobou jsem už nenávratně slepá. Přesto v oslňující temnotě spatřuji štíhlou siluetu, vysoký stín toho, co bývalo mým bratrem. Ovšem namísto jeho tváře, či jen prostého tvaru lidské lebky, vidím roztažená křídla rozšklebeného nočního motýla. Těsně nato pocítím obludné pařáty hanebného netvora, který se dosud krčil v rohu. Pokouším se bránit, ale tělo mě neposlouchá. Sleduji, jak zvrácená imitace ženy, která mi dala život, rve na kusy můj obličej.

„Mám teď spolubydlícího, sestřičko. Říkám mu *Dobry bůh*.“

DOMINIK FIALA

O knihy se zajímal celý život. Během studia literatury na Soukromém gymnasiu Josefa Škvoreckého mu vyšla prvotina – osmiset stránková fantasy sága *Láska až za hrob*. Dalším počinem byl hororový román *Requiem vodopádů deště* a následovala sbírka povídek *Za oponou*, kde přistupoval ke všem povídkám systematicky. Každá z nich

vzdávala poctu klasickému hororovému tématu nebo příběhu. Všechny tři zmíněné knihy vyšly samonákladem. Následovala účast v nejrůznějších antologiích (např. *Ve špatný čas na špatném místě* nebo *Může se to stát i vám*), až se nakonec dostal k prvnímu profesionálnímu debutovému románu – fantasy hororovému westernu *Pravá bluesová kočka*. Následovala povídka v Kingovské antologii *V královských zahradách* a hororový fantasy příběh pro děti *Hvězdná hlídka* – první díl série *Stíny nad Malinovým vrchem*. Pro časopis Charon napsal povídku *Dobry bůh*, která je poctou klasickým autorům před-hororových duchařským příběhům jako M.R.James nebo Arthur Machen.

TEMNÝ HOROR Z BRATISLAVY

IKAR

ROZHOVOR:

IVAN KUČERA

„KEĎ HOROR PRIŠIEL DO MÔJHO ŽIVOTA, JA SOM HO NIENENŽE NEODMIETOL, ALE SOM HO ADOPTOVAL.“

pýtal sa: Lukáš Polák
Ivan Kučera patrí k najplodnejším autorom na slovenskej hororovej scéne. Dôkazom je aj fakt, že v roku 2025 mu vyšli hneď dve knihy – *Ježibaba z lesa Černých stínů* vo vydavateľstve Veles a *Albra* v rámci edície Zrnka temnoty vo vydavateľstve Golden Dog.

Pri tejto príležitosti som ho oslovil s niekoľkými otázkami a výsledkom bol rozsiahly rozhovor o jeho tvorbe, inšpiráciách aj o samotnom horore. Nech sa páči – Ivan Kučera.

Ahoj, vitaj na stránkach Charona. Začnime od začiatku – ako sa horor dostal do tvojho života?

Ďakujem ti za tieto dary. Tak nejak prirodzene. Prišiel a ja som ho nielenže neodmietol, ale som ho adoptoval. Odvtedy je so mnou. Je to asi môj najobľúbenejší žáner, hoc samozrejme v zásade platí, že nezáleží na tom, akého žánrového viero-vyznania príbeh je, ale či je dobrý alebo zlý.

Ako ročník 1981 som sa s ním prvý raz stretol na počiatku 90. rokov. Dovtedy u nás boli tieto veci zakázané. Občas sa dačo síce cez režim dostalo, napríklad

prvý *Votrelec* (1979), na ktorom nám komunisti ukázali, ako sa americké firmy otrasne správajú k vlastným zamestnancom. Vraj neváhajú v prospech zárobkov obetovať životy nevinných a poctivých pracovníkov nákladnej vesmírnej lode. Išlo však o výnimku potvrdzujúcu pravidlo. Vtedajšia vládnuca garnitúra a ideológia si to celé pretransformovala, ako sa

jej hodilo. Dovtedy bolo jediným hororom na našich obrazovkách, keď Derrick zvýšil hlas hlasom Stana Dančiaka, ktorý ho daboval.

Na začiatku deväťdesiatok do našich kín vtrhli staré horory, ktoré u nás dovtedy mali prísny zákaz vstupu. Ako huby po daždi, nielen v mestách, ale dokonca i v dedinách vyrastali videopožičovne. Moji rovesníci s nostalgickou slzou v oku spomínajú na piatkové a sobotné noci na Nove, kedy sa striedali šteklivé erotické relácie a seriály typu *Denníky červených črievičiek* (1992) s horormi *Maniac Cop 2* (1990), *Saturn 3* (1990), *The Howling* (1981), *Voskové múzeum* (1988), *Evil Dead* (1981), *Votrelci* (1986), *Tremors* (1990), *Warlock* (1989), *Gremlins* (1984), *Aligátor*, (1980) *Krokodíl zabijak* (1989), *CH.U.D.* (1984), *Leviathan* (1989), *Piatok trinásteho 5* (1985), *Critters* (1986), *Stopár* (1986), *Zlomok sekundy* (1992) alebo *Temný anjel* (1990), čo prekvapivo nebola argentínska dark telenovela, ale solídny akčný sci-fi horor s Dolphom Lundgrenom. Mnohé z toho som prvý raz videl vo veku povedzme dvanásť, trinásť rokov. Na tretej *Nočnej more z Elm Street* (1987) som bol v kine, prepašoval ma na ňu starší brat, ale boli sme nemilosrdne odhalení a počas projekcie osobne za nami prišla riaditeľka kina a odporučila nám, aby sme to už nabudúce nerobili. Človeka to traumatizuje, keď to vidí ako malý, či už cupitanie Chuckyho okolo auta prevráteného na ceste v prvej *Det-*

skej hre (1988), príšerné odmaskovanie *Predátora* (1987) v močiaroch, alebo ostatne aj samooperácia oka v prvom *Terminátorovi* (1984), ktorý má takú ponurú a tiesnivú atmosféru, že by mu ju mohli závidieť mnohé horory. Vznikla prvá slovenská komerčná televízia a my sme objavili čaro *Aktov X* (1993–2018), vtedy išlo o absolútnu šupu a mnohé hororové epizódy sú pravdupovediac dodnes topka. Aj keď na mňa ako na malého hlboko zapôsobil aj nehororový krimiseriál *Hlavný podozrivý* (1991) s Helen Mirren, čo asi vážne nie je typ tvorby, akú by malo pozerať dieťa. Ale stalo sa.

Približne v rovnakom období mi do života začal zasahovať i literárny horor. Neviem ako to mali v iných mestách, ale u nás bola knižnica rozdelená na detské a dospelé oddelenie. Našťastie sa mi vždy podarilo dostať k dospeláckym knihám, lebo ma nebavilo donekonečna čítať *Troch pátračov* a *Budkáčika a Dubkáčika*. Buď mi horory domov pašovali starší súrodenci alebo otec, vášnivý čitateľ, aj keď jeho zaujímali hlavne kriminálky, detektívky a historické knihy o vojne, čo nie je moja šálka kávy.

Horor sa ešte len prebúdzal, bol plus-mínus vnímaný ako nebezpečný žáner pre úchylákov od úchylákov. Mám dojem, že mnohí si to myslia dodnes. Často dostávam otázku, prečo to robím, čo ma na tom baví a či mi nestačí hororová realita okolo mňa. Ak ste na začiatku 90. rokov vošli do knižnice, hororové oddelenie po-

zostávalo z dvoch poličiek, kde bolo pár Kingov, nejaký Dean Koontz a John Saul, samozrejme Peter James. V lepšom prípade Poe a Benchleyho morské horory. Nesmeli chýbať extra nechutní *Slimáci* od Shauna Hutsona. Občas tam niekto omylom strčil *Pána prsteňov* alebo sci-fi, aby to pôsobilo početnejším dojmom.

Sleduješ aj súčasnú hororovú tvorbu? Ako ju vnímaš?

Tak určite. Je to moja povinnosť, ale v prvom rade ma to baví. I po desaťročiach ma dokáže nadchnúť paradny nový horor, či už knižný, seriálový, komiksový, prípadne filmový. Niektoré hlasy tvrdia, že v horore už všetko bolo. Blbosť.

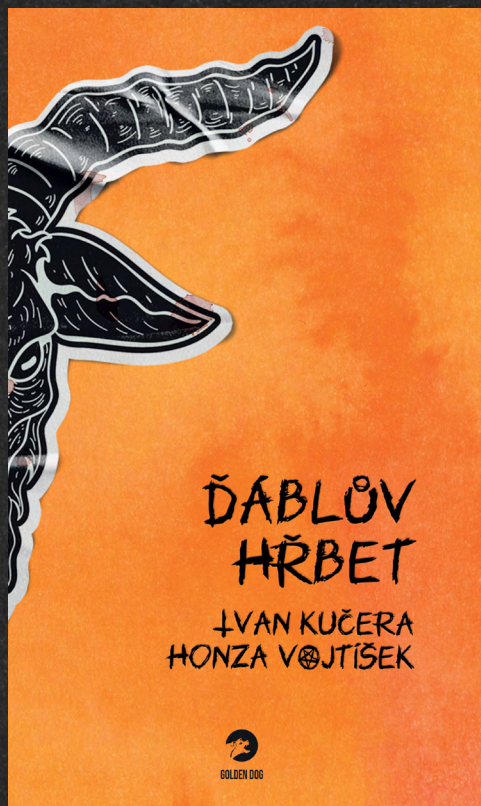
Situácia vtedy a dnes je neporovnateľná. Hlavne čo sa týka českého trhu, ktorý v pohode zvláda preklady filipínskych a poľských hororov, či dokonca od rodáka z Nigérie. Keď som chodil na základnú školu, nielenže sa mi ani nesnívalo, že sa tohto dožijem, ale ani som nevedel, že filipínsky horor existuje. Na Slovensku je to, žiaľ, oveľa horšie, možno by sa dokonca dalo vyhlásiť, že horor u nás umrel. Otázkou je, či vôbec niekedy žil.

Ktorý film a ktorá kniha ťa naposledy zaujali?

Predpokladám, že sa bavíme čisto o horore. Za obľudne inšpiratívnu považujem poviedku Lairda Barrona *Muži z Porlocku*. Žiaľ, Laird sa časom dobrovoľne vydal smerom, na ktorom ho už ako čitateľ ne-

budem naďalej sprevádzať. Čo už, všetko krásne sa raz skončí, zhasne – aby som citoval jednu klasickú slovenskú pesničku. Lairdova posledná poviedka pre mňa bola takmer až nečitateľná.

Veľmi rád mám Adama Nevilla a Philipa Fracassiho, *Malý vetrelec* od Sarah Watersovej bol intenzívny, príjemne pomalý, temný a sexi ponurý. Antológia *Ji-*

bočeský horor perfektná. Dalo by sa povedať, že čítam takmer každý knižný horor, ktorý u nás, respektíve v Čechách, vyjde.

Je to obrovská všehochuť. Zaujal ma *Folk, Nezvaní hosté z Bikolu, Když nás temnota miluje, Byt ve městě Naga, Navštívíme Řeky Pána*, milo ma zaskočili *Severoamerické jezerní příšery*, ktoré boli o niečom úplne inom, než som podľa názvu čakal. Dobrý bol *Padající anděl* od Hjortsberga, ľudia určite poznajú filmové spracovanie *Angel Heart (1987)*, aj keď to sa mi zdalo predsa len šťavnatejšie, atmosférickejšie, údernejšie.

Nemám problém ani so starými vecami, napríklad až minulý rok sa ku mne dostala *Kytice* od Erbena a bola super. Skvelé sú manga spracovania Lovecraftových textov od uznávaného Gó Tanabeho. Výborné bolo *V zapomnění* od Honzu Vojtíška, horor umiestnený do českých luhov a hájov, ale prekvapivo naočkovaný hutnou japonskou atmosférou. Je toho strašne veľa, určite som na niečo zabudol. Inak, dám aj pikošku. Ako si postupne dopĺňam hororové vzdelanie staršími knihami, uvedomujem si, že Stephen King veľmi rád vykrádal iných spisovateľov.

Sledujem aj súčasnú slovenskú žánrovú tvorbu, či už tvoje *Pabltné* alebo *Prokletý záliv*, ktorý Radoslav Kozák prekvapivo, ale funkčne umiestnil na Jamajku. Myslím si, že sa pomaly dostávame do stavu, že všetky slávne hororové zahraničné texty v češtine už plus-mínus vydané boli, takže som zvedavý, akej evolúcie sa v najbližších rokoch dočkáme. Už asi len vydávať reedície a novinky.

Z filmových hororov ma za posledné mesiace zaujali dva dôchodcovské horory, *The Home (2025)* a *The Rule of Jenny Pen (2024)*. *Hriješnici (2025)* od Cooglera boli dynamická jazda s neskutočnou scénou medzi záverečnými titulkami, aj perfektné Creggerove *Zbrane (2025)*. Ono celkovo pozorujem zvláštny, ale príjemný fenomén. Tento rok akoby sa ku nám dostávali predsa len o čosi prepracovanejšie horory, než po minulé roky. I filmové horory s povedzme slabšími, v lepšom prípade priemernými scenármi vykazujú dojemný dôraz kladený na réžiu, atmosféru, prípadne herecké výkony. Nalejme si čistého vína: *Nebezpečné zvieratá (2025)* s Jaiom Courtneym, *28 rokov potom (2025)* alebo návraty *Viem, čo ste robili minulé leto (2025)* a *Nezvráteného osudu (2025)* nie sú najlepšie horory v dejinách ľudstva, ale tvorcov bavili, hoc si uvedomovali limity. No a nemôžem zabudnúť na *Nosferatu (2024)*, to bola znepokojujúva jazda. Plavba. Let.

Do širšieho povedomia si vstúpil poviedkou *Prasa*, ktorá získala Cenu Béla v rámci Ceny Fantázie. Málo pre teba toto ocenenie nejaký význam? Pomohlo ti v kariére? A myslíš si, že má zmysel zapájať sa do podobných súťaží?

Zmysel to určite má, autora to poteší, nakopne k ďalšej tvorbe, zalichotí mu to. Všetko príjemné veci, čo si budeme hovoriť. Každopádne výraz „kariéra“ je v mojom prípade úsmevný. Ďakujem

ti zaň, ale mám bežný život s reálnymi problémami a normálne chodím do zamestnania. Písanie ma neživí a nepredpokladám, že raz bude.

Súťaže zmysel majú, ale začínajúci autori si myslia, že keď vyhrajú, sú za vodou. No to nie je cieľ. Je to paradoxne ešte len začiatok cesty. Dokonca druhá kniha predstavuje ešte väčšiu výzvu ako debut, lebo už existujú očakávania a mnohí autori majú obavy, či ich dokážu naplniť, boja sa zlyhania. Tu by som mal radu v podobe citátu starého klasika: hlavne sa neposrať. Proste veriť svojmu srdcu, inštinktu – a písať.

Prasa sa následne pretavilo do románu, ktorý vyšiel pod vydavateľstvom Artis Omnis. Prečo práve krvilačné prasa? Považuješ toto zviera za desivé?

Nepovažujem, ale je pravda, že zožerie všetko a niektoré kusy vedia vyrásť do fakt rešpekt budiacich rozmerov. To sú veci, s ktorými horor vie pracovať. Keďže som v detstve a puberte pozeral filmy ako *Cujo* (1983), *Pirane* (1978), *Aligátor* (1980), *Arachnofóbia* (1990) či *Čeluste* (1975), dostal som chuť stvoriť zviera-cí horor. Nie som si istý, či by fungoval žralok na Zelenej vode, asi áno, ak by sa to dobre napísalo, ale predsa len, čo je typickejšie pre naše zemepisné končiny, ako zabíjačka z prasiatka? No a čo tak otočiť garde, čo ak by si jednu takú zabíjačku teraz urobilo prasa z nás? Inak ja mám zvieratá rád, od útleho detstva som

s nimi bol v úzkom kontakte, chovali sme sliepky, morčatá, škrečkov, rybičky, zajace, zebričky austrálske, mačky, pohyboval som sa v prostredí s koňmi aj psami. Takže zo živočíšnej ríše traumy nemám, skôr naopak, je fascinujúce, čo príroda dokáže vymyslieť.

Pod Hydrou ti vyšla zbierka *Obchádza nás temnota*, kde viaceré poviedky končia akoby „uprostred deja“. Prečo si zvolil takýto postup?

Dalo by sa povedať, že ja som nič nezvolil. To si zvolil príbeh. Uznal, že v danom stave je kompletný, že nič viac k životu nepotrebuje a ja som to akceptoval, lebo autor by mal rozpoznať, kedy je správny čas dať dozadu svoje ego a uprednostniť príbeh. Dokonca si myslím, že som v nich zašiel zbytočne ďaleko, mohol som ich ukončiť ešte oveľa skôr. Mne takéto konce vyhovujú už desaťročia, vo filmoch, v knihách. Život sám ostatne žiadny koniec nemá. Mnohé veci, ktoré sa nám stanú, ho tiež nemajú. A ak sa aj nejaký koniec predsa len objaví, tak je to síce kliše, lež zároveň pravda – každý koniec je zároveň novým začiatkom.

Druhým extrémom je, ak autor nevy-svetľuje NIČ. Ja mám rád, ak na konci zostanú odpovede na niektoré otázky visieť vo vzduchu. Zároveň si ale nechcem domýšľať zásadné veci, to je autorova práca. Zaplatil som si za ňu. Ale prehnané vysvetľovanie môže príbeh ak nie vyložené zabiť, tak ho stopercentne môžu

aspoň prizabiť. Dôležité je nájsť zlatú strednú cestu, správne to vybalansovať. Niektoré príbehy znesú, ba až vyžadujú ísť hlbšie, do detailov. Iné potrebujú presný opak.

Zbierka vyšla v roku 2016, teda už pred deviatimi rokmi. Zbierajú sa ti poviedky na ďalšiu?

Ubehlo to. Zbožňujem hororové poviedky. Dobrá poviedka je majstrovstvo v malom. Klenot. Mnohí slávni románopisci

nedokážu napísať kvalitnú poviedku. Druhej zbierke by som sa určite nebránil, ale najbližšie roky na 99% nevznikne. Ako som vrazil, horor je u nás ako keby mŕtvy, autori ho chcú písať, ale je strašne málo možností na publikovanie. Ak aj niečo vyjde, je to nevedený raz kamuflované ako mysteriózny triler. O hororové poviedky na Slovensku nie je záujem už desaťnásobne. Jedine ak tak práve v Charone, raz za čas vyjde hororová antológia v Hydre, uvidíme ako kartami zamieša Columbus, a ešte je tu Projekt Slovensko, v rámci ktorého vyšli ambiciózne knihy *Slovensko Noir*, prípadne *Slovensko fantastické*, ale tým by sa pomaly ale isto možnosti autorov na publikovanie končili. Čiže moje možnosti sú obmedzené. Ak nie temer nulové.

Okrem toho viaceré poviedky, ktoré vznikli po *Obchádzka nás temnota*, sú viazané špeciálnymi právami. V podstate ich nemôžem uverejňovať nikde inde, aspoň nie najbližšie roky.

Spolu s Honzom Vojtiškom si napísal román *Ďáblův hřbet*. Ako vznikol tento nápad? A ako ste postupovali – písali ste na striedačku alebo iným spôsobom? Príbeh sa odohráva v 13. storočí. Prečo práve toto obdobie?

Ja som fenomén „kozích ľudí“ vymyslel strašne dávno, možno tak okolo roku 2000, ale to len tak tipujem, presný dátum sa nezachoval, všetky prvotné nástrely nekompromisne pred desaťročiami

skončili v koši, to som ešte skutočne písal na klasickom písacom stroji. Fascinovala ma existencia špecifického živočíšneho agresívneho druhu, ktorý žije na Javorine a niekedy schádza dole a tam robí neplechu. Ono je to veľmi univerzálne univerzum. Dá sa doňho ustavične vracáť a zakaždým s úplne iným typom hrdinov, možno i antihrdinov či vyložených darebákov. Môžete dej umiestniť do súčasnosti, do minulosti, do vojnového obdobia, spraviť z toho psychologickú drámu, ale aj akčný sci-fi triler s hororovými prvkami.

Zo zúfalstva som si v roku 2013 vydal *Kozích ľudí* ako selfpublishing, lebo ma nikto nechcel publikovať. Honzovi sa na tom chaose prekvapivo niečo zapáčilo, niečo ho na podvedomej úrovni zvrhlo oslovilo a hovoril mi, že by som sa mal vrátiť do sveta *Kozích ľudí*. Robil to tak dlho, až slovo dalo slovo a vrhli sme sa na to spoločne. V románe *Ďáblův hřbet* explicitne nehovoríme o „kozích ľuďoch“. Majú iné prezývky, napríklad „rohatci“. Takže ak to niekomu vyhovuje, môže situáciu vnímať tak, že to s „mojimi“ *Kozími ľuďmi* nemá nič spoločné. Túto otázku sme schválne nechali otvorenú.

A prečo stredovek? Myslím, že s ním prišiel Honza a mňa zaujal. Temný a ponurý stredovek, hoc paradoxne plný opulentej kuchyne, bol ako stvorený pre strašidelné historiky o neľudských obyvateľoch moravsko-slovenského pohraničia. Tiež sa tým pádom vytvorila možnosť

dať cameo legendárnemu panovníkovi, dnes by sme povedali možno oligarchovi, Matúšovi Čákovi Trenčianskemu, ktorý mal nazvime to hlavné sídlo cirka dvadsať kilometrov od môjho mesta, čiže za humnami.

Nemali sme systém, že ja som napísal prvú kapitolu, on druhú, ja tretiu, Honza štvrtú, ja piatu atď. Takže ak si myslíte, že takto zistíte, ktoré kapitoly som písal ja a ktoré Honza, máte smolu. Niekedy som ja napísal jednu kapitolu a on tri. Inokedy naopak. Vyskytli sa dokonca prípady, kedy som ja napísal kapitolu a on do nej niečo dopísal. A naopak. Je istý vzorec, na základe ktorého by čitateľ teoreticky mohol zistiť, čo písal Honza a čo ja, ale kým sa kvôli tomu nebudú na námestiach konať státisícové protesty, asi si to nechám pre seba. A ani si nemyslím, že to čitateľov nejak zvlášť zaujíma, dôležitý je výsledok.

Tento rok ti vyšla novela *Ježibaba z lesa Černých stínů*. Je o skupine dedinčanov, ktorí sa postavili čarodejnici v lese. Vychádza príbeh z reálnych udalostí, alebo je úplne vymyslený?

Je to vymyslené, ale v dávnej minulosti možno každý les mal historiky o ježibabe, strige, bosorke. Skôr by som sa čudoval, ak by nemal. Mohla to byť samotárska žena, možno mala nejaké psychické problémy, možno sa jej stalo niečo zlé a ona odišla zo sveta ľudí a uprednostnila tichý život v lese. Logika veci hovorí, že tým pádom

by sa vedela „rozprávať“ s lesom, načúvať ročným obdobiam, prírodným cyklom, počasiu, naučila by sa pracovať s liečivými bylinami a tým pádom by poznala aj jedy, pretože ako jestvuje čierna, tak existuje biela. Ľudia by za ňou zrejme chodili, ak potrebovali pomoc. V štrnástom storočí ľudia nemohli ísť k svojmu obvodnému lekárovi, aby im predpísal antibiotiká, že? Legendárne sú Žitkovské bohyne, ktoré reálne jestvovali a ktoré sa žiaľ dožili trpkého, smutného konca.

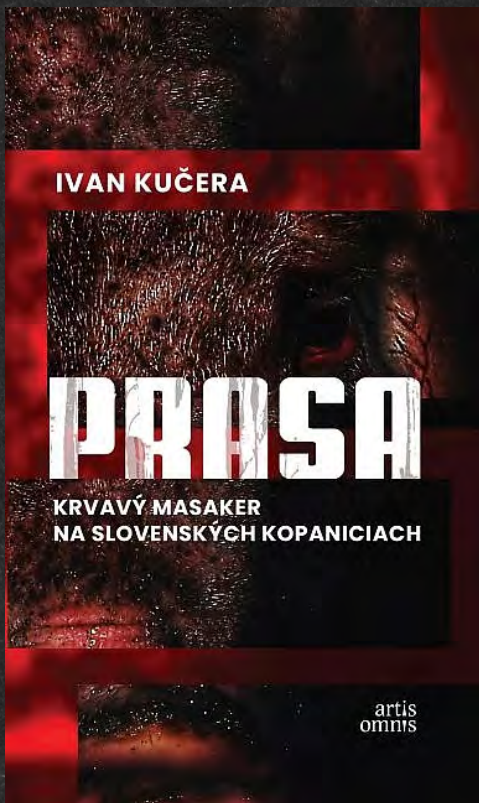
Ježibaba je obľúbený motív a existujú naň aj vydarené kúsky ako napríklad *The Witch* (2015). Kde si čerpal inšpiráciu pre svoju postavu?

Nejak sa to vo mne desaťročia zbieralo, hromadilo. Slovensko je v tomto úžasná krajina. Je do dnešných dní pretkaná a ovplyvnená prastarým folklórom, zvykmi, tradíciami, poverami. Možno si myslíme, že to už v nás nie je. Ale je. Máme to v sebe geneticky zakódované. Nie každého to zaujíma, ale je to v nás, zdedili sme to, sme synovia našich otcov. Hovorí sa, že naše staré rozprávky, na ktorých sme vyrastali, sú väčší hardcore horor než „bežný“ horor. Je to do nemalej miery pravda. Pamätám si, že keď mi rodičia čítali rozprávkovú zbierku Boženy Němcovej *Zlatá kniha rozprávok*, disponovala hororovými ilustráciami Štefana Cpina, ktoré ma úplne odrovnali.

Na konci knihy ponúkaš „backstory“

o Ježibabe. Na jednej strane je zaujímavé nazrieť na jej pohľad, no na druhej strane to narúša temnú a záhadnú atmosféru. Čo ťa viedlo k tomuto rozhodnutiu?

No a tým sa čarovným oblúkom dostávame k tvojej predchádzajúcej otázke, že som príbehy v *Obchádza nás temnota* uťal v polovici. Tu som neuťal, naopak som ukázal, ako to bolo, bol som doslovný, dotiahol som to do finále a vysvetlil, prehnane povedané, „všetko“. Práve v prípa-

de Ježibaby sme s vydavateľom dospeli k záveru, že to knihu vylepší. Neľutujem to. Bez flashbacku by to bol „iba“ lesný krvák. Po ňom sa niektoré veci postavia na hlavu a čitateľ ich musí alebo nemusí vnímať z diametrálne odlišnej perspektívy. Aj o tom je život, nie? Záporák sám seba nevníma ako záporáka. Aj zlý človek občas urobí dobrú vec. Aj dobrý človek niekedy musí urobiť zvinstvo.

V roku 2025 ti vyšla novela *Albra* v edícii Zrnka temnoty pod Golden Dog. Vieš nám ju predstaviť?

Ja osobne by som *Albru* charakterizoval ako horský survival s nadprirodzeným motívom. Je o mladej žene, ktorej nečakane zomrie otec, s ktorým mala silný vzťah. Aby sa dala dokopy, zbalí si ruksak a odchádza do hôr, na cestu. Obdivujem ľudí, ktorí sa odhodlajú k podobnému fyzicky a psychicky nesmierne náročnému kroku. Nieкто je zdravý a napriek tomu má dosť, ak sa má v nedelu prejsť po námestí. Oni nemajú problém byť týždne, aj dlhšie, sami so sebou, v lone krásnej, ale drsnej prírody, to nie je žiadna sranda. Naopak, siahnete si na dno vlastných síl. Zistíte, čo ste zač. Nejedna raz to nie je pekný pohľad. Ale dá vám to možnosť pracovať na sebe a je len na nás, či túto šancu využijeme alebo nie.

Albru som musel napísať, aby som v sebe upratol nejaké veci, lebo samému mi nečakane zomrel otec. Nechcem povedať, že *Albra* som ja, to ozaj nie, ale určite

prostredníctvom nej rozprávam veci, ktoré som rozprávať chcel, musel a najmä potreboval. Je to taká typická terapeutická kniha pre autora, ale keďže asi každému zomrel nieкто, koho miloval a bez ktorého si nevedel predstaviť žiť, predpokladám, že si v tom každý nájde niečo svoje.

Tiež ma na tom baví nepredvídateľnosť. *Dábluv hřbet* je masívny historický temný román zabývaný vysokým počtom postáv. *Albra* je útlá komorná civilná knižka zo súčasnosti s jednou hrdinkou. Autor musí počúvať svoje srdce a inštinkty a nesmie sa nechať zviazať strachom prameňiacim z úspechu jednej knihy.

Na čom momentálne pracuješ?

Dá sa povedať, že nonstop na niečom robím. Vždy mám rozpracovaných 5 – 10 príbehov, od poviedok cez novely po romány. Niektoré sa zaseknú a odložím ich, písanie iných napreduje rýchlo a hladko, čo bol aj prípad *Albry* a *Ježibaby*. Väčšina mojich textov odpočíva a vzniká niekoľko rokov. Aktuálne pracujem na textoch, ktoré možno budú publikované v roku 2028. Celé leto som každopádne najviac energie a času venoval písaniu príbehu, v ktorom by som sa po ježibabách rád pozrel na hnilý zub upírov. Ale ponímam ho úplne inak, bude v tom prírodná katastrofa, jeden bývalý policajt a landseer voňajúci po citrónoch.

MATEJ KANDRÍK

KL'ÚČ NOCI

ilustrovala: Zuzana LaKIRI Droppová

Kameň bol na dotyk studený, hoci na celý deň pražilo augustové slnko. Čierny cudzinec z neznáma nepasoval medzi vápence typické pre tento región. Menhir slúžil ako kultové centrum z mladšej doby bronzovej. Tolko som vyčítal z brožúry, ktorú mi strčili do ruky na recepcii. Hotelová záhrada pripomínala biblický Eden. Tu namiesto stromu poznania dominoval svedok dávnych čias.

Zívól som. Telo si po masážach žiadalo leňošenie. Zhodil som zo seba župan a zložil sa na ležadlo skryté v tieni borovic. Náhla vlna odporu, zrodená stretom holej kože a neviditeľnej vrstvičky slizu na vlhkom dreve, ma zastihla nepripraveného. Elektrizujúci vzruch vystrelil z miechy, aby postavil do pozornosti každý chlp. Zavrtel som sa, no zážitok sa neopakoval. Sklamáný som siahol po nápojovom lístku. Ovocné šťavy, smoothies, nekonečný výber organických čajov z celého sveta a obdobne bohatý výber minerálov. V Hellenbachovom zrubu bolo zdravie na prvom mieste. Moje chuťky však odbiehali k rozpíanej fľaške desaťročného Ardbegu, ktorá ma čakala na hotelovej izbe. Prepašoval som ju na tajnáša. Pravidlá pobytu prísne zakazovali akýkoľvek alkohol.

Krížom cez bezchybný trávnik ku mne kráčala žena. Tento typ volám „ruská tenistka.“ Blond, vyšportované telo, zlatistá, slnkom opálená pokožka a modré oči. Všetok personál hotela, s ktorým som doteraz mal tú česť, vyzeral ako z katalógu modelingovej agentúry. Dokonalosť, mladosť a krása. Inštinktívne som si pritiahol uterák. Moja figúra nenabrala po poslednom roku práve výstavné kvality.

„Dobrý deň, pán Kinsky, čo vám môžem ponúknuť?“

Úsmev z reklamy na zubnú pastu. Som z fachu, na také veci mám oko.

„Poprosím dvojité espresso.“

Vystrčil som k nej ľavú ruku s náramkom, ktorý slúžil ako elektronická peňaženka, kľúč a identifikátor klienta. Tenistka-čaišnička k nemu priložila tablet a nespokojne zvrátila božské čelo.

„Veľmi ma to mrzí, ale vaše večerné procedúry vylučujú akýkoľvek kofeín. Môžem vám ponúknuť niečo iné, prosím?“

S teatrálnym povzdychom som prevrátil oči. „Režim ako v base. Ďakujem pekne, nič si nedám.“

Dievča ocenilo môj výstup ďalším dokonalým úsmevom a odišlo.

* * *

Hellenbachov zrub je rodinným podnikom, kombinujúcim kliniku a luxusný wellness hotel. Pobyť možný len na základe odporúčania niektorého z existujúcich klientov a tučného depozitu.

Slovami mojej šéfky Júlie: „*Worth every fucking penny!*“

Okamžite rozpoznala cieľovú destináciu mojej trajektórie. Rozvod, šialené pracovné tempo, kokaín a litre whisky. Extempore na festivale artovej reklamy v Barcelone šlo za únosné hranice.

„Ja ťa potrebujem v top forme, Dan, a nie túto smutnú, v drogách rozpúšťajúcu sa trosku! Uvidíš, tam ťa dajú dokopy, tak ako dali mňa...“

Doktori jej pred pár rokmi zistili agresívnu rakovinu. V štvrtom mesiaci tehotenstva. Diagnóza ju z obláčiku radostného očakávania skopla do priepasti zúfalstva. Od žiaľu sa zbláznila. Niekoľko mesiacov ju nikto nevidel, zmizla nevedno kam. Keď sa vrátila, sršala energiou a dobrou náladou. Nikdy sa ani slovom nezmienila, čo sa stalo medzitým.

„Určite im zavolaj ešte tento týždeň. Ja ich pingnem, že sa ozveš, a odporučím ťa. Garantujem *life-changing experience*.“

Podala mi elegantnú čiernu kartu. Na tmavom podklade sa vynímal zlatý trojzubec preŕatý kruhom. Precízne ťahy štetca svedčili o ručnej kaligrafickej práci. Na druhej strane som našiel telefónne číslo. Z minimalistickej vizitky dýchal

prísľub luxusu okoreneného štipkou tajomstva.

Z myšlienok ma vytrhlo zavibrovanie náramku, pripomienka nadchádzajúcich procedúr. Cez plecia som si prehodil župan, tuhšie utiahol plachtu okolo pása a vykročil k hotelovej budove. Z terasy mi mával doktor Ganz. Vyzeral ako svalnatejšie dvojča Georga Clooneyho. Široké plecia, hlboký hlas, striebrom pretkaná brada. Ďalší Adonis miestneho ansámblu.

„Podte, podte, pán Kinsky, už na vás čakáme.“

Podvedome som zrýchlil krok. Krátka chodba končila dverami s nápisom Floating Therapy. Malá miestnosť sa kúpala v teplom svetle. Moju pozornosť upútali veľkoformátové fotografie nočnej oblohy rozvešané na stenách. Nekonečné vesmírne pustiny ma priťahovali od malička. Do puberty som nechcel byť ničím iným ako kozmonautom.

„Niektoré som fotil tu, iné sú z ciest. Amazonka, Altaj, púšť Namib,“ ukazoval doktor na snímky.

„Krásny koníček,“ prehodil som uznanlivým tónom.

„Máme začiatok augusta. Ak nebudú oblačné noci, môžeme do vášho terapeutického plánu zahrnúť pozorovanie Perzeíd. Čo poviete, pán Kinsky?“

Prvýkrát od príchodu do tohto wellness raja pre zlomené duše som pocítil radostné pošteklenie. Náznak pozitívnej emócie ma zaskočil. S úsmevom som prikývol a zobral si malú termosku, ktorú mi podal.

„Na základe vstupných testov som jemen upravil našu štandardnú detoxikačnú zmes. Pomôžeme trochu pečeni a posilníme aj uvoľňujúci účinok.“

Nemal som najmenších pochyb, že po tom, čo som vychlástal za posledný rok, moja pečeň potrebovala trocha nakopnúť. Pichnutie hanby som premenil na úsmev. Tento trik som dotiahol na majstrovskú úroveň.

„Dnes sme začali masážami. Masér nám identifikoval nejaké stuhnuté svaly. Nič vážne. Teraz vás čaká prvá fáza hlavnej liečebnej procedúry. Spočíva v kombinácii ľahkej hypnózy a floating terapie. Hovorí vám to niečo?“

Napil som sa z termosky. Dryák chutil otrasne. Doktor sa uškrnul na mojej grimase.

„Je to ako kúpanie v Mŕtvom mori. Voda je taká slaná, že sa udržíte na hladine celkom bez námahy. Cieľom je hlboká relaxácia. Začneme pätnásťminútovou kombináciou audiovizuálnej simulácie a následne štyridsať minút v úplnej tme a tichu.“

Neveril som, že mi to akokoľvek pomôže. Na druhú stranu, lenivé ničnerobenie v slanej vode znelo ako lepší program, než nikam vedúce hodiny strávené s terapeutmi. Prešli sme do vedľajšej miestnosti, ktorá pripomínala jaskyňu s bazénikom. Voda bola teplá a siahala trochu pod kolenná. Oproti dnu vysypanému tmavým pieskom vyzerali moje nohy ako kusy mŕtveho mäsa. Zatočil som palcami, aby som zahnal morbidnú predstavu. Opatrne som si ľahol do vody. Mozog sa

aktívne bránil predstave, že sa telo skutočne bude vo vode bezpečne vznášať.

Skryté reproduktory rozozvučali miestnosť. Nebola to tak celkom hudba – nevedel som rozoznať žiadnu melódiu. Zvukové steny sa vrstvlili bez akejkoľvek konvenčnej logiky. Napriek tomu bolo v podivných tónoch čosi podmanivé. Zvuky vytvorili bludisko, v ktorom som sa stratil. Bazén, okolité steny i hotel, všetko ustúpilo kamsi za hranice vedomia. Pociť fyzického odpojenia od reality mi pripomenul experimenty s ketamínom.

Zvuk náhle doplnili svetlá. Strop ožil vzormi. Divadlo pred mojimi očami pripomínalo rukou šialenca zostavený Rorschachov test. V abstraktných obrazoch vidím hmyzie hlavy. Tykadlá a hryzadlá sa rozsypli do fantastického kaleidoskopu. Pulzujúce špirály bez konca. Pohyb pripomínal roj podriadený rytmu kolektívneho nevedomia. V poslednom dejstve psychotropnej šou nado mnou zažiaril trojzubec preťatý kruhom. Následne ma objala tma. Zavrel som oči.

Symbol vypálený do sietnice sa rozpil do rozmazanej šmuhy. Plával som stratený v bezrozmernej temnote, ktorá nepoznala priestor ani čas. Priestor ožil krutým, neukojiteľným hladom. Chvel sa očakávaním.

Do nosa mi vrazila vôňa letnej noci a borovicového lesa. Búrkou zmáčaný asfalt škripal pod nohami. Ťažoba v hrudi prebublala v ochromujúcu predtuchu.

Zvuk motora preťal nočné ticho. Vedel som, čo bude nasledovať. Záblesk svet-

lometov, vrešťanie brzd a osudný náraz.

Sledujem samého seba, ako ožratý leziem z auta. Zo zvodidiel, na ktoré náraz odhodil telo, stekala krv. Na krajnici ležala ona. Ani som nešiel skontrolovať, či ešte dýchala. V šoku som sa dotackal nazad k autu a odišiel. Som vrah. Zbabelá kopa hnusu zašitá v koženom vreci v podobe človeka.

Mľaskavé odgrgnutie temnoty mi preniklo do špiku kostí. Počul som samého seba kričať hrôzou. Čiesi ruky ma vytiahli z vody. Chvíľku mi trvalo, kým som pochopil, kde som. Odkiaľ som sa ale vrátil? Cez zovreté hrdlo som lapal po dychu. Krátke, plytké nádychy nestačili. Hoci som bol už z vody von, každú bunku môjho tela zvieral des z utopenia.

Doktor Ganz mi podložil hlavu županom a prehodil cezo mňa uterák.

„Ste v poriadku, pán Kinsky. Ste v poriadku.“

Za doktorom sa zavreli dvere. Chvíľu sa pokúšal o rozhovor, no nakoniec sa uspokojil s tým, že mi zmeral tep a tlak. Na stole mi nechal krabičku Neuraxinu. Silné lieky na úzkostné stavy, depresiu a nespavosť som dobre poznal. Svätá trojica nás zatratencov.

Tabletky som zapil whisky priamo z fľaše. Tajomstvo, ktoré som v sebe skúsil rozpustiť drogami a alkoholom, vyplávalo z podvedomia ako zle spláchnutý kus hovna.

Ja, Daniel Kinsky, zbabelec, ktorý zabil a ušiel. V dôverne známych pocitoch hnusu a hanby, ktoré ma rok ohlodávali na kost' príčetnosti, bolo niečo nové. To odporné, mľaskavé čosi... Čo i len čriepok myšlienky na pahlnú temnotu ma drvil ako príkrov lavíny. Ležal som v zábale studeného potu, kým vedomie neodplávalo na vlne sedatív posilnených alkoholom.

Noc prešla bez panických záchvatov. Drogový útlm, podobnejší kóme než spánku, mi milosrdne zastrel rozum. Cítil som sa ako kus handry vyťahnutý z emočnej práčky, ale včerajšia epizóda akoby patrila do života niekoho iného. Tupú bolesť v žalúdku skúsenosti identifikovali ako hlad. Hodinky ukazovali čas obeda. Prinútil som sa vyliezť z postele. Za chvíľu som si pri stole objednal praženicu s chlebom a hručkou slaného syra. K jedlu som automaticky dostal doktorovu bylinnú zmes. Zdala sa mi menej horká ako včera.

Do reštaurácie vošla sivovlasá dáma v jednoduchých lanových šatách. Zamierila ku mne. Bosé nohy na koberci nevydávali žiaden hluk. Na krku mala drobný strieborný prívesok – trojzubec preťatý kruhom.

„Dobrý deň, pán Kinsky, odpusťte, že vás vyrušujem takto pri jedle. Som Sofia Hellenbach, majiteľka tohto hotela. Doktor Ganz ma informoval o neprijemnej epizóde, ktorá sa vám včera prihodila. Chcela som vás prísť uistiť, že spravíme všetko preto, aby ste od nás odchádzali ako nový človek. Všetko, čo vás trá-

DAKIRI

pi – duševné i telesné – tu necháte za sebou.“

Z melodického hlasu odkvapkávala charizma. Žena predou mnou stelesňovala pokojnú sebaistotu. Netrúfal som si odhadnúť, koľko mohla mať rokov. Sivé vlasy, náznak vrások okolo očí a na rukách napovedali zrelý vek. Súčasne však z nej vyžarovala vitalita, pri ktorej som ja ako tridsiatnik pôsobil ako terminálny pacient. Rýchlo som si utrel mastnú bradu a s hrmotom sa postavil.

„Veľmi rád vás poznávam, pani Hellenbach. Ďakujem, musím povedať, že už dnes sa cítim oveľa, oveľa lepšie.“

Klamal som s najfalošnejším úsmevom, akého som bol schopný. Jej zelené oči, studené a vzdialené ako hviezdy, vo mne listovali ako v otvorenej knihe. Cítil som sa nahý.

„Skutočne? To veľmi rada počujem. Ak by ste nemohli dokončiť rozbehnutú procedúru, nedokážeme garantovať, že vám skutočne pomôžeme.“

Znova som ju uistil, že som v najlepšom poriadku. V ústach ma páčila otázka.

„Pani Hellenbach, prepáčte, snáď nebudem nezdvorilý – čo, prosím, symbolizuje váš privesok?“

Výraz na jej tvári ma prekvapil. Akoby tú otázku s radosťou čakala.

„Posadíme sa?“

Prikývol som.

„Unikátnosť nášho zariadenia spočíva v syntéze modernej medicíny a metafyzických náuk. Tie sú mojím rodinným

dedičstvom rovnako ako hotel. Hovorím o dychových cvičeniach, meditácii a sigilovej mágii. Znak, na ktorý sa pýtate, je *clavicula nox*. Kľúč noci symbolizuje premenu nevedomého na vedomé. Otvára brány k skrytým astrálnym rovinám.“

Vyschlo mi v hrdle. Moja duševná rovnováha sa rozletela ako prehriate sklo. Ten obľudný výron z nevedomia nebol žiadnou náhodou. Chytila ma za ruku a naklonila sa ku mne. Dľaň mala teplú a pestovanú tou najlepšou kozmetikou. Moje telo zareagovalo rovnako ako na slizké záhradné ležadlo včera večer.

„Vaše traumy s vami nemusia byť navždy. Dokážeme ich... posunúť ďalej. Musíte sa ale otvoriť. Dať tomu voľný priebeh.“

Mimovoľne som stiahol ruky a schoval ich pod stôl. Vydesila ma. Od nehoďy v tú prekliatu letnú noc som sa nesnažil o nič iné ako zadupať všetky sebanenávisťou nasiaknuté spomienky čo najhlbšie.

„Polnočný rituál. Nezabudnite.“

Po týchto slovách odišla a s ňou aj moja chuť do jedla. Ostal som sedieť v spoločnosti studenej praženice a pochybností. Za oknom v záhrade práve prebiehala hodina jógy. Takto z diaľky to takmer vyzeralo, že sa klaňajú menhiru, akoby to bolo do kameňa zakliate praveké božstvo.

Zvyšok dňa som absolvoval ako v tranze. Vnútornej nepokoj nutil myseľ krúžiť v zajatí otázok, na ktoré som nemal odpovede. Po večeri som zaliezol do izby. Whis-

ky padla na upokojenie nervov. Pred polnocou mi na dvere zaklopal masér. Zaviedol ma do saunového sveta. V zhovárajúcej sa skupinke som poznal len pani Hellenbach a doktora Ganzu. Zvyšok museli byť hostia, ktorých som ešte nestretol.

„Dobre, že ste prišli, pán Kinsky. Uvidíte, nebudete ľutovať,“ privítal ma doktor.

Sauna mala kruhový pôdorys. Vyloženie čiernym drevom ma prekvapilo. Stred miestnosti dominoval výhrevný kôš plný rozpálených kameňov. V suchej horúčave sa mi zatočila hlava. Vypitý alkohol pracoval v žilách. Miestnosť okolo mňa sa vlnila a točila. Sadol som si na spodnú lavicu, kde teplo nebolo také úmerné. Zapichol som pohľad do žeravých kameňov v snahe nájsť pevný bod. Pani Hellenbach vošla ako posledná, v rukách niesla malý bronzový gong.

Každá minúta mi pripadala nekonečná. Ktosi chrstol na kamene vodu. Oblak horúcej pary ma ovalil ako dvojitý panák whisky. Tiene sa predĺžili a ukryli tváre okolo.

Ticho preťal úder gongu. Hlboký, dunivý zvuk rozoznel rozpálený vzduch. Pripomínal hromobitie vzdialenej letnej búrky. Cítil som ho v žalúdku. Vibrácie pomaly prechádzali do takmer nepočuteľného šepotu. Ľudské tvary sa rozlievali do šmúh rozvlnených zvukom gongu.

Sústredil som sa na svoje ruky. Husté cicerky potu kreslili cestičky na husacinou brniacej koži. Boli čierne ako tuš. Neveriaccky som si dlaňou pretrel predlaktie.

Bizarné zimomriavky ma mučili a zároveň mi spôsobovali orgazmus. Pôžitok a odpor splynuli v jedno. Znova som stratil pojem o čase a priestore. Až železná chuť v ústach ma prebrala z omámenia. Pera rozhrzená do krvi pulzovala bolesťou. Ďalší úder gongu mi rozryl mozog ako výbuch bomby.

Všetci vstali. Aj ja som sa neisto pozviechal na nohy. Vonku nás čakali plytké kade plné ľadovej triešte a čerstvých bylín. V prenikavých vôňach som rozoznal divokú mätku a šalviu. Bez zaváhania som do najbližšej skočil. Srdce sa mi zatrepotalo ako vlajka v srdci orkánu. Chlad vyhnal z tela omámenie a nahradil ho euforickým pocitom. V hlave mi neostala ani jediná myšlienka.

Dychčanie a funenie, ktoré naplnia miestnosť, prerušil hlas Sofie Hellenbach. „Je čas!“ Ručičkové hodiny na stene ukazovali o päť minút polnoc.

Nevedel som, čo robiť, tak som nasledoval príklad ostatných. V kadi, z ktorej som vyliezol, plávali chuchvalce hustého hlievu. Páchli ostrým, sladkastým puchom hnijúceho mäsa a zvetranej whisky. Naplo ma. Znova a znova, kým som na pleciah nepocítil čiesi dlane.

„Je to súčasť procesu. Nemáte sa za čo hanbiť,“ povzbudil ma doktor a podal mi hrubú masážnu rukavicu. Natiahol som si ju a začal drieť hrud' a ramená. Koža zo mňa zliezala v celých kusoch. Pod ňou sa ukazovala ružová vrstva pretkaná rozťahnutými cievmi. Na pohľad tenká ako šupka prezrelej bobule hrozna. Vyzerali

sme ako plody predčasne vyvrhnuté z materského lona. Stará koža padala v celých kusoch na zem, kde sa v kontakte s vodou medzi prstami menila na čvachtavú odpornú hmotu.

Vyšli sme do záhrady. Z rozhorúčených tiel do tmy stúpala para. Celkom nahí sme v žiare hviezd museli vyzeráť ako svorka pomätencov. Cestičku nám osvetľovali v tráve rozostavené sviece. Nadpozemsky krásna Sofia nás viedla k menhiru. Polnočný sabat vrcholil a ona bola kňažkou noci.

Kameň plápolal svetlom podobným polárnej žiare. Obloha nad záhradou pulzovala tónmi tmavofialovej a šarlátovej. Hviezdy vbledli.

Znova sa mi točila hlava. Nevedel som zaostriť zrak. Muž po mojej pravici a žena po ľavici ma chytili za ruky. Dunivý zvuk gongu rozbíjal realitu a odnášal moje vedomie do víriacej hlbiny.

„Prijmi nás!“ prevolávala Sofia a kruh jej odpovedal: „Sme pripravení!“ Ja som skrz zovrené hrdlo nedostal ani ston, hoci by som najradšej revalzplných pľúc. Nevieť, ako maniesli nohy, no ako jeden sme vykročili k menhiru. Tam, kde mala byť studená skala, sa pohybom myriady červov hmýrila pórovitá, slizkým hlienom potiahnutá koža. Kameň pripomínal hnisavý vred pred prasknutím. Ako bludný maják nás volala k sebe.

Každým krok vo mne búril vlny desu. Všetky bunky môjho tela zavíjali odporom. V hrôze som sa chcel z kruhu vy-

trhnúť, no telo nereagovalo. Nebolo úniku. S nechutným *čvacht* sme tú vec objali.

V momente dotyku som zmizol v pažeráku ničoty z iného sveta. Posledné smietky prítčnosti strhla lavína hrôzy. Do emočného pekla sa zahryzla nenásytná temnota a začala lačne a mľaskavo sať. Hniloba a kal z najspodnejších hlbín duše prevalili hrádze nevedomia. Kvapky prežitej hanby, strachu a úzkosti sa zliali do divokej riavy, ktorá mnou tiekla ako prekliata Styx. V nekončiacom momente agónie prežívam všetko znova a znova. Beztvará, bezmerná obľudnosť sa zvižala v nesvätom vytržení. Dychtivo hltala prúd z nevedomia, kým som nestratil vedomie.

Cestou z Hellenbachovho zrubu som poriadne šliapol na plyn. Pneumatiky rezali horské serpentíny. Športová, niekto by povedal agresívna jazda, ma vždy bavila. Rýchlosť a adrenalin šli ruka v ruke. V spätnom zrkadle som si užíval odraz svojej tváre. Nevidel som strhaný výraz a kruhy pod očami, ktoré som stretával v zrkadle posledný rok. Takto dobre som nevyzeral ani nepamätám. Fyzická premena bola ale ničím oproti tomu, ako som sa cítil. Lomcovala mnou chuť žiť. Cítil som sa spokojný a bezstarostný ako čerstvo nakrmené batola.

Stačil moment nepozornosti a pred automi z kríkov vybehol pes. Trafil som ho ľavým svetlom. Dupol som na brzdu. V reakcii tela na intenzívne dejá vo prišiel kľč. So záujmom som sledoval zbelené hánky zvie-

rajúce volant. Zovreté čeluste a hrdlo signalizoval, že niečo nie je v poriadku, hoci myseľ ostala pokojná.

Vystúpil som z auta. Svetlo zdobila drobná prasklina. Tú trochu krvi a srsti som otrl vreckovou. Pes ešte dýchal. V zlatohnedých kaderách a smiešnych plantavých ušiach som hneď spoznal kokeršpaniela. Presne taký robil spoločníka starej mame po dedovej smrti. Keď už pred vlastným koncom nevládala, brával som Bebe na prechádzky ja. Usmial som sa.

Chrapot a sipenie svedčili o rebrami prepichnetých pľúcach. Pohladil som tú úbohú, nemú tvár po hlave. Agónia zatiahla tmavé oči matnou pavučinkou. Vyzul som sa a zavrel oči. Nepokosená tráva a kamienky odskočené z krajnice ma štekli na chodidlách. Tri pomalé, hlboké nádychy nasledované troma výdychmi. Presne podľa pokynom z lekcie meditácií. Razantné dupnutie s hlasným chrum uťalo škrek zvierata.

Vlna hnusu zmizla v rovnakej sekunde, ako sa objavila. Tam, kde som kedysi skladoval všetku hanbu, strach a úzkosti, nebolo nič. Až na tú *malú vec*. Temnú medzeru v mojej duši. Alebo hlave. V metafyzických úvahách som nikdy nevidel veľkú hodnotu. Vďaka *Nej* som veľa pochopil.

Nehody sa predsa stávajú a človek by si to nemal príliš vyčítať. Život ide ďalej. Sám som nad sebou musel pokrútiť hlavou, ako detinsky som sa správal. Konečne je to za mnou.

Som nový človek.

MATEJ KANDRÍK

Matej Kandrík je začínajúci pisateľ – národník v zácviaku. Sci-fi preferuje literárne a horor ako kinematografiu. Viac než plnokrvné fantasy ho baví hľadanie tenkej hranice medzi skutočným a nadprirodzeným. V roku 2024 sa s poviedkou *Lov na Čierneho atamana* dostal do žánrového sci-fi finále súťaže Martinus Cena Fantázie. Vo voľnom i pracovnom čase sa aktívne venuje veciam verejným. Občas mudruje v telke, občas v novinách a najčastejšie naživo, často bez vyzvania o témach bezpečnosti a obrany. Je spoluzakladateľom think-tanku Adapt Institute. Matej pochádza zo Spišskej Novej Vsi a cíti, vníma a premýšľa ako Stredo-európan.

OD OBETE, CEZ PADLÚ ŽENU, FEMINISTICKÉ VIANOCE A SPÄŤ. HOROR UKAZUJE DOBU V jej nahote

napsala: Zdenka Kollárová

Bavia vás hrdinky? Alebo ich vnímate len ako pôvabné zlo? Tak či tak k hororu patria odjakživa, hoci už dávno nie sú len prázdna kulisa. Pozývam vás na prehliadku – čestne priznávam veľmi subjektívne vybraných – žien v horore.

Posvietime si na diela, čo pohľad na ženy posunuli na ďalší stupeň. Niekedy však skôr len stupienok. Horor je totiž žáner, čo veľmi jasne reflektuje problémy doby.

Začneme v časoch, keď žena mala zosobňovať čistý ideál, najlepšie mlčky s príjemnou tvárou a počestným telom.

OBEŤ, PADLÁ ŽENA A DOBRÉ DIEVČA

Stačí sa pozrieť na Lucy a Mínu z *Draculu* (1897) od Brama Stokera. Kým prvá umiera, keďže prepadne čaru upíra, podľahne zvädzaniu a je potrestaná, druhá napriek uhryznutiu napokon prežije. Z dobového pohľadu sa dá vyčítať jasný odkaz pre ženy: Nepadnite, udržte si čistotu!

Stoker však predsa len išiel za tento viktoriánsky ideál. Mína sa odlišuje ešte čímisi – už nie je iba pasívne stelesnenie mužských predstáv o správnej žene. Sama

sa – v rámci možností doby – aktívne zapája. Samozrejme, len ako pomocníčka mužov. Takže nemôžeme povedať, že by úplne prekročil svoj tieň.

Co zachráni Mínu? Je jasné, že nejde len o čistotu. Mína je vzdelaná, jej viera je nielen naučený súbor recitovaných poučiek, ale jej súčasť. A práve tu sa dá vystopovať akýsi ideál novej ženy. Už nielen dekorácie, ale aktívnej partnerky. (Samozrejme, jej aktívnosť si treba všimnúť v kontexte doby.)

Literárna kritička a profesorka Carol A. Senf tvrdí, že Lucy bola potrestaná za to, že prejavila nespokojnosť so svojou spoločenskou pozíciou ako ženy. Jej následná porážka znamená obnovenie patriarchálnych štruktúr. Mína je naopak podľa Senf „bezpečný“ vzor viktoriánskeho ideálu ženy. A tiež je mužskou odpovedou na ženský ideál prvých feministiek známy ako „Nová žena“ (New woman).

Môžeme polemizovať o tom, či ide o zmenu, keď však nazrieme o pár storočí dozadu na stránky príbehu *Frankenstein* (1818, bez uvedenia autorky, 1823 s uvedením, 1831 prepracované vydanie) od Mary Shelley, nájdeme hrdinky, ktoré sú

odstrčené na okraj a zbavené hlasu. De facto umorené vlastnou pasivitou.

Rovnako zobrazujú ženy aj prvé hororové filmy. O miernom posune sa dá hovoriť pri *Nosferatu* (1922), kde sa Ellen obetuje. Hoci ide o pasívnu obeť, môžeme hovoriť o posune, keďže ide o jej rozhodnutie, hoci podmienené vtedajším predsudkom o ženách ako obetavých a starostlivých.

Od pasívnej krásky k samostatnosti

Ak si posvietime na prvé filmy, okrem typických monštier v nich možno vystopovať aj podvedomé obavy mužov. *Dracula* (1931) s Bélom Lugosim ukazuje obe známe hrdinky skôr ako objekty túžby než skutočné postavy. Kamera sa sústreďuje na exotického Lugosiho, ženy sú len a len pekná kulisa vynárajúcej sa ikony.

Nedá sa nespýtať: čo bolo v dobovej optike viac ako čistota ženy? A čo ju ohrozovalo? Nuž, muži. A toho sa samozrejme diváci aj najviac báli. Pochybujem, že diváčky zdieľali ich obavy.

Za zmienku stojí aj *Frankensteinova nevesta* (1935) a to i napriek tomu, že sa vo filme takmer neobjaví. Jasne však mužom odkazuje, že ženy sú autonómne a môžu ich odmietnuť. Samozrejme, ide skôr o výkrik než skutočnú samostatnosť. Ale všetky začiatky sú ťažké, druhé „nie“ sa vždy hovorí ľahšie.

A potom tu máme metaforu ženskej sexuality v podobe filmu *Mačací ľudia* (1942). Hlavná postava Irena Dubrovna, srbská módna ilustrátorka, sa mení na

panterku, keď sa vzruší alebo žiarli. Tento film posúva ženy hneď dvakrát. Po prvé, Irena prežíva silný vnútorný konflikt, nie je to plochá bábika s peknou tvárou. Má svoj príbeh, obavy, minulosť, a samozrejme, túžby. Na druhej strane, koná aktívne, sama je zdrojom nebezpečenstva.

V tomto filme jasne vidíme odkaz doby. Ženy získavajú samostatnosť, dostávajú sa postupne na pozície dovtedy vlastné len mužom. Film odráža patriarchálny strach zo sily žien, z ich potlačenej sexuality: Čo sa stane, ak sa ženy odviažu?

Ostatne vieme, čo po nádychu cez druhú svetovú vojnu v Spojených štátoch nasledovalo. Ak netušíte, našepkám vám – päťdesiate roky a návrat ideálu pasívnej domácej krásky.

JEMNÝ REZ, SILNÝ DOPAD

Medzi obeťami, čo len čakajú na záchranu a ženami, čo čelia nebezpečenstvu, je tenká hranica. Naplno ju ilustruje kanadský film *Čierne Vianoce* (*Black Christmas*) z roku 1974. Film režiséra Boba Clarka, podľa scenára Roya Moora, sa dnes pova-

CHARON

žuje za predchodcu klasických slasherov. Dej je pomerne jednoduchý: študentky jednu po druhej zabíja vrah ukrytý na povale internátu.

V mnohom však film predbehol svoju dobu. Ženské hrdinky sú komplexné, nejde len o bábkky bez duše a názoru.

Apropo, hlavná hrdinka Jess sa vymyká ženským postavám. Nielen tým, že sa aktívne bráni, ale aj tým, že sa nechce podvoliť typickému scenáru života ženy. Je totiž tehotná a napriek naliehaniu svojho priateľa nemá o manželstvo a dieťa záujem.

Film má otvorený koniec, nebezpečenstvo nepominulo. Nič nie je vyriešené, Jess zaspáva, stráca pozornosť a na obzore nie je žiadny záchranca.

Čierne Vianoce sú feministicky interpretovaným dielom, hoci ani scenárista a ani režisér sa k tomuto odkazu nehlásili. Film však – azda skôr náhodne či intuitívne – narušil stereotypy, ktoré dominovali žánru v 70. rokoch.

Pod vrstvou klasického príbehu sa odohráva ďalší, oveľa hlbší zápas ženy o autonómiu nad svojím telom, o možnosť rozhodnúť sa a konať. Ak je internát ale-

góriou na spoločnosť, ženy v nej stále nemajú svoje miesto isté.

Muži ich nepočúvajú, a ani ich obavám neveria. Ani policajt, ani priateľ hlavnej hrdinky vôbec nevnímajú, čo im ženy hovoria. Zahmlievanie ženských pocitov a vnímania sprevádza celý dej.

Film kritizuje patriarchát, vyjadruje túžbu žien po vlastnom hlase a mieste. Reflektuje hrozbu toxickej maskulinity v jej najhoršej podobe. Jess je ponechaná napospas svojmu osudu, zradila totiž ideál ženy-matky.

Len pripomeniem, film odráža dobový kontext. V tých časoch prebiehala debata o práve na interrupciu. Hoci v Kanade boli povolené od roku 1969, mali prísne podmienky. Žena musela predstúpiť pred komisiu, ktorá rozhodla o povolení. Kanada povolila potraty bez prešetrovania až v roku 1988. (Podobne to bolo aj v bývalom Československu, kde komisie fungovali do roku 1986.)

POZOR, TU SA PÍSALA HISTÓRIA

Pred Jess spadali ženské postavy do troch stereotypov: dáma v problémoch, pasívna bojovníčka a potom je tu ešte čarodejnica.

Všetky tri môžeme smelo označiť ako patriarchálne sny o ženách. Tú prvú musí niekto zachrániť – samozrejme, kto iný ako silný muž, hrdina. Ďalšia sa síce za seba postaví, ale tak nejako nemastno-neslano. A do poslednej kategórie môžeme zaradiť všetky neposlušné ženy, ktoré

ohrožujú mužov a končia zle. V podstate odrážajú obavy mužov zo žien. Častokrát sú to ženy, čo sa vymykajú patriarchálnym predstavám o správnej žene, objavili svoju sexualitu a cez ňu ovládajú mužov.

Okrem toho, *Čierne Vianoce* bývajú označované aj ako základ slasher žánru.

Prežitie v raných slasheroch „nie je triumfom, ale paralýzou a mlčaním“, upozornila filmová teoretička Carol J. Clover vo svojej knihe *Muži, ženy a motorové píly: Rod v modernom hororovom filme (Men, Women, and Chain Saws: Gender in the Modern Horror Film, 1992)*. Clover vytvorila pomenovanie pre tento typ hrdinky ako „posledná preživšia“ (Final Girl).

Vo filme *Čierne Vianoce* sa objavia prvýkrát mnohé slasher kliše ako anonymný vrah, telefonáty zvnútra domu a tiež náznak fenoménu „Final Girl“ (posledná preživšia). Podanie je však na rozdiel od nasledujúcich masakrov iné. A líši sa aj hlavná hrdinka. Jess síce prežije, ale nie ako víťazka, skôr len ako žena ponechaná napospas patriarchátu, ktorý jej rozhodnutie odmieta uznať.

Ak si tieto Vianoce máte pozrieť len jeden film, nech sú to *Čierne Vianoce*. V slovenskej spoločnosti sú opäť viac ako aktuálne.

PATRIARCHÁT VRACIA ÚDER

Súčasníčka Jess, Sally Hardesty, je celkom iný prípad. *Texaský masaker motorovou pilou (1974)* ukazuje prežitie hrdin-

ky cez inštinkt a vôľu, no bez akejkoľvek kontroly nad svojím osudom. Sally je tak skôr symbol traumy a násillia ako emancipovaná postava, ku ktorej sa dá vzhliadať.

Ikonická scéna na konci filmu, keď unikne na korbe okoloidúcej dodávky, ju ukazuje hlboko traumatizovanú. Smeje sa, ale nie je to šťastný smiech, kričí, ale nie je to silný krik. Je to stelesnenie traumy a násillia. Prežila, unikla, ale je zachránená?

Nasledovníčky Jess a Sally už napriek aktívnemu postoju k záchrane nesú silný patriarchálny odkaz – prežije totiž žena, dievča, čo je slušné. Teda nefajčí, nepije a nemá sex.

Najznámejšia slasher hrdinka Laurie z filmu *Halloween (1978)* sa síce vzoprie, chopí sa noža a aktívne bráni, no zároveň ide o dobré dievča.

„Rod je základným princípom slasher filmov. Vrah je spravidla muž a jeho obete sú ženy, často sexualizované. Jedinou postavou, ktorá prežije, je Final Girl – nie je sexuálne aktívna a jedine ona sa dokáže pozrieť smrti do očí a prežiť,“ vysvetľuje Clover (v kapitole *Her Body, Himself*).

Laurie je prototyp „preživšej“. Čelí monštru, ale prežije, lebo je „čistá“, nevinná, zodpovedná. Clover to vnímala ako dvojsieťový jav. Ženská postava síce koná aktívne, no jej prežitie je podmienené patriarchálnou morálkou.

Teórie ovláda aj herečka Jamie Lee Curtis, ktorá Laurie stvárnila. V rozhovore pre *The Guardian* tvrdí, že „Laurie Strode je feministická hrdinka“. Samozrejme, hoci scenáristka Debra Hill bola feministka, pracovala v priemysle ovládanom mužmi a film potreboval tri základné typy: kokeťu, cyničku a vzornú romantičku.

FENOMÉN ROSEMARY

Ukážkou toxického vzťahu mužov k ženám je kniha *Rosemary má dieťaťo* (*Rosemary's Baby, 1967*) od Ira Levina. Hlavná hrdinka Rosemary a jej manžel Guy sa nasťahujú do starého newyorského domu. Guy sa zapletie so satanistickým kultom, ktorý zmanipuluje Rosemary, aby sa stala „nástrojom“ na počatie diablovho dieťaťa. Spisovateľka Joan Didion pri vydaní ro-

mánu napísala, že Levin „vystihol najväčší ženský strach – stratu kontroly nad vlastným telom“. Nedá sa nesúhlasiť.

V roku 1968 knihu sfilmoval Roman Polanski, hlavnú postavu hrá krehká Mia Farrow. Film takmer doslovne kopíruje knihu, líši sa len v závere. Kým v knihe Rosemary svoje diabolské dieťa odmieta, vo filme ho napokon prijme. Poľahky sa to dá čítať ako ústupok konzervatívnym názorom na materstvo.

Tento príbeh ukazuje miesto ženy v silne patriarchálnej spoločnosti. Domov je pasca, z ktorej niet úniku. Rosemary stráca autonómiu nad svojím životom, kontrolu nad vlastným telom, zrádza ju nielen manžel, ale aj ostatné ženy.

Scéna, kde už tehotná musí vstať napriek nevoľnosti, aby manželovi pripravila raňajky, je jedna z najponižujúcejších. Rosemary v nej prichádza aj o možnosť riešiť vlastné zranenia. Už nie je plnohodnotná ľudská bytosť, ale len schránka plniaca želania ostatných.

Napriek všetkému je však pasívna. Po-

korne znáša príkoria, zahadzuje svoje sny, necháva sa umlčať. Príbeh je silnou kritikou patriarchátu, ktorý ženy redukuje na vyprázdnené symboly. Rosemary je zosmiešňovaná a umlčovaná, čo je typická skúsenosť žien v patriarchálnej spoločnosti. Žena je zredukovaná na nástroj na výrobu detí.

V čase vydania knihy a natočenia filmu prebiehala v Spojených štátoch búrlivá spoločenská debata o reprodukčných právach žien. Vyvrcholila rozsudkom Roe v. Wade (1973), ktorým Najvyšší súd zaručil ženám ústavné právo na interrupciu.

TRIKRÁT CARRIE

A opäť spočiatku skôr „náhodne“ feministický príbeh ako jasný úmysel – kniha *Carrie* od Stephena Kinga (1974). „Carrie je vo veľkej miere o tom, ako ženy nachádzajú vlastné spôsoby moci, ale aj o tom, čo muži cítia ako strach zo žien a zo ženskosti,“ napísal v reflexii vo svojej knihe *Danse Macabre*.

V knihe je Carrie podaná ako výsledok spoločenských očakávaní. Je písaná dokumentárne, odosobnene. Postava je tak menej sympatická, čitateľstvo je menej s ňou, skôr ju len zvonka pozoruje.

Kniha je však ostrou kritikou patriarchálnej spoločnosti a náboženského fanatizmu. Ukazuje zmenšovanie mužskej dominancie a silnejúci ženský hlas. Z feministického uhla pohľadu kniha ukazuje menštruáciu, hanbu, telesnosť, represiu

zo strany matky, hnev ako moc. Strach v Carrie pramení z obáv z doposiaľ potláčanej ženskej sily.

V roku 1976 knihu sfilmoval Brian de Palme. Film ukazuje Carrie ako krehké šikanované dievča. Príbeh je natočený z jej pohľadu. Film, herečky Sissy Spacek a Piper Laurie boli nominovaní na Oscara. A hoci úvodná scéna v sprchách ukazuje mužský pohľad, postupne sa stráca a strháva nielen diváčky, ale aj divákov na stranu Carrie.

Za zmienku stojí aj verzia od režisérky Kimberley Peirce bez voyerského sledovania v sprchách. Tá ponúka príbeh dievčaťa, ktoré si uvedomí, že aj ženy môžu mať moc. Samotná Peirce hovorí o filme ako o „superhrdinskom príbehu

o pôvode“. Okrem šikany tak môžeme sledovať uvedomenie si samej seba.

Carrie nie je pasívna hrdinka a nie je vo svojej podstate ani dobré dievča. Najlepšie to vyjadrila Clover, ktorá Carrie označila ako obeť-hrdinku, ktorá reflektuje kultúrnu reakciu na feminizmus. Vyvoláva totiž podľa nej strach v mužoch aj ženách, ktoré mu nerozumejú, a udeľuje moc ženám, ktoré mu rozumejú.

Carrie ponúka však príbeh, s ktorým sa môžu stotožniť nielen ženy. A v tom je jej najväčšia sila. „Jeden z dôvodov úspechu príbehu – v knihe aj vo filme – podľa mňa spočíva v tom, že pomsta Carrie je niečo, s čím by sa dokázal stotožniť každý študent, ktorému na telocvíku stiahli tepláky alebo ktorému počas hodiny niekto ušpinil okuliare,“ vysvetľuje King.

A tu kdesi sú počiatky možnosti, že aj muži sa dokážu stotožniť so ženskou hrdinkou. A pritom ju nevnímať ako objekt záujmu alebo ochrany, ale ako človeka s príbehom. Ako subjekt. A to je posun, o ktorý (dúfam) všetci stojíme.

DÔSTOJNÍČKA, HLÁSTE SA DO SLUŽBY

Ďalší, spočiatku (nie je to už pravidlo?) náhodný posun v ženy v horore ukazujú postava Ellen Ripley z kultového filmu *Alien* (1979). Je prvá hrdinka, ktorá nie je obeť ani „Final Girl“ definovaná čistotou či morálkou, ale profesionálna, racionálna a kompetentná líderka.

Režisér Ridley Scott pôvodne uvažoval, že Ripley bude mužskou postavou. Scenáristi Ronald Shusett a Dan O'Bannon však úlohy zámerne napísali neutrálne. „Posádka je unisex a všetky postavy sú zameniteľné – môžu ich hrať muži alebo ženy,“ uviedli v poznámke k scenáru. Kľúčový zlom nastal, keď šéf štúdia Alan Ladd Jr. (vtedajší prezident 20th Century Fox) poznamenal: „Prečo by Ripley nemohla byť žena?“

Hlavnú úlohu tak dostala vtedy pomerne neznáma Sigourney Weaver. Film ju okamžite katapultoval na hollywoodsky olymp. Ripley sa v jej podaní stala jednou z najikonickejších ženských hrdiniek filmovej histórie. Okrem iného naplno ukázala, že žena nepotrebuje muža, aby mohla konať.

Filmová teoretička Carol J. Clover v knihe *Men, Women, and Chain Saws* (1992) zdôrazňuje, že Ripley je dôkazom, že „diváci sú pripravení stotožniť sa so ženskou hrdinkou, ak je dostatočne silná a aktívna.“ Teda nie je viazaná na čistotu či panenstvo ako Laurie Strode v *Halloweene*.

Novšie štúdie idú ešte ďalej. Ripley vníma ako hybridnú postavu, ktorá sa pohybuje mimo tradičných binárnych rodových rolí. Azda práve preto sa stala aj queer ikonou. Jej sila spočíva v schopnostiach, nie vo vzhľade.

Všetky tieto interpretácie ukazujú, že Ripley nie je iba „preživšia“, ale feministický symbol, ktorý redefinoval úlohu žien v horore a otvoril cestu ďalším hrdinkám.

A ČO BOLO ĎALEJ?

Konečne sa do filmu dostávajú v hlavných úlohách aj „staré“ ženy. *Substancia (2024)* ukazuje starnutie v jeho nahote. Vraj je to tak desivé, že ľudia utekajú z premietania. Tieto reakcie len podtrhujú, že film nastavuje kruté zrkadlo spoločnosti, kde vzhľad je nadovšetko. Predovšetkým v prípade žien, kde je krása najdôležitejším artiklom.

Hlavná hrdinka, herečka Elisabeth Sparkle, stvárnená Demi Moore, končí v televíznej šou o cvičení. Prezradím vám to – je „pristará“. Nechce sa s tým zmieriť, uchýli sa k substancii, čo pre ňu vytvorí mladšiu verziu jej samej – Sue.

Film v plnej nahote ukazuje starnutie. A nejde len o fyzické zmeny, ale aj psychické. Demaskuje tlak na vzhľad žien, pretože – prezradím vám tajomstvo – starneme všetci. Ostatne, dá sa rozhodnutiu Elisabeth čudovať?

Za zmienku stojí aj kniha *Nightbitch* (2021, u nás zatiaľ bez prekladu) od Ra-

chel Yoder. Ide o príbeh matky, ktorá si myslí, že sa v noci mení na psa. Yoder v rozhovoroch povedala, že kniha vznikla z jej vlastnej skúsenosti s materstvom a pocitu, že spoločnosť matky vníma ako „zvieratá, ktoré musia slúžiť“.

Knihu v roku 2024 sfilmovala režisérka Marielle Heller. Hlavnú postavu hrá Amy Adams.

Prečo spomínam práve tento príbeh? Ide o silnú výpoveď o materstve. Nie tom z reklamy na dokonalý život podľa spoločenských očakávaní, ale skutočnom, často surovom a prehliadanom. A ponúka posun. Žena-matka rozhodne o delbe starostlivosti o syna, ktorú muž prijme. Kým ona nachádza opäť samu seba, on zisťuje, čím si prechádzala.

Posledné roky však priniesli ešte ďalší fenomén. V roku 2022 bol v USA zrušený rozsudok Roe v. Wade. Odtedy si každý štát určuje vlastné pravidlá – a mnohé interrupcie výrazne obmedzili alebo úplne zakázali. Feministické hnutie preto hovorí o návrate ženských práv o polstoročie späť.

Kritika už hovorí o nástupe „post-Roe hororu“, ktorý sa nebojí priamo reflektovať obavy z núteného materstva a nastupujúcej kontroly ženského tela.

Filmy ako *Nepoškvrnená (Immaculate)* či *Prvé znamenie (The First Omen, obe 2024)* rozprávajú o ženách, ktorých tehotenstvo je manipulované náboženskými inštitúciami. Ponúkajú metaforu pre diskusiu o práve rozhodovať o vlastnom tele.

CHARON

Ďalší film *Apartment 7A* (2024) sa priamo vracia k dedičstvu filmu *Rosemary má dieťa* a rozvíja tému ženy zotročenej kultom.

Tento trend ukazuje, že horor reaguje na spoločenské zmeny takmer okamžite. A dnes sa opäť stáva jedným z najvýraznejších umeleckých hlasov v boji za ženské práva.

MAREK GREGA

PÁD DO PRÁZDNA

ilustroval: Zdeněk Svoboda

Pányt zaškripu a temnotu vyženie svetlo. V kročím dovnútra, pod topánkami mi zapraší prach a zavrzgajú červotočivé dosky. Zložím si značkové slnečné okuliare, rozhliadnem sa. Na nábytku ľpie zaprášená pavučina. Vzduch je ťažký od puchu hnijúceho dreva a potkanieho trusu.

Z vrecka vytiahnem mobil a spravím pár fotiek, potom sa vrátim von. Vedľa mlyna žblnkoce potok, tienisté vrby naokolo šumia.

„Tak čo?“ spýta sa maklér, fúzatý päťdesiatnik stojaci pri aute.

Myknem plecami. „Predstavoval som si to inak.“

Muž skrívi ústa.

V skutočnosti hrám divadlo. Interiér ma očaril rovnako, ako vonkajšok. Všetko je tu stopercentne autentické, každý detail oplýva minulosťou. Niečo takéto už dlho hľadám - rustikálnu chalupu; miesto, kde by som znovu prežil detstvo na vidieku u starkej. Avšak maklér to nemusí vedieť.

Chlapík vytiahne krabičku cigariet, ponúkne mi jednu. Zapálime si.

„Ste z Bratislavy, pravda?“

Prikývnem a potiahnem si.

„Preto o tom neviete,“ zašomre, no skôr seba.

Zdvihnem obočie.

„Budem k vám úprimný, pán Kraus. Som v tomto fachu už tri dekády. A toto je asi stýkrát, čo niekomu mlyn ukazujem.“

„Nechajte ma hádať; máta v ňom, preto nemá majiteľa?“

Maklér sa tiež uškrnie. „Kiežby. Strašidelné domy sa v skutočnosti predávajú ľahko, vždy sa nájde zazobaný magor, ktorý ho chce do zbierky.“

Vyfúkne dym a spýtavo na neho upriem zrak.

Tvár mu prikryje tieň.

Pomyslím si, že niečo skúša. Ak je naozaj maklérom tridsať rokov, potom je už všetkými masťami mazaný.

Pozrie sa na mňa, otvorí ústa, ale vzápätí ich zatvorí a uhne zrakom do strany.

Je dobrý. Teraz mi isto povie, že tu kedysi žil mlynár, ktorý okrem obilia mlel aj ľudské kosti. Určite ma má za toho zazobaného magora.

„Pravda je taká... že je to ruina, pán Kraus. Na prvý pohľad to možno nie je vidno, ale mlyn skrz-naskrz prežrali červotoče. Strecha sa snáď len zázrakom

ešte neprepadla a pivnica zateká. Rekonštrukcia by vás stála celý majetok.“

Zaklipkám očami.

„Hej, viem, maklér by toto klientovi nemal vravieť. No ja som čestný človek. Ak hľadáte tradičnú chalupu, tak potom vám ukážem lepšie nehnuteľnosti.“

Odhodím ohorok, usmejem sa na neho. „Nie, mne sa páči táto,“ vystriem k nemu ruku. „Beriem!“

Maklér mi ju podá. Ale až po sekundách váhania, ktorým som mal venovať väčšiu pozornosť.

Mal pravdu. Všetko tam hnije a drobí sa. Rekonštrukcia vychádza na peknú sumičku. Mne to ale neprekáža. Niečo na ňom je, páči sa mi tam, som odhodlaný pokračovať vo svojom pláne.

Z mlyna sa stane úžasné útočisko, kam budem chodiť dobíjať baterky aj robiť na pracovných projektoch. Už si predstavujem zimy pred krbom aj letné posedenia na terase. Tá ešte neexistuje, ale ako architekt z povolania to už mám v hlave naplánované. Bude to super!

Potom však príde ten telefonát. Volá mi kamarát statik, ktorého som vyslal na obhliadku.

„Počuj Vilo, v pivnici sú nejaké padacie dvere. Nehovoril o nich maklér?“

„Nie, o tých mi nič nevravel.“

„Čudné. Buď je to atrapa a nikde nevedú, alebo sú pod pivnicou naozaj ešte nejaké priestory.“

„Nedajú sa otvoriť?“

„Nedajú. Sú bez zámku a nevidím ani pánty. Veľmi zvláštne.“

„Možno je to podzemná sýpka, nie?“

„Zem je vlhká, bez vetrania, nedávalo by to zmysel.“

Povzdychnem si. „No dobre, zavolám maklérovi a dám ti vedieť.“

Zložím a vytočím realitáka, ale nezdvíha. Nič si z toho nerobím, nechám sa strhnúť rušným dňom.

Skončím až večer. Chcem nález vidieť na vlastné oči. Za súmraku vyrazím z hlavného mesta, a keď dorazím do malebnej dedinky na Záhorí, na nebi už blikocú hviezdy.

Biely Mercedes zastaví pred čiernou siluetou mlyna. Mesiac presvetľuje letnú noc, od potoka sa ozýva krkkanie žiab, v diaľke brešú psy. Vystúpim z auta a zamierim k svojej budúcej chalupe.

Cinkne mi správa. Je to Dáša, pýta sa ma, kde trčím. Odpíšem jej, že prídem neskoro. Snúbenica mi pošle nahnevaného smajlíka.

Z vrecka vydolujem kľúče, dal som už spraviť nové dvere. O nepozvaných návštevníkov nestojím, aj keď tu zatiaľ možno ukradnúť iba prach a hnilobu. Zámok šťukne, dvere sa otvoria. Teraz už bez strážidelného zaškripania. Do nosa mi udrie zatuchlina.

Svetlo z mobilu zaženie temnotu vo vnútri. V rohu sa čosi mihne a ja nadskočím, takmer zapištím. Potkan prebehne popri stene a zmizne v diere. Pokrútim hlavou nad vlastnou hlúpostou.

Obozretne sa presúvam k schodisku do pivnice. Vo svetle predou mnou sa trblietajú pavučiny. Pokrývajú spráchnivený nábytok aj náradie na mletie múky – mlynské kamene, hriadele, žľaby či sitá. Všetko ohlodal zub času a potkany; nič, o čo by mali múzea záujem.

Dosky pod mojou váhou vŕzgajú.

Schody sú našťastie z kameňa, ich pevnosť ma upokojí. Zídeme po nich do rozmernej pivnice. Aj tú vyplňa staré haraburdie. Z tmy sa vynárajú deravé sudy, z trámov visia plesnivejúce mechy a závoje pavučín.

Opatrne zamierim k rohu a zastanem. Zapískam ohúrením. V zemi sú naozaj zapustené padacie dvere. Splývajú so zaprášenou podlahou, preto som si ich najprv nevšimol.

Prikočím bližšie, zasvietim si na ne. Majú štvorcový tvar, asi meter krátko, sú z kovu, no bez hrdze. Tak, ako statik povedal, chýba im zámok aj pánty. Dupnem na ne jednou nohou. Sú pevné, ozve sa tupý tón. Určite niečo pod nimi je. Poškrabem sa po hlave. Fakt zvláštne. Zajtra sa musím spojiť s maklérom, možno o tom čosi vie.

Odfotím si ich, potom sa otočím a dám sa na odchod.

Už stúpam po schodoch, keď ticho rozdrapí buchot.

Trhne mnou, telefón mi vyletí z ruky a padne o schod nižšie. Nastane čierno-čierna tma.

Opäť sa v nej ozve buchnutie.

Do žíl mi vytryskne adrenalín. Vyštartujem po schodoch, prebehnem hlavnou izbou. Cestou do čohosi bolestivo vrazím.

Zastavím sa až vonku. Srdce mi tlčie, akoby chcelo vyletieť z hrude. Trvá to minúty, kým sa upokojím. Najprv chcem nasadnúť do auta a vypadnúť. Ale do hlavy sa mi opäť pomaly vlieva rozum. Ne nechám tam predsa mobil. A ani vlastnú dôstojnosť.

Z priehradky v aute schmatnem baterku a vykočím späť k temnému obrysu mlyna. Cestou si vyčítam svoju bojzlosť. Zvuky musia mať logické vysvetlenie – možno som o niečo cestou zavadil a po chvíli to spadlo.

Predtým, než znovu vkročím dnu, zastanem. Uvedomím si totiž, že niečo sa zmenilo.

Kríkanie žiab znie varovne.

Potrasiem hlavou, aby som sa zbavil bizarnej myšlienky a pohnem sa vpred. Lúč baterky krája tmu, predmety zanechávajú dlhé tieň. Započúvam sa, jediným zvukom vo vnútri je môj hlasný dych.

V doprovode vŕzgania sa presuniem k schodisku, zasvietim dole. Žiadne strašidlo.

Uľaví sa mi, no potom mnou trhne. Tentokrát už zapíšťim.

Crń-crń. Crń-crń.

Mobil ležiaci na poslednom schode vyzváňa ostošesť. Zbehnem dolu, zdvihnem ho a prijmem hovor.

„Kde dopekla si?“

„Už som na ceste,“ zašomrem.

CHARON

Dáša v mojom hlase zaregistruje tieseň.
„Čo sa stalo?“

„Nič!“ odvrknem a zložím. Všimnem si, že po sklíčku sa tiahne nová prasklina.

Lúčom prebrázdím pivnicu, nezachytím nič zvláštne. Zvrtnem sa na odchod. Kým začnem stúpať po schodoch, nasmerujem ho ešte do kúta.

Zamrazí ma na zátylku.

Padacie dvere sú centimeter nadvihnuté. Následne s buchnutím zapadnú na svoje miesto.

Kolesá sa rozkrútia, vyfrkne štrk. Nohu mám na podlahe, osemvalec reve. Uháňam spiacou dedinou.

Čo to bolo? Tá otázka mi tepe hlavou v rytme splašene tlúceho srdca. Odpoveď mi chýba. Neviem to vysvetliť. Kolieska logiky škripiu, motor racionality zadrháva.

Keď po polnoci dorazím k modernej vile na Kolibe, ešte stále sa chvejem. Vystúpim z auta, dovlečiem sa dnu. Len čo za sebou zatvorím, rozsvieti sa.

„Kde dofrasa si?“ vyrúti sa na mňa Dáša v nočnej košeli.

Nemám chuť jej niečo vysvetľovať a len mávnam rukou.

Snúbenica však očakáva odpoveď.

Porazene povzdychnem. „V mlyne, spokojná?“

Zúži oči, lepšie si ma prehliadne. „Čo sa ti stalo?“

Nechcem sa jej zdôveriť, no ak zase mávnam rukou, pred hádkou neuniknem.

„Volal mi statik, našiel niečo v pivnici, šiel som sa na to pozrieť.“

„Preto si biely ako stena?“

„Mám za sebou dlhý deň, daj mi už pokoj!“

„Čo si tam našiel?“ vyšetrovatelka si prekríži ruky.

Zreničky sa mi rozšíria, zátylok znovu poštekľí mráz.

Dáša vybuchne smiechom. „Ty si tam videl ducha!“

Uškrniem sa na ňu a odpochodujem do kúpeľne.

Búúú, búúú. Robí si zo mňa srandu, keď okolo nej prechádzam.

Mne do smiechu nie je. Tresnem dverami, dám si horúcu sprchu. Pomôže mi to, aj keď mrazenia na šiji sa nezbavím.

Idem si ľahnúť, hoci viem, že túto noc nezaspím.

Ráno bezúspešne volám maklérovi. Žeby ma zámerne ignoroval?

Dnes mám nabitý kalendár, ale nedokážem sa na nič sústrediť. Sedím za kancelárskym stolom, hľadím na panorámu mesta, duchom som však v tej pivnici. Dívam sa na nadvihnuté padacie dvierka. Niečo pod nimi je, pozoruje a vysmieva sa mi to.

Potom mi napadne, že to bol všetko len fór. Dedinčania si vystrelili z bohatého blaváka, pod dverami sa skrýval miestny ožran, čo sa tam vlámal. Áno, tak to muselo byť! Vysvetlenie slúži ako palivo

do môjho motora racionality, ktorý začne znovu priasť.

Konečne sa môžem koncentrovať na prácu. Robím na architektonickom dizajne nového nákupného centra.

Môj vnútorný pokoj však netrvá dlho. Zvoní mi telefón, maklér si našiel neprijateľné hovory. Zdvihnem a spýtam sa ho na tie dvere.

Na druhej strane je však ticho, po hodnej chvíli si chlapík odkašle. „Neviem o ničom.“

Klame. Prečo?

„Môžeme sa dnes stretnúť?“ spýtam sa ho.

Opäť si odkašle. „Viete, mám veľa práce, pán Kraus.“

„Tak zajtra?“

„Aj zajtra, vlastne som zaneprázdnený až do konca júla. Viete čo, ja sa vám ozvem, až sa uvoľním.“

Chcem pritlačiť, no kým dostanem príležitosť, ten čurák zloží.

Zachmúrím sa. Prečo sa mi vyhýba? Prečo mi nepovie, čo sa nachádza pod tými skurvenými dverami?

Znovu sa z kancelárie prepadnem do pivnice a zízam na zaprášený poklop. Hypnotizuje ma. Chce, aby som k nemu znovu prišiel.

To aj urobím, ale vo svojej vlastnej réžii. Do konca dňa si vezmem voľno a zavolám kamarátovi stavbárovi. O necelé dve hodiny sa spolu stretneme pred hniúcim mlynom. Silák berie zo svojho pickupu flexku a benzínový generátor.

Zavediem ho dnu. V pivnici mu ukážem, čo od neho potrebujem.

Prikývne a pustí sa do rezania. Po okolí sa rozletí roj iskier.

Ale padacie dvierka odolávajú. Musia byť riadne hrubé. Po minútach driny niet pochyb, že rezný kotúč si s nimi neporadí. Treba iný nástroj.

„Uf, neviem, či je to dobrý nápad, Vilko,“ poškrabe sa po hlave, keď mu poviem, aby z auta doniesol zbijačku.

„Ale prečo by nebol?“

„Keď začnem zbijať, rachne nám to tu všetko na hlavu.“

„Neboj nič, sme pod zemou, otrasy nebudú také zlé.“

Vidno na ňom, že sa mu do toho nechce. Z vrečka vytiahnem dve fialové bankovky a vtlačím mu ich do ruky.

„Vilko neblázni,“ zajachtá, no môj výraz ho presvedčí, aby ich prijal.

„Potrebujem tie dvere vysekať, Dušan,“ potľapkám ho po ramene a vzdialim sa.

Robotník sa s nevelkou ochotou pustí do práce. Avšak skončí už po pár sekundách.

Vibrácie roztrasú celý mlyn, prehniť trám nad nami pukne, vyvalí sa mračno prachu. Len zázrakom nedôjde k závalu.

„Vravel som ti!“ zreve na mňa, rozkašle sa a už aj pochoduje von.

Pohľadom šibnem na padacie dvere a odplujem si.

* * *

Keď Dušan odíde, ešte dlho sedím v aute a hľadím na mlyn.

Pozorujem detaily – šúplatami machu pokrytú šindľovú strechu, základy zo zvetraného vápenca, sčerneté dosky na poschodí, z ktorých sa šklabia vybité okná, veľké polorozpadnuté mlynské koleso.

Všetko na tom pohľade kričí starobou a opustenosťou. Tak prečo sú vo vlhkej pivnici nezhrdzavené železné dvere? Určite tam nie sú z čias druhej svetovej, kedy mal mlyn posledného majiteľa. Kto ich namontoval a prečo?

Zo zamyslenia ma vytrhne dvojica dôchodcov. Prejdú okolo mlyna. Obaja sa naň úkosom pozrú, prežehnajú sa a pokračujú do krčmy na konci ulice.

Vystúpim a nasledujem ich. Potrebujem odpovede! Bez nich padám do prázdnoty. Prebdená noc si už vyberá svoju daň, telom sa mi rozpína únava, každý krok ma ubíja.

Vojdem do krčmy. Vnútro sa stráca v clóne cigaretového dymu, nesú sa ním ľudovky z rádia. V šere pri stoloch sa krčí iba pár hostí, vrátane tých dvoch. Pozdravím sa im, prisadnem si a objednáam rundu borovičky.

„Čo mi viete povedať o mlyne?“ spýtam sa ich bez okolkov.

Starci si vymenia pohľady plné strachu. Znovu vyťahnem bankovky, tie zvyknú rozviazať jazyky.

No na nich nemajú žiadny účinok. Jeden z nich sa ku mne nakloní: „Nepýtaj sa na to, na čo nechceš počúvať odpoved, šohaj.“

„Ale ja to chcem vedieť,“ pokúsim sa o priateľský tón, aj keď to vo mne buble. Ten druhý do seba obráti borovičku a potom zašepká: „Ne, nechceš.“

„Čo je pod tými dverami?!“ Na pretvárku už nemám síl.

Krútia hlavami a mlčia, v očiach sa im čosi leskne, no nemôže za to alkohol.

Srať na nich! Zdvihnem sa od stola, zamierim k východu. Prázdnota podomnou sa rozpína.

Vtedy na mňa od baru zavolá krčmárka. „Vy ste ten, čo ho kúpil, hejže?“

Pozriem sa na ňu. Ružovolica moletka v strednom veku akurát čapuje pivo.

Prídem k nej. „Hej, to som ja.“ „Tamtí vám nič nepovedia, boja sa. Už boli na svete, keď sa to stalo.“

Konečne cítim pod nohami náznak pevnosti. „Čo?“

„Vy o tom neviete? Myslela som, že práve preto ste ho kúpili?“

Posnažím sa o úsmev, je to ťažké.

Prestane s čapovaním, zhlboka sa nadýchne. „V zime štyridsať jedna sa to stalo, myslím. Jeden večer sem prišla židovská rodina. Utekali, Nemcov mali za päťami. Ujal sa ich vtedajší mlynár, skryl ich k sebe do pivnice. Vonku ale bolo nasnežené, nacisti ich doslova vystopovali. Vtrhli do mlyna a celý ho presnorili, tucet utečencov však nenašli. A ani potom mlynár. Nikto ich viac nevidel.“

„Padacie dvere,“ povedia mi ústa samé. Krčmárka prikývne. „Už vtedy tam vraj

boli, aj keď ich nikto nevidel otvorené. No iba tam sa mohli tí chudáci podieť. Miestni odvtedy veria, že vedú do samotného pekla.“

Objednám si poldecí vodky, šupnem ho do seba.

Potom bez slova odídem. Starci ma vypravdia nešťastnými pohľadmi.

„Čo je s tebou?!“ spýta sa Dáša, keď ma večer nájde sedieť v kresle s pohľadom upretým do prázdna.

„Niečo na mňa lezie,“ zašomrem, len aby mi dala pokoj.

Neklamem, naozaj cítim, ako sa ma zmocňuje nejaká pliaga. Tie prekliate dvere mi lezú pod kožu, vysávajú zo mňa duševnú silu. Ich tajomstvo je ako bacil, čo na mne cudzopasí.

V noci opäť nemôžem zaspáť. Telo mám vyčerpané, ale myseľ blčí ako svätovánska vatra.

Kam tie poondiate dvere vedú? Kto ich tam dal?

Po hodinách prevaľovania sa v posteli vstanem a idem sa napiť.

Štúkne vypínačom, moderná kuchyňa sa zaleje svetlom. Vezmem pohár zo skrinky, naplním ho v umývadle a zdvihnem k ústam.

No nenapijem sa. Otočím sa od linky, pozriem do kúta kuchyne.

V podlahe z talianskeho mramoru sú zapustené tamtie padacie dvierka.

Pohár mi vykĺzne a zadrncí o podlahu.

V tom momente sa nadvihnú. Iba o jediný centimeter, ako vtedy. Pod nimi čiha lepkavá tma.

A ešte čosi.

Zdvihajú sa pomaly vyššie, uši mi reže škripot.

Stuhnem ako socha vytesaná zo studenej žuly.

Poklop stúpa, temnota pod ním redne. Zo šera sa vynorí chlapec. Má oblečený zasnežený kabátik, na hlave baretku. Na hrudi sa mu vyníma žltá Dávidova hviezda.

Usmeje sa na mňa, gestom ruky ma k sebe zavolá.

Vykročím vpred, aj keď som taký príkaz mozgu nevydal.

Chlapecove oči šantivo iskria.

Spravím mimovoľne ďalší krok.

Natiahne ku mne ruku. Má ju mokrá od snehu.

Tiež ju k nemu vystriem.

Už sa takmer dotýkame.

Ohníčky detskej šantivosti v jeho očiach vyhasnú. Vyvalí sa z nich mrazivá prázdnota.

Vycerí na mňa zuby. Má ich od krvi.

V ďalšom momente do kuchyne vpadne Dáša. V ruke drží jednu z mojich golfových palíc.

Až vtedy si uvedomím, že z hrdla sa mi derie vresk.

Keď sa zvrtnem späť, chlapec tam už nie je. Iba podlaha.

Dášu presvedčím, že som znovu chodil námesačný. Odkedy sme spolu, tak ma viackrát našla, ako sa v noci motám po dome.

To vysvetlenie jej stačí, no keď si ide ľahnúť, v tvári má stále vpísaný strach.

Keby vedela, čo sa skutočne stalo, do konca noci by už takisto nezaspala. Vlastne ani ja to neviem. Bola to len halucinácia z vyčerpania, polo-sen, či snád skutočnosť?

Únava ma zvierá a ťaží ako brnenie, avšak len čo sa zošmyknem do driemot, zmrazia ma chlapcove oči a telo zovrú krče. Spánok sa znovu nekoná.

Sotva začne svať, nasadám do auta. V mobile si nájdem adresu, zadám ju do GPS a plyn stlačím na podlahu.

Pred maklérovým domom zabrzdím, až sa celou ulicou preženie piskot pneumatík.

Chlapík vybehne von, ešte je v župane. Prirúti sa ku mne ako veľká voda. „Čo to má doriti znamenať!?“

„Sadaj.“

„Odkedy si tykáme, ty...“

Všimne si môj vražedný výraz. Poslušne nasadne a zavrie za sebou. Červený ksicht mu rýchlo bledne.

„Povedz mi o tom mlyne.“

„Čo?“

Ostro sa nadýchnem. „O tom mlyne! Povedz mi o tom poondiatom mlyne!“

Ošiva sa, akoby si sadol do mraveniska.

„Čo vieš o tých padacích dverách!?“

„Vraj pod nimi zmizli nejakí Židia...“

„To už viem. Čo ešte?“ tlačím na neho, lebo som si istý, že niečo skrýva.

Maklér je už sinavý ako kadáver. Oči má zakalené výčitkami.

„Vyklop to!“

Nasucho preglgne. „Pred rokmi som tam zavolał jedného montéra, aby ich otvoril.“

„No a?“

„Večer sa to stalo. Ja som meškal,“ potiahne nosom.

Tuším, kam to smeruje.

„Keď som tam došiel, už ho nebolo. Dodávku mal ale pred mlynom.“

Zízam, ako sa predo mnou dospelý chlap rozfňuká.

„Hľadal... hľadal som ho do rána, nič! Z-zmizol! Chápeš, proste zmizol!“

„Prečo si to nenahlásil?“

„A čo by som im tak kurva povedal! Veď by ma zavreli do cvokhausu!“

Poškrabem sa po sánke pokrytej dvojdnovým strniskom. „Kto by o tom mohol vedieť viac?“

„Nechaj to tak, lebo tiež zle dopadneš!“

Nemôžem. Nie som ako on. Bič mojej mysle si vyžaduje, aby som na to prišiel. Plieska zo strany na stranu a ja poslušne tancujem.

Pohľadom mu naznačím, aby vystúpil. Hneď to aj urobí. Gummy Mercedesu znovu zapištia.

* * *

Zbytok dňa si to šiniem po katastrálnych úradoch, archívoch a múzeách.

Povedia mi len to, čo už viem. Mlyn postavili niekedy v druhej polovici devätnásteho storočia a posledného majiteľa mal v štyridsiatom prvom.

V múzeu ma drobná pani s trvalou odkáže na istého profesora Takáča. Ten o tom vraj môže mať informácie, lebo historické mlyny na Slovensku boli v deväťdesiatych rokoch predmetom jeho výskumu.

Po chvíli flirtovania od nej získam mužovu adresu. Vraciam sa do Bratislavy.

Petržalku halí dusná tma. Keď zaklopem na dvere, v ošumelom činžiaku už vládne hlboký večer.

Otvorí mi muž, čo vyzerá presne ako ktosi, kto strávil život štúdiom starých búd. Popolníky na očiach, plešinka, pestovaná brada.

„Pomôžem Vám?“

„Profesor Takáč?“

Prikývne, do výrazu sa mu vtisne podotvorenie.

„Architekt Viliam Kraus,“ podám mu spotenú ruku. „Mám pár otázok.“

Nadvihne šedé obočie. „Viete koľko je hodín, človeče?“

Ignorujem jeho narážku, vytiahnem mobil a ukážem mu fotku padacích dverí. Ak o tom niečo vie, tak ich spozná. Ak nie, tak tu nebudem strácať čas.

Zažmúri na displej, potom sa odtiahne a vytreští na mňa oči. Nemá v nich len strach, ale priam hrôzu.

Dobre, takže o tom vie.

Pozve ma dnu a zavedie do starožitnej obývačky. Vyzerá to tam ako v antikvariáte, vzduch páchne starými knihami.

„Ste majiteľ?“ spýta sa, keď si sadneme oproti sebe do barokových kresiel.

Prikývnem a nakloním sa vpred. „Čo o tom viete?“

Zdráha sa odpovedať a ja mam chuť znovu sa zahrať na záporáka.

Napokon oznámi: „Postavil ho Viktor Vranay v tisíc osemsto šesťdesiatom piatom.“ Pozrie na mňa, akoby mi to malo niečo hovoriť.

„Kto to bol?“ zvýšim hlas, trpezlivosti mi po dnešku neostáva veľa.

„Uhorský učenc, dvorný alchymista Esterházyovcov.“

„Alchymista? To akože sa hral so skúmkavkami?“

„Nie tak celkom. Viete, v tom čase to boli bádatelia neznáma. Devätnáste storočie sa považuje za zlatý vek okultizmu a Vranay mal v tých kruhoch veľké renomé.“

„Prečo?“

„Povedzme, že nemal žiadne zábrany. Údajne sa neštítal pri experimentoch prelievať krv. A nie len vlastnú.“

„Prečo by niekto taký staval mlyn kdesi Pánu Bohu za chrbtom?“

Profesor sa zamrví. „Na sklonku života sa jeho meno začalo spájať s únosmi a obradnými vraždami. To už ho šľachta prestala chrániť, vzala mu majetky. Stal sa z neho štvaneč. Skončil práve na Záhorí, kde si vytvoril krytie ako mlynár.“

„Takže tie dvere sú Vranayové dielo?“

„Podľa mňa áno.“

„Kam vedú?“

Mykne plecami. „Neviem, ani to nechcem vedieť.“

Podráždene si odfúkne.

„Pán Kraus, prečo sa tak snažíte prísť na to, kam vedú dvere v dome bosoráka, ktorý sa pri obradoch nezdráhal zabíjať deti?“

Bič v mojej mysli zaplieska. „Musím to vedieť! Ako môžete len tak mrdnúť plecami a nebyť zvedavý?!“ postavím sa z kresla a začnem pochodovať po knihami zapratanej obývačke. „Netrápi vás, že tam v mlyne je čosi, čo popiera nami známe zákony reality!? Kde je vaša vedecká zvedavosť? Čo ste to dorití za akademika?“

Profesor si povzdychne. „Ste otrok svojho intelektu, pán Kraus. A, žiaľ, takí ako vy vždy dopadnú zle.“

Prirútím sa k nemu s pästou, no v poslednej chvíli sa ovládnem.

V starcových okuliaroch sa odráža strhnaná troska.

Keď sa vrátim domov, sotva sa držím na nohách. V hlave mi vyčíňa migréna, telo sužuje únava. Oči ma štípu a v žalúdku škrieka.

„Prečo si mi nezdvíhal? Kde si bol!?“ zakričí na mňa Dáša, ešte predtým, než za sebou zavriem.

„V robote.“

„Hovno v robote! Volala som tam, dnes si tam ani nepácho!“

Silu na hádku nemám ani v rezervách, odvlečiem sa ku chladničke, z ktorej vyberiem štangľu salámy, z linky schmatnem chlieb.

Snúbenici z očí šľahajú blesky.

Keď si sadnem za stôl a pustím sa do jedenia, rozhodí rukami.

Zuby odtrhnú kus salámy. Zdvihnem prepadnuté oči od jedla: „Mám dnes fakt dosť. Daj mi svätý pokoj.“

Tie slová sú zápalkou pre jej sud s pušným prachom. Začne na mňa ziapať. Nevnímam čo hovorí, iba úkosom pozorujem, ako jej z úst prskajú sliny.

Po minútach monológu konečne stíchnu a hlavu vnorí do dlaní.

Vtedy spoza môjho chrbta zaznie dobre známy zvuk - škripot otváraných padacích dvierok.

Skameniem.

Do ticha sa ozvú kroky. Približujú sa.

Prestanem dýchať.

Vedľa mňa si k stolu prisadne zavalitý chlap v montérkach.

„Čo chceš?!“

Dáša si myslí, že tá otázka patrí jej a znovu po mne šľahne bleskami.

Montér sa na mňa doširoka usmeje, odhalí ostré zuby.

„Šiel si dnes za tou tvojou flandrou do Partizánskeho, všakže?!“

Ignorujem ju, civiem do temných očí prízraku.

Chlap sa spýtavo pozrie na štangľu salámy.

CHARON

Ani neviem prečo, posuniem ju k nemu.

„Povedz mi pravdu, Vilo! Bol si za tou kurvou, či nie?“

Ruka sa natiahne po saláme, zaborí do nej nechty a celú si ju lačne vopchá do rozďavených čeľustí. Sú plné zakrvavených tesákov.

Dáša začne rozbíjať riad a nadávať mi do kurevníkov.

Chlap prehltnie a znovu na mňa hladno pozrie.

Usmejem sa na neho.

Na tvári mi pristane facka. A potom ďalšia. Tretiu už zachytím. Dáša zhíkne, lebo môj stisk je oceľovo tvrdý.

Montér vycerí zuby. A ja takisto.

Zápästie zapuká, Dáša škrieka.

Tentokrát jej vypálím ja. Preletí kuchyňou, padne na črepiny porozbíjaných tanierov. Jedna sa jej zaborí do krku.

Prízrak si požmolí ruky a oblizne sa. Zatmie sa mi pred očami.

Dáša chrčí, rukami si zvieria krk.

Chcem jej pomôcť, vyrazím k nej, no vtedy ma montér chytí za predlaktie.

Zastanem. Uvedomím si, že ju nechcem ratovať. Prečo by som to robil? Prečo by som pomáhal tej toxickej manipulatívnej suke?

Dívam sa, ako jej pomedzi prsty buble krv. Z košíka vezmem jablko a zahryznem doň.

Šklbe so sebou, blesky v očiach sa jej menia na dohárajúce uhlíky. Karmínová mláka narastá.

Ešte chvíľu zápasí s prederavenou krčnou tepnou, kým sa poslednýkrát zatrašie.

Odhodím ohryzok a zaliznem sa. Stále mám hlad. Dal by som si niečo... mäsitejšie.

Môj príchod k mlynu víta krvavočervený úsvit.

Vystúpim z auta, otvorím kufor a vyberiem odtiaľ Dášu zabalenú vo fólii. Vojdem dnu, zamierim do pivnice. Dosky vrzgajú.

Dole v šere ma už čaká chlapec s Dávidovou hviezdou aj stratený montér. Padacie dvierka sú otvorené dokorán, sála z nich mrazivá temnota.

Dášu zhodím do ich čierneho pažeráka. Neozve sa žiaden zvuk dopadu.

Chvíľu tam s nimi len tak stojím, keď mi vo vrecku zazvoní budík v mobile.

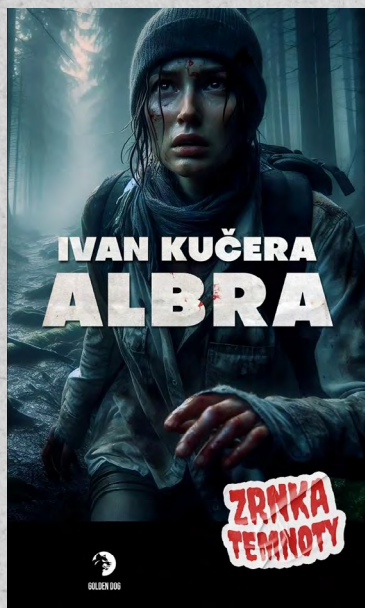
Zvrtnem sa a vrátim sa k autu. Najvyšší čas vyraziť, dnes ma čaká dlhý pracovný deň. Budem pokračovať v práci na architektonickom dizajne nového nákupného centra.

Ako odchádzam, pozriem sa ešte raz na svoju budúcu chalupu a usmejem sa.

Stane sa z nej úžasné útočisko, kam budem chodiť dobíjať baterky aj robiť na pracovných projektoch. Bude to super!

MAREK GREGA

Je IT-čkar z povolania, žije v malebnej dedinke pri Košiciach. Rád sa necháva unášať svojou fantáziou – aj keď ho občas zavedie na poriadne temné miesta. Ako s obľubou vravieva: bez korenia hrôzy by bol život bez chuti. K tvorivému písaniu má vzťah od detstva, no naplno sa mu začal venovať až v posledných rokoch, najmä vďaka projektu Aj ty môžeš písať. Pravidelne sa zapája do literárnych súťaží ako Martinus Cena Fantázie, Ohnivé Pero či M.Ú.Z.A. Jeho tvorbu možno nájsť aj v zborníku *Bufet príbehov 2024*. Okrem čítania a písania sa rád venuje záhradke a zvieratám.

**ZRNKA
TEMNOTY**

NA

WWW.GOLDENOG.CZ

JMÉNA ČESKÉHO LITERÁRNÍHO HORORU: ČESKÝ LITERÁRNÍ HOROR OD KDYSI AŽ PO DNES

napísal: Honza Vojtíšek

Když jsem se začal ometat okolo hororu a sám ho psát, později i propagovat a různě vydávat, často jsem narážel na dva klasické (proti)argumenty: „Český horor neexistuje“ a „Češi horor neumí.“ Troufám si říct, a snad to potvrdí i následující řádky, že ani jedno z těchto tvrzení není pravdivé. Už proto, že se o domácím hororu vyučuje nejen na základních, ale i na středních školách. Český horor má dlouhou tradici, vždycky ho někdo psal a vždy měl co říct. Tento článek si nedělá nároky ani naděje na kompletní informační servis, seznámí převážně se základními, zajímavými a podnětnými jmény. Je spíše inspiračním odrazovým můstkem k vlastnímu hledání a seznamování. Které, samozřejmě, všude doporučuji.

DO ROKU 1900

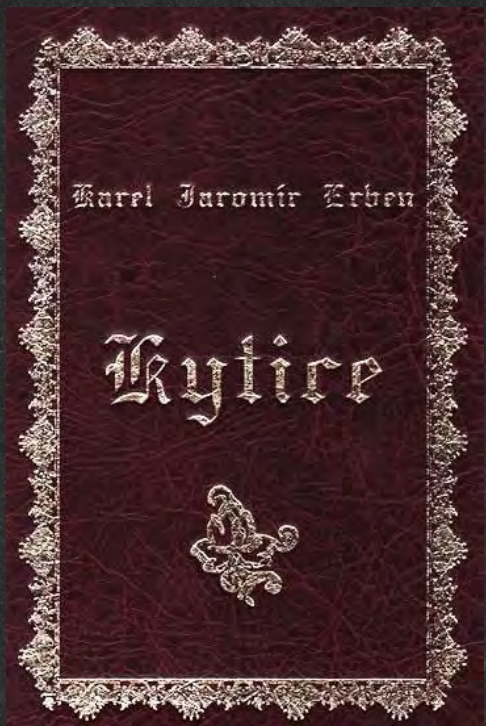
Historie českého hororu sahá až kamsi ke kramářským písním, jasnější kontury však lze dohledat u tří až čtyř základních děl, potažmo rozmachu temných balad a strašidelných/krvavých povídek ve druhé polovině 19. století.

Už roku 1831 vyšla povídka *Železná košile* redaktora vůbec prvního českého vy-

davatelství (Česká expedice), které založil jeho otec, pozdějšího novináře, korektora a povídkáře **Václava Rodomila Krameria** (1792-1861). Zmíněný syrový psychologický horor je zajímavý hlavně poté, co ho srovnáte s *Jámou a kyvadlem* E. A. Poea. Kramerius totiž zápletku obou příběhů napsal celých 11 let před Poem. Z dalších děl uvedme povídku *Vampýr nebo Zohavitel mrtvých těl* (1852), vycházející ze skutečného případu „upíra z Montarnasse“, nekrofila Françoise Bertranda.

Už v roce 1843 (tiskem 1840) napsal *Poledníci*, první baladu z pozdější dnes již ikonické a svým způsobem kultovní sbírky mrazivých, strašidelných a nejednou krutých balad *Kytice* (1853, rozšířené vydání 1861), lingvista, historik, překladatel, etnograf a folklorista **Karel Jaromír Erben** (1811-1870). Erben se proslavil nejen *Kyticí* a v ní obsaženým *Vodníkem*, *Zlatým kolovratem* nebo *Svatebními košillemi* (abych zmínil jen ty nejhororovější), ale i rozsáhlými sbírkami (nejednou drsných a děsivých) pohádek či mytologických a lidových příběhů. Z nich zmiňme např. brutální a morbidní pohádku z Ve-

liké Rusi *Kosoručka* (1869) či polskou pověst *Morový chumel* (1883). Zaujme rozhodně i krátká báseň neobsažená v *Kytici Smolný var*. Erben jako sběratel mnohá svá díla doprovázel obsáhlejšími komentáři a doslovy, které se naneštěstí do nových a moderních vydání např. *Kytice* nedostávají.

Nejen v této době se dříve či později k mysteriózní, mrazivé či přímo hororové tematice dostal značný počet autorů či autorek. V různých výběrech a antologiích je dosud jednou z nejpublikovanějších domácích hororových povídek prud-

ce temný a mrazivý *Vampyr* (1871) klasika české poezie a literatury, novináře a průkopníka českého realismu **Jana Nerudy** (1843-1891). Byť mrazivější tóny nalezneme i v dalších jeho povídkách, názvem lehce matoucí a zavádějící příběh jednoho malíře patří k žánrově nejryzejším. Více prostoru hororu Neruda věnoval v baladách, např. *Mrtvá nevěsta* (1868), *Oběšenec* (1868) či *Romance Helgolandská* (1883).

Druhá polovina 19. století se patrně v rámci našeho tématu proslavila spíše strašidelnými a hororovými baladami, k nimž se uchylovala jména neznámá, známá a v některých případech až překvapivá. Možné náznaky temných a strašidelných motivů v díle **Boženy Němcové** (1820-1862) ohledně Viktorky u splavu či drsnějšími událostmi a scénami v jí sebraných pohádkách jen potvrdila mimo jiné baladami *Vodník* (1844) či *Znamení* (1844).

K žánrově nejvýraznějším básníkům (a mým velkým oblíbeným) se řadí zejména lingvista, filolog, filosof a básník **Josef Jaroslav Kalina** (1816-1847). Kalina se nebál již ve své době archaických výrazů, ale dokonce ani vymyšlení vlastních slov a různých slovních pa/tvarů. Nutno však dodat, že to mnohým jeho baladickým pověstem jen přidalo na působivosti. K jeho nejlepšímu žánrovým dílům rozhodně patří balada o závěti a nenasytném dědici *Kšaft* (1874) či pohnutý příběh chudé matky, která se neštítí hle-

dat obživu pro své děti na hřbitově *Hadrnice* (1874). Za nimi nijak nezaostávají ani *Zazděná panna* (1874) či *Lichvár* (1874).

Mnoho hororových či alespoň mysteriózně mrazivých balad napsal i pozdější písecký usedlík, básník a souputník generace Májovců **Adolf Hejduk** (1835-1923). Byť strašidelné, temné a mrazivé příběhy patřily k menšině v jeho básnické a baladické tvorbě, snad i proto, že inspiraci k nim mohl hledat ve svém vlastním životě (vyrůstal v hospodě, kde se po nocích vyprávěly strašidelné příběhy, ve velmi brzkém věku zemřely obě jeho dcery), působí obzvláště jeho *Márinka* (1865) či *Vozka* (1884) žánrově opravdu uspokojivě.

Skvěle se do hororových balad svým působivým *Pltářem* (1881) zapsal učitel, cestovatel, autor odborných monografií a překladatel z ruštiny **František Táborský** (1858-1940).

Do veršů a rýmů děsivé příběhy ovšem navlékaly i autorky. Až bizarně ujetou báseň *Vínek z lilijí* (1895) napsala jedna z nejznámějších domácích autorek, básnířka, autorka pohádek i divadelních her, **Eliška Krásnohorská** (1847-1926). Schopně jí sekundovala redaktorka dětských časopisů, autorka divadelních her i mnoha románů **Růžena Jesenská** (1863-1940), která ve svých temných baladách zpracovávala démonické pověsti.

Nejen hororovou baladou však byl v té době živ čtenář i autor, ale i povídkami.

Začne-li se kdo pít po historii českých strašidelných či temných příběhů, jistě zpravidla natrefí na prozaika a novináře **Jakuba Arbese** (1840-1914), který byl činný hned v několika spolicích a za své aktivity i satirickou literaturu nejednou perzekvován. Na počátku své lyrické a beletristické tvorby se inspiroval temnou literaturou E. A. Poea (pojmenoval po něm dokonce svého v jedenácti letech zemřelého syna Edgara), E. T. A. Hoffmana či H. Walpoleho. Později psal sociálně laděné romány, životopisy či novinové soudničky. Pro svůj zájem o vědeckotechnické novinky, který nejednou prosákl do jeho tvorby, se považuje za jednoho z průkopníků české sci-fi literatury. Ve svých temných příbězích dával volný průchod své fascinaci tajemnými a mystickými tématy, zakládal je však na striktně realistickém základu či vysvětlení všeho tajemného, tedy „napínavé příběhy s rozumovým vysvětlením“. Některé jeho příběhy byly i zfilmovány. Z mysteriózních děl jmenujme např. romaneto *Sivooký démon* (1873), ponuré nockturno *První noc u mrtvol* (1885) o mladé jeptišce, která během nočního bdění u zemřelé nevěsty rekapituluje svůj život, či povídku *Zasněženou pláň* (1885) ze sbírky *Idylly utrpení a bůdy*. Názvem může zmást a zklamat novela *Moderní upíři* (1879), zabývající se temnými záležitostmi obchodního zátiší.

Rozsáhlým románem *Pekla zplazenci* (1862), odehrávajícím se v rudolfinské

Praze plné alchymistů, mágů, ďáblových spojenců, šarlatánů a vědátorů, kde na každém rohu můžete narazit na oběsence a lékem na vše byl kořen mandragory, z něhož už první kapitola, často samostatně publikovaná pod názvem *Na síbenici*, ukazuje, zač je toho český horor konce 19. století, či povídkami *U Červeného draka* (1889) o záhadných sebevraždách k nimž dochází v jednom pokoji, případně *Spiritistický spolek*, se do domácí hororové scény zapojil herec, divadelní režisér, překladatel a příležitostný spisovatel **Josef Jiří Kolář** (1812-1896).

Za zmínku jistě stojí také pražský rodák **Karel Švanda ze Semčic** (1867-1928), který postupně působil jako policejní úředník a cenzor, ochranář kulturních památek a později vedoucí smíchovské scény Švandova divadla. Založil také nadaci pro přestárlé herce. Přispíval do novin a časopisů a překládal z němčiny (např. *Zlatý hrnec* E. T. A. Hoffmanna). Jeho jméno objevíte v různých výběrech českých hororů poměrně často. Kromě jiného napsal a vydal dvě sbírky fantastických až hororových povídek *Fantastické povídky* (1892) a *Bizarrní povídky* (1897). Několika slovy zmiňme třeba duchařský příběh *La Mure* (1888) nebo povídku *Fantom* ze stejného roku a povídku *Adolfina* (1892), která čtenáře zavádí do Francie konce 18. století, kde sviští gilotiny, ulicemi teče krev a narůstající houstnoucí atmosféra, nepřijemný pohled na Adolfina netypicky poznamenaný krk

a nejistota, zda bylo setkání skutečné nebo šlo jen o pouhý sen, vytváří z příběhu poutavé čtení. Autorův povídkový výběr nazvaný *Fantomy*, v péči Petra Bočka, vyšel letos u nakladatelství Carcosa.

Hororové balady ale i mnohé povídky druhé půle 19. století nejednou alegoricky, prostřednictvím mýtů či lidových strašidel, reflektovaly krutou a nemilosrdnou realitu všedního života – chudobu, nenaplněnou, zrazenou či zabráněnou lásku, hlad, neutěšené mezilidské vztahy, ale i topení nemanželských novorozeňat v řekách.

1900 AŽ 1950

Poměrně bohatá byla česká před, mezi a raně poválečná hororová beletrie, kdy už se začali výrazněji projevovat převážně či výlučně žánroví autoři.

K jednomu z nejpozoruhodnějších a v různých pracích zabývajících se historickou tematikou žánru hojně zmiňovaných patří bezesporu spisovatel, filosof a buřič (v roce 1895 vyloučen z gymnázia za urážku Habsburků) **Ladislav Klíma** (1878-1928), který kromě vášnivého velebení tabáku a alkoholu rád ve svých dílech šokoval, znechucoval a čtenáře a čtenářky zaváděl na velmi nepřijemná místa, ať už v ději či v hlavách a myšlenkách jich samotných. Z jeho rozsáhlejšího románového díla se dochovaly jen zlomky, neboť ho často v záchvatech destruktivních pudů sám (z)ničil. K žánrově nejvýraznějším knihám patří soubor titulní nove-

ly a dalších dvanácti povídek *Slavná Nemesis* (1932), kde v postavách hrdinů poji filosofující zamýšlení s psychologickým vychýlením zacházejícím nejednou až do bizarních úrovní na pokraji snu a reality, vnímání a šílenství, kdy je tato nejasná hranice často smyta a překročena. Titulní povídka je příběhem o lásce, víně a svědomí, *Helena Marná* pak halucinačně depresivní noční můrou o tom, co všechno se mohlo odehrát mezi vaší svatbou a ranním objevením mrtvé nevěsty a např. *Jak bude po smrti* je pak až haškovsky parodickou povídkou utahující si ze spiritistických příběhů a rozjímající o motivu hrůznosti a směšnosti. Ke Klímově hororu by se dalo najít a použít hned několik přívlastků – éterický, (nad)smyslový, k realitě parodický, morbidně znechucující, hlavu motající ale do nitra pronikající. Krajně znepokojující je i romaneto *Utrpení knížete Sternenhocha* (1928), v němž, ovlivněn radikálním individualismem Nietzschého a Schopenhauera, podává fiktivní deník plný perverzností, psychického šílenství, filosofujícího deliria, brutality a bizarních náhledů na život i činy jednoho bohatého a nenasytého muže. Dnes možná už ne, ale ve své době musela kniha poměrně hodně znechucovat a pobuřovat a, ano, v konečném důsledku děsit.

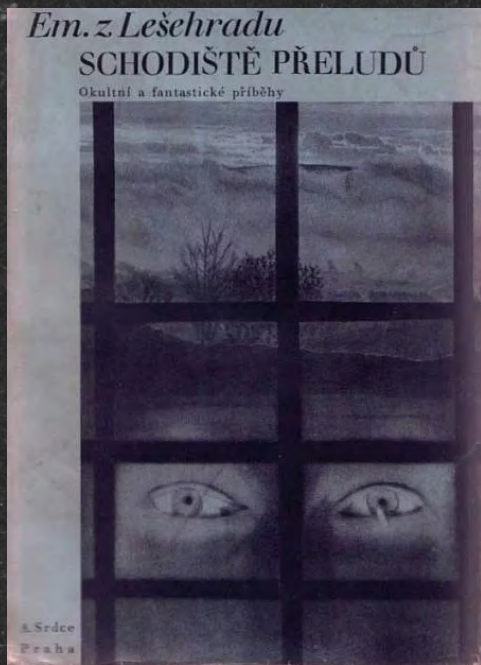
V podobném výčtu by opomenut rozhodně neměl být jeden z prvních českých autorů píšících LGBTI+ příběhy, **Jiří Karásek ze Lvovic** (1871-1951). Básník,

překladatel, kritik a sběratel výtvarného umění si své původní jméno Josef Karásek změnil, protože byl přesvědčen o svém aristokratickém původu. Psát, původně verše, začal v 90. letech 19. století, později se však vrhl na beletrii pojmí romantismus s morbidními motivy, kteréžto příběhy se často odehrávaly v bizarních rekvizitách chrámů, klášterů či hrobek. Do tohoto přesně zapadá (a již zmíněnou queer tematiku doplňuje) hlavně trilogie *Romány tři mágů* (*souborně u Volvox Globator*, 2012), kouzelně, dojemně a v konečném důsledku mrazivě mixující dekadentní bromance, temnou romantiku, filosofování, tajemné mystérium páchnoucí letitým prachem, funerální nekrofilii či starou Prahu s židovskými legendami a Golemem. Konkrétně jde o *Román Manfreda Mcmillena* (1907) pojednávající o reinkarnaci, až existenciálně nekrofilní *Scarabeus* (1908) a okultismem a starými židovskými legendami protkaný *Ganymedes* (1925). Tohle je až reprezentativní ukázka toho, na jak pevných základech stál a stojí český horor. Z povídkové tvorby za zmínku stojí biblický nubijský apokryf *Smrt Salomina* (1911), kterou lze vnímat jako jakousi satisfakci, neboť odhaluje zatajované osudy legendární tanečnice.

Za výraznou osobnost meziválečného českého hororu se nebojím označit významně okultismu a tajných mystických společností **Emanuela Lešehrada** (1877-1955), vlastním jménem Josefa Maria

Emanuela Lešetického. Mládí strávil ve starém pražském domě v Thunovské ulici, který měl, jak už to tak u starých domů bývá, pohnutou historii. V 17. století jeho majitel v domě údajně zavraždil svou milenku. To podle všeho alespoň částečně ovlivnilo jeho pozdější fantastickou literární tvorbu. Lešetický vystudoval německou obchodní akademii v Praze a Československou obchodní akademii. Postupně pracoval v zástavním úřadě, na pražském magistrátu, jako úředník, archivář a přednosta archivu pražské Zemské banky. Po roce 1918 navíc ještě při zaměstnání redakčně spolupracoval s nakladatelstvím Sfinx a později s nakladatelstvím A. Srdce. Kromě poesie psal Lešetehrad prózu i divadelní hry a působil jako kritik a překladatel z francouzštiny, němčiny, angličtiny, ruštiny, italštiny a japonštiny. Proslul jako nadaný nakladatel francouzských prokletých básníků Baudelaire, Verlaine a Mallarmého. K napsání několika knih ho přivedl jeho zájem o mystiku, okultismus a tajné společnosti (např. *Tajné společnosti*, 1922) nebo obliba díla Otokara Březiny (*Z díla Otokara Březiny*, 1932). Byl svobodným zednářem, martinistou, ezoterikem, historikem českého klasického rosenkruciánství a ezoterních společností. Byl členem Akademie kosmických vědění, pařížské nezávislé skupiny ezoterních badatelů. Publikoval v časopise Svobodný zednář, ve dvacátých letech redigoval třetí ročník Okultní a spiritualistické revue. V roce

1917 jako jeden z prvních signatářů podepsal památný spisovatelský manifest požadující českou samostatnost, o dvacet jedna let později svůj podpis přidal pod antifašistický manifest evropských intelektuálních pracovníků, jež byl zveřejněn v londýnské publikaci *Writers declare against fascism* (1937). Ve svých příbězích se vydával nejen do fantastických událostí a setkání či fantaskních situací, ale i do hororových koutů tajemna a hrůzy. Sbírkou *Záhadné životy* (1919) obsahuje pět povídek o setkání člověka s nadpřirozenými silami, které zpravidla nedopadnou dle jeho očekávání. Román *Mučedník touhy* (1920) vypráví o dekadentním mystikovi Maglenovi, který se rozhodne k magické vraždě své bývalé manželky využít svou milenku. Poruší však zvyky tajného řádu a začne ztrácet své magické schopnosti. V novele *Zkouška ohněm* (1919) se osamělý intelektuál ponoří do tajů hermetismu a pomocí magie se pokouší urovnat svůj citový život. Nejrozsáhlejší a žánrově nejpříznivější je však sbírka fantastických a hororových povídek *Schodiště přeludů*, která v nejrozsáhlejších vydání vyšla roku 1947. V knize narazíme na typicky hororově přímé, nekompromisní a drsné příběhy, jiné oplývají jakousi magickou mystikou, další jen popouští uzdu lidské fantazii, uvažování a představám. Přesto tato na první pohled žánrově nevyhraněná tvorba tvoří obecný jednolitý celek, který dokonale odpovídá době svého vzniku. Z povídek

v knize za pozornost jistě stojí *Dubový nezmar* o vědci, který vyšlechtil podivuhodnou houbu, jež má spasit lidstvo od hladu, *Zkamenělí lidé* o sochaři, který se pro dokonalost díla neštítí uchýlit k vraždění svých modelů, *Souboj s Gahamé* o drahokamu usilujícímu o lidský život či *Vrácený stín*, parafrázující klasický příběh o člověku bez stínu. Zajímavou ukázkou psychologické stránky a povahy strachu a hrůzy, respektive toho, že k vyděšení člověka mnohdy stačí jen pouhá slova, je *Sklenice vody*. Lešehrad ve svých příbězích dokáže zajímavě spojit učené dohady s obrazotvorností, tajemno s realističností, až pohádkově éterickou magičnost

s brutální bolestí. Z té nejstřízlivější konkrétnosti se lehce přehoupne do abstraktní sféry, z naturalistických prvků těžší nadsmyslné a nadpřirozené postřehy. Z povídek je patrné, že Lešehrad se danými tématy zabývá a něco o nich ví, že právě z těchto znalostí ony příběhy vyplývají a nalézají v nich svůj původ.

Mimo samotné dílo jako takové, je poměrně kontroverzní postavou českého meziválečného hororu a strašidelné literatury **Felix Achille de la Cámara del Campo y del Padrone** (1897-1945). Vlastním jménem Felix Emil Josef Karel Cammra si s odvoláním na své údajné španělské šlechtické předky nechal změnít své prosté jméno na mnohem honosnější. Bulvární spisovatel dobrodružných, mysteriózních a hororových příběhů (ale také spotřebních sentimentálních příběhů pro dívky a ženy a pohádkových sbírek), scenárista, novinář a překladatel a také cestovatel po Evropě velmi záhy propadl kouzlu fašismu a nacismu. Ve Španělsku se přihlásil do armády fašistického generála Franka, spoluzakládal Národní obec fašistickou a od roku 1934 byl členem SA. Byl zabit (popraven?) během pražského květnového povstání v roce 1945. Z jeho rozsáhlého a žánrově pestrého díla, čítajícího bezmála 40 knih, zmiňme jen pár kousků. Např. fantastně detektivní román o následování velekněze kultu Bafometa *Černý mág* (1920) a volně pokračování *Jeho tajemství* (1922). Obsahově a tematicky lehce nesourodou

sbírku *Záhada Sfingy a jiné příběhy* (1920), sdružující „salónním“ mysteriózním spiritualismem a dobrodružností načichlé příběhy plné předtuch, podivných setkání či náznaků a ryzí horory. Celá kniha má hodně dobrodružný charakter, protáhne nás prakticky po celém světě. Nelze si nevšimnout autorovy aristokratické a „high class“ obsedantní úchyly, vycházející evidentně z jeho myšlení a osobního života. K syrověji hororovým příběhům, kromě skvělého *Hrbatého Johna*, patří bezesporu *Tajemství moře*, *Přízraky strašidel* nebo *Episoda v polním špitále*. Mystickou romanci *Ve spárech démonů* (1921), v níž hlavní hrdina kolísá mezi nešťastnou láskou ke své vyvolené a svůdností inkarnace antické kněžky, jež mu prostřednictvím magie zobrazuje jeho předešlé životy. Sbíрку povídek s fantaskními a okultními motivy *Fantomy* (1922). Sbíрку *Primabalerína a tance upírů* (1925), kde příběhy různých žánrů (od romaneta, přes sci-fi až po horory) nejednou spojuje téma upírství (ať již fyzického či duševního), např. v povídce *Upír* titulní postavu charakterizuje výrazné charisma, hra na kytaru a zpěv. Za zmínku určitě stojí první a poslední tajemně fantastické povídky jinak čistě propagandistické sbírky *Parfumy zla* (1943).

Pro mnohé může být překvapením, že se k hororovým příběhům uchýloval i autor slavných děl jako *Petrolejové lampy* nebo *Helimadoe* **Jaroslav Havlíček** (1896-

1943). Tento zaměstnanec Živnostenské banky ve své profesi velmi trpěl, už proto, že coby bezvýznamný maloměšťácký bankovní úředník ve službách kapitalistického molochu byl mimo svou profesi pokrokovým autorem s odporem k přetvářce, maloměšťáctví, povýšenectví a šosáctví. Svůj nemilý úděl se tak snažil kompenzovat nejednou více či méně kritickou literární tvorbou. S literaturou začal jako básník, poměrně rychle se však nejlépe začal cítit v próze. Častými motivy jeho příběhů byla smrt, degenerace, rodové predestinace, duševní poruchy či šílenství. Prakticky tohle všechno obsahuje psychologický horor *Neviditelný* (1937) o osudech několikagenerační továrnické rodiny z vyšší vrstvy, do níž se přižení poměrně vypočítavý muž. Jde o mnohvrstevnaté psychologicky temné a vnitřně drásající dílo, sociálně kritický příběh nejen o strýčkovi, trpícím utkvělou představou, že je neviditelný, jímž čím dál více a čím dál silnějšími šlahouny prorůstá psychologická povaha hrůzy. Román byl zfilmován jako *Neviditelný* s Rudolfem Hrušínským v titulní roli v roce 1965 a v roce 1988 jako *Prokletí domu Hajnů* s Petrem Čepkem. Kromě *Neviditelného* stojí za pozornost vpravdě bizarro novela *Zánik městečka Olšiny* (1930, první publikace 1944), místy až makabrozní a krajně znepokojivý příběh o rozpadu nejen jednoho městečka jako komunity, ale i společnosti jako celku. Z povídek zmiňme *Hodinky pana Bala-*

bána (1931) pojednávající o řízení a ovládnání času smrti, či opravdu smůlovatý příběh o mladíkovi, který k neštěstí přišel *Přicházející z pekel* (1931). Ono totiž nabrnknout si zralou paničku, dlouho postrádající muže, může být pro mladého studentíka natolik lákavé, že lehce zapomene, že se za dveřmi může objevit cosi nečekaného... Žánrově zajímavý povídkový výběr včetně obsáhlého doslovu editora Petra Bočka vyšel pod názvem *Zánik městečka Olšiny* v edici Temnosti roku 2023 u nakladatelství Carcosa. Nelze opomenout, že v této edici Petr Boček připravil výběry i několika výše zmíněných autorů a autorek (Klíma, Švanda, Jesenská).

Z horového hlediska je zajímavým úkazem v historii českého hororu podnikatel, cestovatel, sběratel, spisovatel ale hlavně zapálený milovník Japonska **Joe Hloucha** (1881-1957). Ten totiž kromě toho, že v Praze založil japonskou čajovnu, kousek od Prahy si nechal postavit vilu v japonském stylu a shromáždil v ní sbírku orientálního umění (kterou posléze věnoval Náprstkovu muzeu), do knih sepsal nejen své zážitky z cest po Japonsku, ale např. do knihy *Pobádky japonských dětí* (1926) kromě zajímavých a příjemných informací o tehdejší dětství v Japonsku vepsal několik mysteriózních, tajemných či přímo hrůzyplných příběhů, legend či popisů japonských strašidel. Pro povídkovou sbírku *Pavilon hrůzy* (1920) se pak nechal již inspirovat ryzími

japonskými strašidelnými příběhy a legendami a napsal hned několik hororových příběhů, v nichž se hrdinové v noci vydávají na hřbitov, potýkají se s létajícími hlavami, nechybí paranormální romantika, láska až za hranice lidského života, krvavé sebevraždy či zpracování klasické a kultovní japonské mytologické legendy o Oiwe. Tato sbírka vyšla znovu v krásném vydání v roce 2022.

Svým způsobem jeden z nejúspěšnějších a nejzajímavějších českých hororových románů napsal básník, spisovatel, překladatel a vůdčí osobnost českého surrealismu **Vítězslav Nezval** (1900-1958). Je až neskutečné, kolik toho do nádherně temného vyprávění o ztrátě dětských iluzí a proměně dívky v dospělou ženu, bojující s tajemným tchořem, odehrávající se během jediného týdne, dokázal nacpat. *Valerie a týden divů* (1945) je plný alegorií, tajemna, atmosféry, strachu a odkazů. Ale také děsu. V roce 1970 se tento patrně nejlepší český upířský román dočkal v zahraničí uznávaného a ceněného filmového zpracování Jaromila Jireše (zařazeného např. do knihy *101 hororů, které musíte vidět než umřete*).

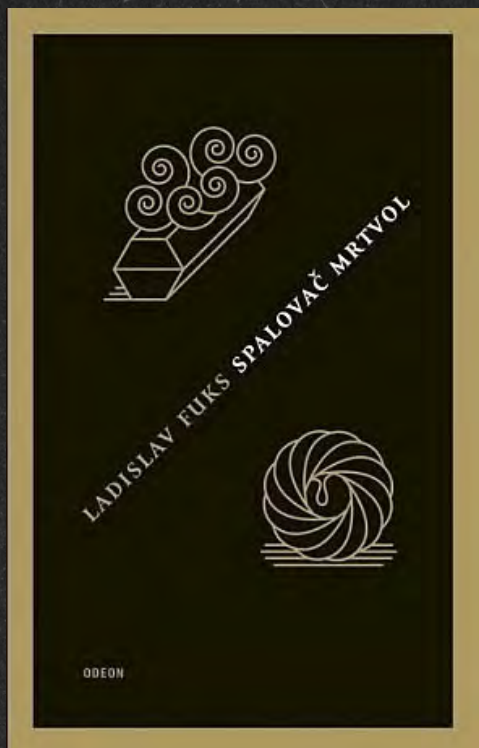
1950 AŽ 2000

Poválečný socialismus mysteriózním a hororovým příběhům moc nepřál. Svým způsobem logicky, protože svou povahou nezapadaly (ba byly v přímém kontrastu) s tehdy vládnoucí a tlačenou dialekticky materialistickou ideologií.

Soudruhům prostě hrátky s bubáky nevoněly. Přesto se i během socialismu, často pod rouškou vědecké fantastiky, kritiky předchozích poměrů či pod pláštěm historických příběhů tu a tam nějaké horory objevily. Především tedy zahraniční překlady, ale i u domácích autorů se tu a tam zablýsklo.

Už roku 1962 vydal uznávaný sci-fi autor **Josef Nesvadba** (1926–2005) hororem načichlou povídku *Upír LTD*, v níž uprchlík ze socialistického Československa v Anglii zkříží cestu automobilu jezdícímu na poměrně levné a lehce přístupné palivo. Povídka se objevila např. v autorových sbírkách *Výprava opačným směrem* (1962) či *Einsteinův mozek a jiné povídky* (1987). Na základě povídky natočil Juraj Herz v roce 1981 sci-fi horor *Upír z Feratu*. Po dvaceti letech se Nesvadba k tématu vrátil a napsal povídku *Upír po dvaceti letech* (1983), která vyšla v antologii *Lidé ze souhvězdí Iva* a vypráví o spisovateli, který kdysi napsal příběh o vraždícím krvelačném automobilu a teď se zdá, že to tak úplně fikce nebyla.

Za jeden z nejznámějších a nejpůsobivějších českých hororových filmů je mnohými považována temná psychologická groteska *Spalovač mrtvol* (1968) Juraje Herze, který natočil podle stejnojmenné románové předlohy **Ladislava Fukse** (1923–1994). Tento spisovatel se ve svých dílech věnoval převážně psychologické stránce lidského údělu a strastech (ne) všedního života, za časté téma si kladl

lidské úzkosti a svírání nesvobodou a násilím. Mnohdy příběhy usazoval do druhé světové války či přímo holokaustu. Do těchto hloubek se pak mistrně noří právě až nepříjemně hluboký psychologický horor *Spalovač mrtvol* (1967), příběh zaměstnance krematoria, jež sevřen striktními mantinely materialistického realismu, podléhá nejen vlastním pocitům, ale i okolním změnám a vyznávaným pravidlům, vnitřně se hroutí a mění v chladnokrevnou vraždící bestii. Román je až nepříjemně pronikavou studií rozpadu osobnosti, lidství a obecné humanity, rea-

listickou čistotou čiré hrůzy a ukázkou, kdo že se to ve skutečnosti ukrývá za maskou ZLA. Druhý případ domácího hororu, o němž se učí na školách (nebo je alespoň v seznamech doporučené/povinné četby).

Miloslav Švandrlík (1932-2009) se proslavil hlavně jako humorista, autor *Černých baronů* či série *Kopyto a Mňouk* nebo společně s Jiřím Winterem Nepraktou tvůrce kreslených vtipů. Švandrlík byl však velkým milovníkem hororových příběhů a mnoho jich, s notnou dávkou sobě vlastního černého a ironického, nejednou až škodolibého humoru, sám napsal. Věřil totiž v nadpřirozeno, okultismus a spiritismus a v mnohých svých hororových příbězích se přímo vysmíval skeptickým hrdinům. Jeho hororová tvorba čítá na tři sta povídek, které, pravda, tu a tam opakovaly, alegorizovaly či prostě jen kopírovaly jednu danou pointu. Prvních dvaatřicet těchto povídek vyšlo už v roce 1970 ve sbírce *Draculův švagr*. Tato sbírka představuje v podstatě průřez Švandrlíkovou hororovou tvorbou a jejích tematických směrů. Ty pak už později vlastně jen rozvíjel, rozváděl z jiných hledisek a záměrů (např. změna režimu). Nechybí upíři, tajemní lékaři, hříčky osudu, čarodějnice, pověry, kletby, smolné události, duchové, posednutí, různé lidské i nelidské bestie, vlkodlaci apod. Dnes (obzvláště po pádu socialismu) už se vydání dočkaly snad všechny autorovy hororové po-

vidky (zmiňme v podstatě souborné vydání *3x 100 hororů: I. Šumavský upír, II. Čertova bažina a III. Koktavé strašidlo* z roku 2017 nakladatelství Epoque), případně několik názvy zajímavých sbírek: *Draculův zlověstný doušek* (1997), *Hajlující upír* (2006), *Kostlivec v kredenci* (2003), případně *Markýz de Sádlo* (2005)), až do listopadu 1989 však byla sbírka *Draculův švagr* jediná možnost, jak se s jeho horory seznámit. V roce 1996 pak několik vybraných příběhů z této sbírky do seriálu *Draculův švagr* pod taktovkou Karla Smyczeka převedla televize Nova.

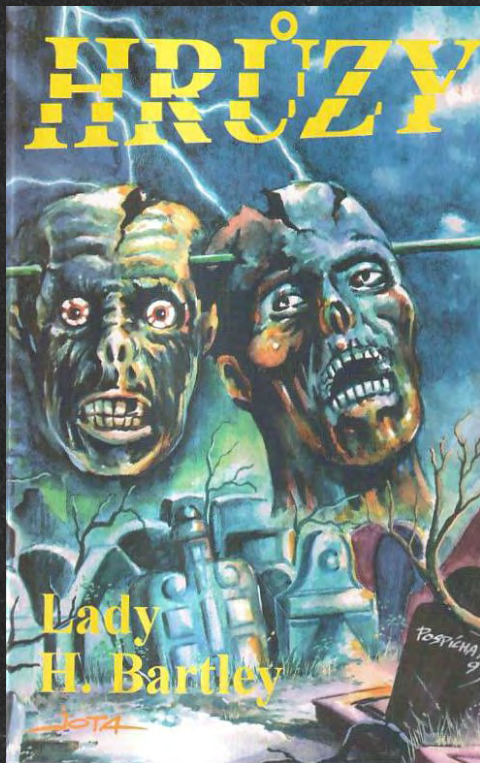

A pak na jistou dobu nastal na domácí frontě klid. V obecnější a přístupnější formě, samozřejmě. Je patrně nepopíratelné, že nějaké hororové příběhy vznikaly a kolovaly v samizdatech či se sem tam ojedinele (a ve větší míře nezaregistrované) objevovaly pod rouškou sci-fi v nějaké antologii.

Stavidla domácího literárního hororu se tak pořádně a naplno otevřely až po listopadu 1989.

Už na samotném počátku 90. let oslovil **Hedu Bartíkovou** (*1944), tehdy v novinách a časopisech publikující poezii a humorné či krimi povídky šéfredaktor dvouměsíčníku *Maska* s nabídkou, aby pro časopis psala horory a vedla černou kroniku. Což coby milovnice E. A. Poea a R. Bradburyho s radostí přijala. Nový žánr se jí zakrátko velmi zalíbil a tak i když se později živila a proslavila hlavně coby autorka krimi příběhů, biografí různých slavných osobností, knižních rozhovorů či kriminálních případů podle skutečných událostí (spolupracovala i na tuším nevydané knize o Olze Heparové), láska k hororu jí zůstala a psala a píše ho průběžně pořád. Pro potřeby zahraničních jmen (dy)chtivého trhu už do časopisu *Maska* psala horory pod pseudonymem Hedy Bartley. Pod ním vydala také společnou sešitovou sbírku *10x horor* (1991) s M. A. Kronberg, samostatnou sešitovou sbírku *Hleďte v kobkách* (1993) a pod pseudonymem Lady H. Bartley pak sbírku v pevné vazbě

Hrůzy (1993). Již pod svým jménem vydala sbírku hororových povídek *Ukřižovaná krása* (2001), její hororové povídky se ovšem (v obou případech) dostaly i do knižních sbírek krimi povídek *Smaragdová členka a další kriminální případy* (2015) a *Staré psy novým kouskům nenaučíte*. Povídkou *Políbení dračí smrtky* přispěla v roce 2022 i do prvního čísla hororového časopisu *Krátký řez*. Bartíková se ve své hororové tvorbě ráda věnuje hrbitovní poetice a kouzlu mrazivého erotického napětí.

I díky svému koníčku odhalování starých tajemství, mystických řádů a různých pověr a tradic, čemuž věnoval nespočet knih, a znalostem v těchto oblastech, se k hororu ve své tvorbě nejednou uchýlil i popularizátor okultních praktik, mysteriózních a historických záhad a temných zákoutí bílé i černé magie a historie Čech, Moravy a jejich regionů, ale také scenárista, dramaturg divadla Semafor, novinář, redaktor a později spisovatel a publicista na volné noze **Otomar Dvořák** (*1951). Přispíval např. do *Magazínu záhad*. Napsal několik westernů, fantasy příběhů (včetně několika pokračování *Conana*), dvě historické novely vydané jako *Oči baziliška* (2006). Už roku 1996 mu v rámci knižní edice Rodokapsu pod pseudonymem Ben Edair vyšel hororový příběh *Ďáblův klíč*, o pasáčkovi, který nalezne tajemný klíč, kvůli němuž jej začnou pronásledovat samotné síly pekelné. Z dalších jeho žánrově spřízněných knih zmiňme sbírky hororových povídek *Vzpoura mrtvých* (2009) a *Mrtvý luh* (2016). Jeho povídky naleznete v antologiích *2004: Český horor* (2003), *Trináctá hodina* (2013) nebo *České temno* (2021).

Již počátkem 90. let propadla tajům magie a vampýrským mýtům vystudovaná návrhářka obuvi, pozdější ošetřovatelka koní, chovatelka zvířat v jihlavské i pražské ZOO, dojička krav a v neposlední řadě redaktorka v nakladatelství i novinářka **Jenny Nowak** (*1955) a v pauzách

mezi krmením divé zvěře dala vzniknout prvnímu příběhu ze své upírské série o *Kronikách nemrtvého knížete Nemrtvý* (1994). Historická fantasy hororová dobrodružná série osudů krvesajského Vlada Draculy do dnešního dne čítá celých 12

knih, zatím poslední *Tma před úsvitem* (2025) vyšla jen před pár týdny. Další historickou sérii *Vampýři z Čelákovic*, tentokrát usazenou do domácího prostředí a inspirovanou objevy kosterních

pozůstatků ve středočeských Čelákovících, rozjela románem *Jiná rasa* (1997), který nás uvádí do 11. století, kdy přichod mladé dívky Graen na dvůr vladyky Ješka spouští řadu nepřijemných a krvavých událostí. Druhý díl *Noční lovci* (2011) se odehrává v 16. století, místní tvrz má nového pána a do Čelákovíc se po staletích z Francie, kde se ukrýval před inkvizicí, vrací vampýr Adreen. *Dcera vlčíc* (2019) pak na scénu přivádí Eleanor, toužící po dítěti tak silně a zarputile, že pro své odhodlání podstupuje nejednu zkoušku. Např. snáší násilnického manžela, či pije vlčí mléko... Kromě svých oblíbených upírů Nowak napsala několik knih o čarodějnictví, přispěla do série o Conanovi, zavzpomínala na své chovatelské období a shrnula politickou a myšlenkovou cestu Karla Schwarzenberga. Jenny Nowak je převážně romanopiska, povídek napsala opravdu minimum.

Do hororu, obzvláště v počátcích své tvorby, nejednou své spisovatelské pařáty zatínil uznávaný moravský fantastický autor a vedoucí Moravské lakrosové ligy **Jaroslav Mostecký** (1963-2020). Tíhl sice převážně k historické fantasy, jejímž prostřednictvím knižně debutoval díky první části dnes uznávané ságy *Vlčí věk, Jdi a přines hlavu krále* (1995), ale byl to i on, kdo po listopadu 1989 pomáhal budovat domácí horor. Např. v jen krátce existujícím časopise Horor. U nakladatelství Netopejr mu vyšla velmi povedená sbírka čtrnácti povídek *Čára hrůzy*

(1998), jejíž příběhy jsou propleteny spojovacím příběhem, v edici Pevnost pak u nakladatelství Epoque sbírka nejen hororových povídek *Číslo se smrtákem* (2011). Povídkou v roce 2016 přispěl i do antologie *Zombie Apokalypsa* slovenského nakladatelství Hydra.

Za jednoho z nejvýraznějších postav polistopadového českého hororu je po zásluze považován rodák ze severočeských Vejprt, který však vyrůstal již v jižních Čechách, úředník, pojišťovák i obchodní zástupce, už přes čtvrt století však redaktor regionálního měsíčníku, **Svatopluk Doseděl** (*1968). Autorsky a žánrově o sobě dal znát již v půli 90. let, kdy publikoval řadu povídek ve fantastickém měsíčníku Nemesi. Povídky z tohoto časopisu plus několik nových, mu knižně vyšly v první sbírce *Krvavá hostina* (1998). Poté publikoval např. v časopise Pevnost a antologiích (2004: *Český horor*). První a dosud jediný román, jehož děj, stejně jako v případě povídek vzniklých před rokem 2000, situoval do USA, *Bestseller* o spisovateli a prokletém rukopisu, mu vyšel roku 2005. Od přelomu století začal děje svých povídek umísťovat do domácího prostředí, převážně do okolí svého jihočeského bydliště. Povídky *Kalvárie*, *Batalión* a *Lykantropie* vyšly pod názvem *Zlo přichází třikrát* (2006), v roce 2009 publikoval v Pevnosti povídku *Den, kdy umlkly zvony*, v roce 2012 přispěl povídkou *Solitér* do duchařské antologie *Cáry rubáše* a následovala další sbírka tři

povídek *Trubla ze zálivu smrti* (2015). Byť v různých antologiích prostřednictvím již dříve publikovaných povídek publikuje dodnes (*České temno, Jihočeský horor* či v *Královských zahradách*), poslední originální zářezy měl (pokud vím) v antologii *Ve špatnou dobu na špatném místě* (2017) a společnou povídkou *Funeral Blues* s mou maličností ve sbírce *Sešívance* (2018).

2000 AŽ SOUČASNOST

Západočeská autorka, písařka pod pseudonymem **Anna Šochová** (*1959), sepisovala příběhy už od dětství. První částečně hororový příběh napsala dokonce už na střední škole. Naplno se do psaní vrhla po listopadu 1989, kdy se po několika odmítnutích kvůli „neznámému, tedy neprodejnému jménu“ nakonec usadila ve fantastické literatuře a po roce 2000 začala bodovat v různých soutěžích. Např. od roku 2001 v soutěžích o nejlepší hororovou povídku Pohár Eddieho Kríglá a Pohár nakladatelství Netopejř. Zde se umístila na velmi příznivých místech a několika povídkami se dostala i do pozdějšího knižního výběru soutěže z let 2001, 2002 a 2003 P.E.K & P.N.N. Šochová si vytvořila zajímavý styl, kdy její příběhy obsahují hororové propriety, postupy, scény, zápletky i bytosti, ale strach, hnus a klasické žánrové mrazení vychází spíše z pouhého vykreslení (obzvláště u příběhů odehrávajících se v západočeském pohraničí) oněch příběhů,

skutečné reality své doby a místa. Autorka dokáže hnus zabalit do nádherného pozlátka, dokáže z hnusu udělat přednost své tvorby, přesvědčit, že největší strach nahání realita, nic krutějšího totiž není. Její postavy prostě žijí a vy, naneštěstí, spolu s nimi, vedle nich, ve stejných místnostech, na stejných místech... Šochová pracuje v sociálních službách, postupně se zapojila do fantastického fandumu, v nedávných dobách např. prací pro časopis XB-1, do něhož vybírala povídky. Tvorbou lavíruje mezi fantasy, historickými příběhy a hororem. Ten píše převážně v povídkové formě. Přispěla např. do antologií *2004: Český horor, Třináctá hodina, Může se to stát i vám, Dokud nás smrt nerozdělí, České temno*. Většinu svých hororových povídek sebrala do sbírky *Země ztracenců a prokletých* (2018, *Nová Forma*).

Svého času nejznámější (a to i za hranicemi sousedního Polska) současnou hororovou autorkou byla spisovatelka, básnířka, novinářka a čarodějnice **Petra Neomillnerová** (*1970). A to hlavně díky své knižní dirty fantasy akčně dobrodružné hororové sérii o upírce Tině Salo: *Sladká jak krev* (2007), *Doušek věčnosti* (2008), *Past na medvěda* (2008), *Smrt u archanděla* (2010), *Vlci sudet* (2010) a *Tanec s carevnou* (2013). Tvorba Neomillnerové se vyznačuje emancipovanými drsnými hrdinkami a otevřeným přístupem k násilí a sexu.

Svou cestu k hororovému žánru si různě

nými způsoby našel i Magnesii Literou oceněný spisovatel **Miloš Urban** (*1967). A to např. gotickým románem *Sedmikostelí* (1999) o vraždícím šlechtici, v roce 2018 zfilmovanou, až temně mysticky folk (lehce) hororovou ekologickou paranormální románem *Hastrman* (2001), povídkovou sbírkou *Mrtvý holky* (2007), z níž bych vypíchl obzvláště mrazivý vánoční horor *Štědrá noc baronky z Erbanu* a v neposlední řadě pražskou variací Jacka Rozparovače *Lord Mord* (2008).

V nultých letech začal psát i autor městských fantasy a magického realismu, ale i krimi thrillerů **Pavel Renčín** (*1977). Hororově na sebe upozornil jak svými sebranými povídkami *Beton, kosti a sny* (2009), kde hororové temné a rudé barvy hájí hlavně povídky *Loutkové divadlo*, *Čarodějův dům*, *Skokani* či *Balada krve*, ale hlavně šumavským mysteriózním thrillerem s neskutečně hustou a pohlcující hororovou atmosférou, periferním viděním pošilhávajícím po reálných událostech *Vězněná* (2015). Aneb Šumava, jakou snad ani nechcete znát. Hororově laděnými povídkami přispěl do antologií *Krvavá cesta* či *České temno*.

K hororu v nultých a desátých letech ojedinele či výrazněji ve své tvorbě zahrnulo hned několik známých autorů a autorek, např. převážně sci-fi autor **Ondřej Neff** (*1945, antologie *2004: Český horor* či *Zabij mě líp*), autor převážně syrových, ryzích, kousavých a krutě realistických příběhů včetně v mnohých kruzích až

kultovního v jiných kruzích nenáviděného románu ... *a bude hůř!* **Jan Pelc** (*1957, obzvláště v jeho povídkové sbírce ... *a vyberte si* (2012) vás přes hubu překvapivě flákně hned několik brutálních hororových nářežů), královna české fantastiky **Františka Vrbenská** (*1952, antologie *Koleje smrti*), případně sci-fi a steampunková autorka, toho času jedna z organizátorek Fantastické Ostravy **Petra Slováková** (*1987, antologie *Zombie apokalypsa*, *Na hroby* a 2., 3. a 4. antologie českého hororu, případně povídky *Železonoč* a *Dokud nás smrt nerozdělí* ze sbírky *Železonoč a jiné podivnosti* (2013)).

Svou stopu v domácím (nejen literárním, ale i filmovém) hororu na přelomu nultých a desátých let 21. století zanechal spisovatel, kameraman, herec, scenárista a režisér a absolvent mnohých dalších pracovních profesí **Roman Vojkůvka** (*1971). Ten koncem nultých let působil jako redaktor hororového Filmagu Extra, do jehož literárních příloh přispěl několika povídkami. Ty později sebral a doplnil v třináctipovídkové sbírce extrémního hororu *Řezničina* (2011). Povídkou přispěl také do elektronické antologie *Třináctá hodina* a antologie českého extrémního hororu *Czech Extreme* vydané roku 2022 v USA.

Spousta začínajících a v některých případech dnes již pravidelně publikujících (kromě již zmíněné **Petry Slovákové** např. **Daniel Barták**, **Ludmila Svozilová**, **Roman Bílek**, **Martin Štefko**, ale

i stand up komik **Zbyněk Vičar**) a vlastními knihami se honosících autorů a autorů svou počáteční tvorbu publikovala v řadě *Antologií českého hororu (2012–2021)* nakladatelství Ladislav Kocka, kterých vyšlo celkem osm (devátá v řadě je kniha jedné autorky).

Pravidelným přispěvatelem nejen *Antologií českého hororu* (tehdy ještě v autorské dvojici s Miloslavem Zubíkem), ale i celé řady antologií v edici HorrorCon (později již sám), byl a je chrudimský humorista, spisovatel, editor, přednášející na řadě akcí, historik českého hororu, učitel, archivář a autor knih o letectví a českých strašidlech **Petr Boček** (*1967). Boček společně se Zubíkem začali psát humoristické povídky, později přidali i hororové příběhy, jimž však smysl pro humor zůstal. Ten ostatně je průvodním jevem a poznávacím znamením Bočkovy hororové tvorby dodnes, jeho příběhy jsou drsné, nemilosrdné, úchylné a nejednou brutální, jejich častou složkou je však ironický, černý až škodolibý humor. Po společných povídkách nejen v antologiích (série *Antologií českého hororu*, *Poslední polibek*, *Sto hororů ve sto slovech*) ale i ve sbírkách (*Mrazivé příběhy*, 2012; *Výprodej nočních můr*, 2014 a *Nekrosarium*, 2018) se autorská dvojice rozešla a Petr Boček pokračuje ve své tvorbě sám. Na kontě tak má jak antologie (*Esence hrůzy*, *V královských zahradách*, celá edice HorrorCon) tak i fekální romaneto *Hrobořadí* (2016), do minulosti se ohlížející ekolo-

gický román *Mízožravci* (2019), černě komické bizarro *Hřbitov trpaslíků* (2021), s Romanem Bílkem společně napsaný román *Temné stránky* (2023) či povídkovou sbírku *S plísni na rtech* (2025).

Rovnou románem do pohlcujících bažin domácího hororu skočila příbramská milovnice metalu, Finska, zahradnice, divadelní kostymérka, spisovatelka, básnířka, ilustrátorka, editorka, organizátorka HorrorConu a podporovatelka domácího hororu na všech kulturních a uměleckých frontách a vskutku renesanční bytost **Kristina Haidingerová** (*1980). Šlo o první část třídílné série o krvesajských Violetech *Ti nepohřbení* (2014). Temný, gotický upířský příběh z Finska 17. století, s výraznou českou stopou se dočkal dvou pokračování. V současnosti na jižní Moravě se odehrává akčně dobrodružná upířina *Děti Raumy* (2019) a závěrečná část *Violeti*, která společně s předchozími dvěma díly vyšla v rozsáhlém a autorkou krásně ilustrovaném omnibusu *Očistec* (2024), se v apokalyptickém hororovém drama hávu vrací zpět do Finska. Autorka svůj Violetův svět doplnila několika doprovodnými povídkami, rozesetými různě po antologiích a časopisech (např. *Poslední polibek*, *Rokle šeré smrti*, *Ve špatný čas na špatném místě*). Mimo svět Violetů napsala erotický historický steampunkový román *Richardovy živé hračky* (2016) a erotickou bizarro horor novelu *V rozkvětu* (2022). Svými erotickými a hororovými (někdy i v kombinaci) povídkami

příspěla do antologií: *Uchovej mou duši, Vostrá krása, Sto hororů ve sto slovech, Žena s drakem, Může se to stát i vám, České temno, Esence hrůzy, Když hrůza laská, po zádech běhá mráz*. Ve své hororové tvorbě dává prostor psychologickému rozhraní charakterů, atmosféře prostředí i mezilidských vztahů, procítěné, niterné ale nekaširované erotice a smyslu pro detail. Jako editorka pravidelně sestavuje ediční řadu HorrorCon povídkových a básnických hororových antologií, cestující nejen po nakladatelstvích (Netopejr, Golden Dog, Carcosa, letos Canc), ale i po hororových subžánrech a formách. V neposlední řadě již několik let organizuje povídkovou, básnickou a malířskou soutěž O krvavý brk.

Českobudějovický autor, básník, milovník Islandu, ale i písničkář **Miroslav Pech** (*1986) si udělal jméno coby autor existenciálních románů a povídkových sbírek, později i jako básník. Až poté si začal plnit své autorské sny a začal psát a publikovat hororové příběhy. Lehce paradoxní je, že jako hororový autor knižně debutoval v Polsku, kde mu na počátku roku 2018 vyšel jeho sociální porn horor *Mainstream*. Ten, doplněný o šest povídek, pak česky vyšel ve stejném roce u nakladatelství Carcosa. Následovala společná sbírka hororových novel *Milenci ze snů / S Meluzínou sůl lízat* (2020) s mou maličkosť, devadesátkový retro horor *Dítě tmy* (2020), hororový psychothriller *Hranice už nejsou, tatí* (2021), městská fantasy s lehkým nepřít-

jemným hororovým oděrem *Rytíř* (2022), novela *Program Nosferatu* (2024) a několik povídek v antologiích: *Může se to stát i vám, Jihočeský horor, Czech Extreme, Smečka, V královských zahradách, Kronika smrti*. Atmosféru, tísnivost a chytlavost svých strašidelných příběhů Pech prohlubuje svým výrazným strohým stylem a bezodkladnou údernou přímočarostí. Na co jiní autoři potřebují i několik odstavců, on hravě zvládá v jedné větě.

Počátkem 20. let 21. století dochází v Česku k poměrně velkému nárůstu zájmu o horor obecně, ten domácí postupně zvláště. Objevují se nakladatelství zaměřená převážně na horor, která v menší či větší míře dávají prostor domácím autorům a autorkám a umožňují jim odhalit krásy domácího hororu širšímu čtenářstvu. Jedno z nakladatelství, nazvané Golden Dog, zpočátku hlavně pro vydávání svých vlastních knih, založil už v roce 2015 spisovatel, překladatel a nakladatel **Martin Štefko** (*1986). Později do svého kotce přizval další autory i autorky a to jak z domácích luhů, tak i zahraničních hájů, a postupně vybudoval největší české nezávislé nakladatelství věnující se hororovému žánru. On sám se hororu věnoval hlavně v počátcích své tvorby. Vydal dvoudílnou zombie postapo sérii *Mrtví kráčí po zemi* (2014) a *Mrtví kráčí po zemi – Život v ráji* (2017) a hororově mysteriózní thriller *Nikdy se nepřestala usmívat*, který se dočkal již tři vydání (2015, 2020 a 2025). Později se ve své tvorbě přesunul k dobrodružné fantas-

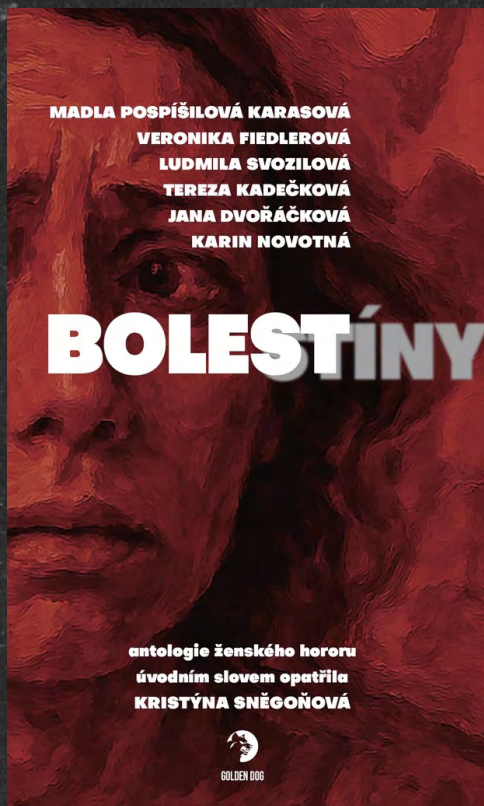
tice a hlavně k drsným krimi thrillerům, ale k hororu se vrací alespoň v antologiích: *Antologie českého hororu*, *Sto hororů ve sto slovech*, *Poslední polibek*, *Jihočeský horor*, *Smečka*, *Kronika smrti*, *Když hrůza laská*, *po kůži běhá mráz* atd.

Díky nástupu hororu do českých nakladatelství se ke slovu dostalo hned několik nových a zajímavých jmen, až se dá hovořit, obzvláště od cca roku 2022, o boomu domácího hororu. Nelze zde zmínit podrobněji všechna jména, tedy krátce jen některá.

S poměrně zajímavým přístupem a podchycením přišla zapálená tatofilka **Veronika Fiedlerová** (*1985) se svou románovou záhrobní mysteriózní duchařskou detektivní trilogií o strastech a netypických zážitcích vyšetřovatele pojistných událostí a nekromanta: *Pozdravy záhrobí* (2021), *Ozvěny záhrobí* (2022) a *Steny záhrobí* (2024), jejíž universum postupně doplňuje několika povídkami (antologie *Smečka* a *Bolestiny*). Kromě toho nabízí k přečtení historickou erotizující hororovou novelu *Pomiluj smrt* (2023) a povídkové příspěvky do *Sešívance: Druhý steb*, *V královských zahradách*, *Kronika smrti* či *Když hrůza laská, po kůži běhá mráz*. Veronika Fiedlerová má vytříbený styl pro mysteriózní atmosféru, historické reálie a pronikavý přístup k postavám. Nebojí se však svou tvorbou i překvapovat.

Někdejší publicista a redaktor píšící o počítačových hrách **Martin Paytok** (*1993) se postupně přetransformoval ve fantastického spisovatele, s oblibou kombinujícího detektivní zápletky s hororovou omáčkou a akčně fantastickými dezerty. Přispěl např. do antologie *Zombie apokalypsa* a lehce komickým erotickým hororem do antologie *Když hrůza laská, po kůži běhá mráz*. V roce 2024 vydal detektivní horor *Láska, smrt a všechno zlé*, v němž se do rodinného sídla na pohřeb patriarchy rodu sjede rozvětvená rodina, aby postupně... Na příští rok se chystá hororový román *Ta hladová věc v mých snech* (2026), o pozadí vzniku a průběhu

rovými sbírkami *Hřbitov bílých králičků* (2018), *Sběračka kostí* (2019), *Paranoia* (2024), *Ante portas* (2025) a účasti v několika antologiích: *Antologie českého hororu*, *V královských zahradách*, *Když hrůza laská*, *po kůži běhá mráz*, kde povídku věnovala jedné z vedlejších postav románu *Zemři Kaine: Svatyně* a aktuálně *Bolestíny*. Svozilová dokáže skvěle pracovat s tajemnem, mystériem a podivně zvláštní, ne úplně jasně čitelnou, pochopitelnou a danou atmosférou, což jejím příběhům dodává neopakovatelné kouzlo.

S tajemnými thrillery a hororovými thrillery ze šumavského prostředí aktuálně boduje vystudovaná žurnalistka a autorka detektivních thrillerů s historickým pozadím **Petra Klabouchová** (*1980). V současnosti však profesně manažersky zastupuje hned několik rockových skupin. Dveře do hororového sklepení nejen pro sebe, ale i pro dětské čtenáře otevřela již svou dvoudílnou sérií fantasy hororových příběhů o Draculovi pro děti *Upíří kronika 1: Prokletí upírů* a *Upíří kronika 2: Cesta do minulosti (obě 2008)*. Výrazný ohlas si zasloužil horor *Ignis Fatuus* (2024), v němž v zakázaném pásmu Šumavy 70. let ožívá dávná legenda, začnou se šířit povídky a na místo přijíždí vědecká výprava přijít všemu na kloub.

Podobně nejen do lesních strachů (*Šepot z lesa*, 2022), ale i nitra duchů za bouřlivých povodní a ničivého tornáda (*Zvedá se vítr*, 2023) a do prašným místností opuštěných domů (*Tři sekery*, 2024) nahlíží

jednoho starého mysteriózního dokumentu v němž se experti na nadpřirozeno pokusili navázat kontakt se záhrobím.

Dvacátá léta aktuálního století se stala nejen nástupem domácího hororu, ale i hororových autorek. Kromě již těch zmíněných za zmínku stojí královna českého mystéria **Ludmila Svozilová** (*1959), která se kromě svých žánrově nelehce uchopitelných románů *Achernar* (2021) a diologií *Zemři Kaine: Svatyně* (2022) a *Zemři Kaine: Stín* (2023) může pochlubit horo-

Petra Klabouchová

IGNIS FATUS

Hororový příběh
z magické Šumavy, kde si
život a smrt podávají ruce.

Host

novinářka, spisovatelka a bloudící pražská chodkyně **Kateřina Surmanová** (*1984).

Meluzínu a tajemství starého domu nechá ve svém románu *Meluzína* (2025) promlouvat moravsko-slezská autorka **Jarmila Stráníková** (*1988).

Po roku 2017 vydané sbírce hororových povídek *Za oponou*, příspěvím do antologií *Vě špatný čas na špatném místě*, *Může se to stát i vám*, *V královských zahradách* a hororovém románu o tulačce Ashley Carrihanové, jež má zvláštní, byť nepřijemné, schopnosti *Pravá bluesová kočka* (2022) se **Dominik Fiala** (*1992) vrhl na sérii horo-

rových příběhů pro tělem i duchem mladší čtenáře *Stíny nad Malinovým vrchem*, z níž vyšly již dvě části *Hvězdná hlídka* (2024) a *Napěněný příliv* (2025) a na letošní listopad se chystá třetí *Změníš mě* (2025).

Tento výčet samozřejmě není a ani nemůže být úplný, spoustu (i vám) známých jmen neobsahuje. Obzvláště v současném boomeru nelze všechna jména registrovat. Naštěstí máme možnost sledovat je prakticky on-line, tady a teď. Stačí v podstatě jen natáhnout ruku. Český horor vždy existoval a v současné době si užívá doposud nejlepší výsluní. Stačí mu jen trochu vyjít naproti a seznámit se například s **Romanem Bílkem**, **Karín Novotnou**, **Tomášem Martonem**, **Alešem Pitzmosem**, **Lenkou Obornou**, **Jiřím Sivokem**, **Eliškou Drongovou**, **Ondřejem Kocábem**, **Vladkou Sackou**, **Vladimírem Zábrodským**, **Madlou Pospíšilovou Karasovou**, **Janem Studničkou**, **Janou Pacákovou**, **Pavlem Skořepou**, **Ivanou Gašparíkovou**, či v neposlední řadě nakladatelským cestovatelem **Janem Hlubkem**. A mnohými a mnohými dalšími. Věřte, že je z čeho vybírat a s kým se seznamovat. Základním prvkem seznamování je však vstřícnost, otevřenost a zájem. Autoři a autorky, jejichž jména zde padla, ale i ti, které jsme nejmenovali, ten první krok udělali. Napsali a předložili vám své příběhy. Teď už je to na vás, zda nabízený český krvavý brk zvednete.

Doporučený výběr antologií s českými autory a autorkami:

Příběhy temnot v české literatuře XIX. a XX. století (ed. Ivan Slavík), Host, 1999

České horory (ed. Jan Hlaváč a Jiří Knotek), Plejáda, 2001

2004: Český horor (ed. Antonín K. K. Kudláč), Mladá fronta, 2003

P.E.K. & P.N.N., Netopejř, 2003

Zabij mě líp, Listen, 2005

1. až 9. antologie českého hororu (ed. Milan Kalina), Ladislav Kocka, 2012-2021

Cáry rubáše (ed. Antonín K. K. Kudláč), Epocha, 2013

Třináctá hodina (ed. Honza Vojtíšek), 2013

Na hroby (ed. Mark E. Pocha), Hydra, 2014

Zombie apokalypsa (ed. Mark E. Pocha), Hydra, 2016

Poslední polibek (ed. Honza Vojtíšek), Nová Forma, 2016

Sto hororů ve sto slovech (ed. Honza Vojtíšek), Netopejř, 2016

Ve špatný čas na špatném místě (ed. Kristina Haidingerová & Honza Vojtíšek), Netopejř, 2017

Koleje smrti (ed. Mark E. Pocha), Hydra, 2018

Může se to stát i vám (ed. Kristina Haidingerová & Honza Vojtíšek), Netopejř, 2018

Dokud nás smrt nerozdělí (ed. Kristina Haidingerová & Vratislav Trefil), Netopejř, 2019

Co číhá v temnotách (ed. Kristina Haidingerová & Zdeněk „Zelda“ Záleský), Golden Dog, 2020

Fialoví ďábli (ed. Martin Jiroušek), Proti mluv, 2020

Umrličí věnec (ed. Petr Boček & Honza Vojtíšek), Golden Dog, 2021

Jihočeský horor (ed. Honza Vojtíšek), Golden Dog, 2021

České temno (ed. Kristina Haidingerová), Golden Dog, 2021

Bizarropolis (ed. Kristina Haidingerová & Roman Bílek), Carcosa, 2022

Esence hrůzy (ed. Jan Hlubek), Canc, 2023

V říši mrtvých (ed. Petr Boček), Golden Dog, 2023

Příšerná hostina (ed. Radim Kopáč), Slovart, 2023

Smečka (ed. Jiří Sivok), Golden Dog, 2024

V královských zahradách (ed. Aleš Richter), Fobos, 2024

Kronika smrti (ed. Radoslav Kozák), Golden Dog, 2024

O čem sní noční můry (ed. Kristina Haidingerová & Zdeněk „Zelda“ Záleský), Golden Dog, 2024

Paní smrt (ed. Petr Boček), Golden Dog, 2024

Když hrůza laská, po kůži běhá mráz (ed. Honza Vojtíšek), Golden Dog, 2025

Duchomorna (ed. Petr Boček), Golden Dog, 2025

Bolestiny (ed. Madla Karasová Pospíšilová), Golden Dog, 2025

GEORGE PETRUNAS

PARAZIT

ilustroval: Adam Kubik

Existujú príbehy, ktoré nebudete chcieť rozprávať. Tento patrí rozhodne k nim. Ani polstoročie zarytého mlčania neotupilo nič z hrán hrôz, ktorým sme ten teplý augustový deň roku 1974 museli čeliť. Pamätám si na to ako včera. Zdanlivo bezstarostné leto, kedy moje duševné zdravie utrpelo drvivú ranu. Podobne neslávne dopadli aj obaja moji spoločníci, o čom svedčí i fakt, že sa ani jeden nedožil dôchodkového veku a démon spomienky tej príšernej udalosti ich dohnal na psychiatrickú kliniku v štádiu, keď im už nešlo pomôcť.

Dlho som sa pýtal, prečo práve ja? Prečo mi bolo umožnené zotrvať v relatívne obstojnej mentálnej i fyzickej kondícii? Dozaista šlo o nejakú formu perverzného trýznenia, pretože ten obraz mám pred očami vždy, keď zaspávam. Dnes, sám a dobrovoľne zavretý medzi štyrmi stenami, už viem, že nenájdem pokoja, kým to zo seba nedostanem. Čosi ako vypudíť hnis z rany, prípadne úprimná sponď. A to navzdory hrozbe, že ma môžu stále považovať za trestne zodpovedného, a na staré kolená si koledujem o obnovu vyšetrovania.

Až zanedlho stanem pred súdom Boží, snáď tento text skutočne poputuje do redakcií našich najvýznamnejších mienkotvorných periodík, ako som už stihol zaznačiť do mojej poslednej vôle. Záhada ničivého požiaru v lesoch obľúbenej rekreačnej oblasti Kozinec, susediacej s vodnou nádržou Ružín, tak bude konečne ozrejmená.

„Rýchlo príd,“ nástojil zašumený hlas môjho bratranca v bakelitovom slúchadle pevnej linky.

„Alojz? N-netušil som, že si už na Slovensku.“

„P-priletel som minulý týždeň.“

„Čo si sa nezastavil? Mama by isto upiekla makové buchty.“

Hlasné preglgnutie. „Ne-nemôžem.“

„Deje sa niečo?“ opýtal som sa v narážke na priam hmatateľnú úzkosť vyžarujúcu zo slúchadla.

„Nič, len sa musím ešte kus a-aklimatizovať.“

Chvíľu som mlčal. Alojz tiež. „Odkiaľ voláš?“ nevydržal som počúvať ťažký, prerývaný dych.

„Som na Ružine. Na rodinnej chate...“

„Uhhh...“

„Ale volám z telefónnej búdky pri pošte. Tak dobehneš? A dones Paralen, a-aspirín i dáke antibiotiká. Robíš predsa ešte furt v krompašskom špitáli? Že hej? Môžeš aj trvanlivé potraviny. Čím skôr, tým lepšie. Hlavne nič nevrav tete Lujze ani mojej žene.“

„Sú dve po polnoci...“

Alojz zaváhal. „Na cestách ma kus pripeklo, nesmiem na slnko.“

Hoc ma bratranec nemohol vidieť, akosi podvedome som pokyvkával hlavou. Presne čosi také sa od neho dalo čakať.

„Chceš teda aj krém na úpal?“

„A-áno! To by bolo fajn.“

„Dobre,“ zívól som. „Inak, ako si sa mal na dovolenke?“

Opäť to hlboké vlhké preglgnutie. „Šetko sa dozvieš, až dôjdeš. Potrebujem len týždeň-dva klúd.“

Zo samoobsluhy som vyšiel ovešaný taškami ako po sviatočnom nákupe. Ku konzervám, paštétam a krabičkám suchárov som prihodil pätnásť deka salámy Nitran, hydínové párky, pomletú kávu, liter mlieka, dve kilá zemiakov, slepačie vajcia, sieťku cibule a nejaké sladkosti. Zobral som taktiež štyri pívá, sedmičku tuzemáku a iné maličkosti. Nechýbali požadované lieky a hojivá masť na popáleniny. Nasadol som na bicykel vybavený košíkom nad zadným kolesom, opustil

Margecany a zamieril asfaltkou popri brehu vodnej nádrže Ružín smerom do miest, kde mala v blízkej dobe vyrásť nová chatová kolónia.

Niekoľko minút som šiel Starým Bujanovským tunelom vyrazeným v tvrdej skale. Už dávno sa komerčne nepoužíval, bol nahradený súběžnou dvojkoľajnou traťou. V tuneli vládol príjemný chládok, svetlý bod na jeho náprotivnom konci sa postupne zväčšoval, zatiaľ čo ja som sa nedokázal zbaviť neodbytných úvah živých okolitou temnotou. Mal som z toho celého zlý pocit. Hoc bol Alojz o pár rokov starší, v nočnom telefonáte mal hlas vystrašeného fagana, ktorý sa namočil do pekného prúseru. Ostatne, to by nebolo zas nič také neobvyklé...

Lojzík bol vždy čierna ovca rodiny. Už ako malý sa nevedel zmestiť do kože a behom dospievania mával opletačky s Verejnou bezpečnosťou, preto nás riadne prekvapilo, keď po povinnej vojenskej službe oznámil, že ide k armáde natrvalo. V budovaní socializmu sa zrejme našiel, o čom svedčili jeho časté misie do spriateľených krajín vrátane dlhoročného pobytu na leteckej základni v Líbyi, pôsobenia v Sýrii či sprevádzania československých diplomatov na zahraničných cestách. Či bol členom strany, prípadne figuroval v archívoch ŠTB? To sem nechcem ťahať. Domnievam sa však, že utopistickým marxisticko-leninským ideálom úprimne veril. Nesporným faktom každopádne ostávalo, že sa, najskôr

práve vďaka svojim kontaktom, nejakými pofidérnymi chodníkami dostal až do srdca samotnej rovníkovej Afriky, odkiaľ sa podozrivo predčasne vrátil.

„Dovtedy sa chodí s džbánom po vodu, kým sa nerozbije,“ vravievala moja mama. Očividne došlo na jej slová.

Modlil som sa, aby sa opäť nepobil v dôstojníckej kantíne, nezačal si s dcérenkou niektorého z papalášov alebo ožratý na sračky neukradol z kasárni vtriesku ako minule.

Chlad a temnotu kamenných stien vystriedal smiech mládeže šantiacej na nafukovacom člne na čírej hladine vodnej nádrže. Chvíľku som si užíval pohľad na obdarenú devu, ktorej z voľných plaviek vykukli bradavky, načo som, sužovaný obavami o svojho bratranca, zamieril medzi listnaté a ihličnaté stromy.

Naša chata stála hlboko v lese a veruže som mal čo robiť, aby som ju po rokoch našiel. Nebyť hrdzavej maringotky, pár unimobuniiek a obrysov niekoľkých ďalších, prevažne prízemných, rekreačných stavieb presvitajúcich cez okolitú zeleň, azda by som na vlastnú hanbu aj poblúdil. Obdobie bezstarostných opekačiek, rodinných stretnutí či romantických víkendov s frajerkami bolo dávno preč.

Zosadol som z bicykla a podišiel k drôtenému plotu. Plot pokrýval brečtan, spoza ktorého vytŕčala vysoká A-čková strecha. Táto chata bola pravdepodobne

jedna z prvých v okolí tunela. Celá obložená poctivým smrekovým drevom s ručne vyrezávanými ornamentmi. Jej murované základy vybuďoval ešte môj dedo.

„Alojz?“ zavolať som. Trošku ma zarazilo, že hnedo natreté okenice na každom z čelných okien sú uzavreté.

„Ty si?“ ozvalo sa z odchýlených dverí.

„Hej, či čakáš dakoho iného?“

„Nechaj veci pred bráňkou, d-ďakujem.“ Keď som, nehľadiac na bratrancovu prosbu, zalomcoval kľučkou, zistil som, že je zamknuté. *Zvláštne...*

„Čo vystrájaš?“

„Proste mi neni dobre. Lieky snáď zaberú...“

„Vravel si o úpale.“

Bratranec sa prudko rozkašlal. „Zrejme aj menšia chrípočka.“

Prestávalo sa mi to páčiť čoraz viac. „Hádam,“ dodal som nalepený na drôtené pletivo v snahe lepšie vidieť, „si sem nedotiahol nejaké tropické svinstvo! Malária, bahenná horúčka či kiu riť.“

„Nebooój,“ upokojoval ma Ali. „Proti tomu sa povinne očkuje.“

Ďalšie dni som trávil prácou alebo v šenku. Alojz sa neozýval, ale ostatne bol predsa dospelý chlap, vojak – s hodnosťou kapitána. *Najskôr na chate len špásuje s prsnatými kočkami*, dumal som nad kríglom Bažanta dvanástky, ktorý som si vždy po šichte doprial s tunajšími štam-

gastmi v margecijskom hostinci blízko železničnej stanice.

Potom prišiel ten list. Adresovaný priamo do krompašskej nemocnice na moje meno, zrejme aby sa k nemu nedostali rodičia či členovia Alojzovej rodiny. Vrátnik, ktorý toho rána preberal poštu, tvrdil, že tú podivne vlhkú obálku sem doniesli rybári. Vraj im ju spolu s dvesto korunami a inštrukciami ohľadom doručenia predal tesne pred svitaním nervóznym strhaným mužom v kaki pršiplášti s kapučnou.

„To má byť dáky vtip?“ zvrátil som obočie.

Na obálke však boli stále rozoznateľné škvrny od tekutiny. Keď som ju trasúcimi sa rukami otváral, neubránil som sa neblahej predtuche.

A hój, kma rát. D d fm, že sa k teb d stať môj li st. Už prvé slová boli nie iba napadnuté vlhkosťou, ale aj silne deformované, ako keby ich písal dysgrafik. Medi k kamenty n ne nezabra t'. Vážne mi neni naj le pšie, t takže ta žiad... Na tomto mieste papier pokrývala výrazná zaschnutá žlto-zelenkastá machuľa. Žiad m zas o s služs b ičku.

Vyhladdaj dob d dobré h doktó. Bolo zjavné, že dlhšie slová stáli pisateľa textu značnú námahu. Neurológh, of oftal mol g... chi r ur... chru r ga... Určbi te nejaké ho pozná... šš.

Priliš slab ý d ójst k telefón. Ja... Neni. D d obre.

D iskrétne... p prosim.

Príl to b bolí... Mút ny mozg... zle v vi diet'. Za kalené é.

Na celom texte mi nesedela nielen jeho chabá štylistická úroveň, ale aj zarážajúca skutočnosť, že posledné vety boli, vzhľadom na úvodné odstavce, až nezvykle čitateľné...

Nepokúšaj prísť. N nikto! Vlastne, cítiť sa už celkom fajn.

...žiadnom prípad n ne... prí... st!!!

Zmätené som odložil rukopis. Nedávalo to zmysel. Ak bol stav môjho bratranca natoľko vážny, že trpel akútnymi bolesťami, či nebodaj poškodením zraku, prečo potom nevyhľadal odbornú pomoc skôr? Naša chata možno stála na samote, no najbližší susedia neboli zas tak ďaleko a niekto by ho určite ochotne odprevadil do Margecian alebo šiel zavolať sanitku. Prestával som Lojzíkovi rozumieť... Na jednej strane žiadal o asistenciu špecialistu, pričom zo záveru krátkej obtiažne čitateľnej čmáranice vyplýval úplný opak.

„Čudné,“ zašomral som. „Namôjveru, veľmi čudné.“

Sám som si síce ešte len dorábal atestáciu z fyzioterapie, no samozrejme, že som nehodlal Aliho nechať v šticu.

Bojovú poradu sme mali v krčme

uprostred živého prenosu futbalového zápasu na čiernobiely televízore Tesla postavenom na polici nad barom. Kým starý Pirč čapoval ďalšiu rundu, posilnený dvoma panákmi a litrom zlatistého moku som ozrejmoval chlapom, o čo ide. „Boha, fakt divné,“ zhodnotil to horár Marcel Slabika – zatrpknutý samotár, ktorého otec zahynul v uránovej bani po odsúdení vo vykonštruovanom politickom procese. Marcel mal povest' rásneho, no férového muža a často mi nosieval z lesa hríby.

Docent Chumáč si uvoľnil kravatu. Bol to rodinný známy vlastníaci už spomínanú maringotku, ktorú vzhľadom na pracovné vyťaženie nechal schátrať. Okrem bieleho plášt'a a toho, že sa poznal s mojimi starkými, nás spájala aj záľuba v rockovej muzike, ktorú akademik pašoval zo západného Nemecka. Došiel sem až z Košíc, kde pôsobil na Ústave veterinárneho lekárstva so špecializáciou na exotické choroby, hygienu a parazitológiu.

„Takže vravíš, že sa stráni denného svetla?“ zopakoval za aplauzu osadenstva pohostinstva, keď padol gól.

Prikývol som. „Celkovo pôsobil pomerne nevyrovnané.“

„Musíme za ním ešte dnes,“ nástojil horár.

Bartolomej Chumáč mu dal za pravdu. „Môže ísť o príznaky mŕtvice, infekčnej virózy, prípadne otravy. Či už náhodnej alebo úmyselnej zo strany nepriateľských záškodníkov. Nepriniesol si tvoj bratra-

nec z cudziny nejaké zakázané látky? Neupadol v nemilosť súdruhov? Nechcem maľovať čerta na stenu, ale studená vojna ešte neskončila.“

Pokrčil som plecami. „Pokiaľ viem, nikdy v ničom takom nešiel, hoc príležitostí isto mal. A na čom presne robil, neviem...“

Ventilátor nad našimi hlavami sa unavene točil, okolo neho v kruhových trajektóriách poletovali muchy. Nastalé ticho prerušil až horár Slabika, odetý v klasickom svetlozelenom odeve.

„Nuž, napime sa,“ pozdvihol orosený krígel' a celý ho na počkanie vyprázdnil. Keď ho položil na igelitový obrus, hlasno si odgrgol. „Len dúfam, že ten tvoj galgan nepritiahne na našu obec neželanú pozornosť. Ak v tom sú fakt drogy, Moskva alebo imperialisti, Boh nás varuj.“

„Pozor na jazyk,“ karhal nás vzdelanec. „Myslím, že bude rozumné zachovať maximálnu diskretnosť, páni.“

Rozhodli sme sa vyraziť za Alojzom priamo zo šenku. Hodiny ukazovali tri popoludní, čo znamenalo, že máme dost času. Cesta nám zbehla rýchlejšie, než sme predpokladali, pretože sa nám podarilo stopnúť jedného z miestnych na svojej modernej Škode 110. Či už to bolo následkom vypitého piva a pripekajúcich lúčov, pudových obáv alebo sa vo mne len ozvala prirodzená zvedavosť, odhodlal som sa opýtať, či sa v poslednej dobe neudialo na *Kozinci* niečo zvláštne.

„A verá hej,“ odvetil sváko v slamenom klobúku. „Šetcky psy v okolí, jak keby besneli. Brešú, odrthúť z reťáže še idú, nekľudné sú. Zavíjajú smerom do lesa, de stojí starý Mikulovie majer!“

* * *

Zakrádali sme sa ku chate ani zlodeji. Ja, horár Slabika a docent Chumáč. Všetci napätí sťa struny v očakávaní, čo prinesú nasledujúce okamžiky. Brechot čoklov strážiacich jednotlivé pozemky, kde sa malo zanedlho vo veľkom stavať, skutočne stúpil na priam neznesiteľnú úroveň, ale pretože bol utorok, v okolí sa po nedávnom víkende nenachádzalo veľa ľudí. Ani náznak vône čerstvo pripravených špekáčikov, tónov gitary či spevu trampských piesní. Celá rekreačná oblasť *Kozinec* pôsobila až nezvyklo pusto. Dokonca z oblohy zmizlo aj doposiaľ večne prítomné slnko a blankytnú modrotu zahalili sivasté mraky.

Náhradným kľúčom som rovno odomkol zámok. Keď som následne pootvoril škripajúcu kovovú bránku, vymenili sme si pohľady, načo sme jeden po druhom vstúpili do záhrady. Ihneď sme si všimli, že v tráve sa povalujú zvyšky môjho nákupu.

„Zdá sa,“ skonštatoval docent, skláňajúc sa nad dotrhanou igelitkou, „že väčšina potravín bola skonsumovaná bez tepelnej úpravy. A pozrite tam! To vyzerá na pozostatky nejakého zvieraťa!“

„Susedovie Dunčo,“ potvrdil som, keď

sme v brečke krvavej srsti, kostí a ešte teplých vnútorností zahliadli mosadzný obojok. „Pamätám si ho jak neposedné šteňa...“

Horár sňal z pleca brokovnicu. „Čo ak je to celé inak? Čo ak tvojho bratranca vydieľajú a ten list bol iba zámánka? Žeby lapili aj teba. Veď vieš... tie stavebné parcely, vlastnícke práva. Vlni sa kvôli tomu pobili dvaja bratia... Túto sezónu sme mali v chotári navyše štyri vlamáčky, manželskú zabíjačku i brutálnu lúpež.“

„Sotva... Pozemok je stále písaný na mojich rodičov.“

Akademik ukázal na schody vedúce na murovanú terasu, cez ktorú sa vchádzalo do chatky. „Čo do pekla...“

Podišli sme k lepkavej tekutine tiahnucej sa po zemi. Zdalo sa, že vyteká rovno zo vstupných dverí a mizne v hustom poraste neďaleko kôlne. Slizká stopa príšer ne páchla. Tvorila ju bližšie nešpecifikovaná väzká brečka s prímiesou riedkej hnačky, hlienu a krvi.

„Márie Bohovej,“ neodpustil si horár. „Je to biologického pôvodu,“ súdil docent Chumáč. „Radšej sa držíme bokom, hoši! Tuná už končí každá sranda.“

„Neodídeme, kým nenájdeme Lojzika,“ stál som si za svojim.

Horár si poškrabal bokombrady, zadíval sa na chatu so zatemnenými oknami, no skôr než sa odhodlal vojsť dnu, začuli sme podozrivý zvuk.

„Č-čo to bolo?“ zneistel docent.

„Hádam len splašená jalovica,“ utrúsil som.

„Pssst,“ zašeptal horár Slabika. „Zdá sa, že to ide z kríkov.“

Žalostný, ťahavý ston sa ozval znova. Neprijemný mokvavý škrekot prislúchajúci skôr opici než ľudskej bytosti.

Zanedlho sa začali vetvičky v húštine hýbať...

„A-Alojz?“ zahabkal som zoči-voči zhrbenej postave. Cez seba mal prehodenú deku, pod ktorou sme spávali ešte ako deti počas prázdnin. Podivne ním trhalo, zdalo sa, že vážne nie je vo svojej koži. Najviac ma však znepokojovalo, že tkanina zakrývala aj jeho hlavu vrátane tváre.

Keď som urobil krok dopredu, môj bratranec kvíľivo zavyl, načo neobratným gestom naznačil, aby som sa nepribližoval.

„M-musím počúvať!“ zachrčal. „O-ono to už ro-ro-zhoduje za mňa.“

Potom sa zohol k vyvrhutej mŕtvolke a na naše nevýslovné zhrozenie sa začal holými rukami kŕmiť, hoc najpríšernejšie detaily našťastie milostivo zakryla prehodená deka.

„Kriste,“ vydýchli sme všetci traja súčasne.

„N-nemôžem za to,“ lamentoval môj bratranec hlasom kolísavým ako sviečka v prievane. „Nemôžem ovládať svoje hnáty. Ne-mô-ž-žem ho dostať z-zo s-svojej mysle. Páli to. P-pulzuje...“

„Čo to melie?“ obrátil sa horár na vzdelanca. Brokovnicu, ktorú mal doposiaľ bezpečne zaistenú, držal namierenú smerom k bratrancovi.

„Mladý muž, odhoďte tú handru,“ opakoval docent Chumáč.

„Lojzík, spamätaj sa!“ vyhrkol som, ignorujúc spoločníkov. „To som ja! Vari si zabudol, čo sme tuná spolu prežili? Na stavbu domčeka na strome, na mláky plné mlokov aj čítanie Verneoviek?“

Zdalo sa, že spomienka na pekné časy skutočne prebudila v kreatúre pod dekou aspoň prchavé záblesky racia. Alojz vstal. Bolo zjavné, že s niečím bojuje, ako aj to, že je z celej situácie viac znechutený než my. Deku nadvihol len natoľko, aby si mohol s odstupom prehliadnuť zvyšky svojej odpudivej hostiny.

„Nieeeeeeeééé,“ zručol. „Už nechcem! V-vypadni preč!“

„Sme tu, aby sme ti pomohli!“ Začal zahlienene potahovať nosom. „Ono to č-číhalo v džungli.“

Docent si vreckovkou pretrel spotené čelo. „Hovorte zrozumiteľnejšie. Čo sa nám to tu snažíte naznačiť? Kto zmároval toho psa?“

„Prišli sme z vlastnej iniciatívy, kamarát!“

„Ne-pri-bli-žuj-te-sa,“ pišťal skrútený v strašnej agónii. „Chce to v-von! Von-kuúúúúú...“ Následne sa, ustavične zahalený do deky, rozbehol do rodinnej chaty. Priamo po tej bridkej páchnuco-slizkej stope.

Vyrazili sme hneď za ním. Horár s docentom prví, ja som zaostával – stále otrasený z udalostí, ktorých som bol svedkom.

V interiéri vládlo ponuré šero, no ani zavreté okenice nedokázali zakryť tú spúšť. Poprevracaný nábytok, postrhávané závesy, rozpadnutý gauč. Prekročil som hromadu rozbitého riadu vyhádzaného z kuchynskej linky a po dôkladnom preskúmaní prízemia nám bolo jasné, že sa Alojz utiahol na horné podlažie. Ostatne, svedčila o tom i slizká stopa.

„Už nemôžeme cúvnuť,“ zhodli sme sa, napriek zmesi strachu, naprostej iracionality a alkoholu, ktorá nás opantala.

Vrztot úzkych drevených schodov umocňoval dramatické očakávania, no keď sme vtrhli do miestnosti s posteľami, bola prázdna. „Ešte vyššie,“ precedil učenec cez zovreté pery, načo sa horár Slabika prekrižoval. Ja som sa zas zhlboka nadýchol, a pretože šlo o môjho príbuzného, ponúkol som sa, že tentoraz pôjdem dopredu. Tak sa aj stalo...

Alojz sa chúlil v kúte úplne najvyššieho bodu strechy tvaru písmena „A“, kam sa dalo dostať iba rebríkom. Šlo o nízku izbičku s malým štvorcovým okienkom, kde sa vošlo sotva jedno lôžko, teda skôr leň akýsi matrac. Toto okienko nebolo zakryté ani nijako zatemnené.

„Predo mnou sa nemusíš skrývať! U-už, už je dobre.“

Môj bratranec trhane plakal. Potom si

sňal z vrchnej polovice tela hrubú vlnenú deku a pomaly, pomaličky sa otočil.

Odporne to pulzovalo. Dúhovými farbami prerušovanými čiernymi pásikmi, ktoré dodávali celému obrazu výstražný podtón. Tie veci... tie výrastky vychádzali priamo z miest, kde mali byť oči. Mohli byť tak tridsať centimetrov dlhé. Veľmi mäsité. Priesvitné, takže sa na ich koncoch dali ešte rozoznávať zdeformované očné bulvy, zreničky a zlepence nervov aj s vlásočnicami. Zdalo sa, že v gélovej tekutine vyplňajúcej výrastky sa čosi hmýri, či lepšie povedané, hýbe, čo zjavne vytváralo ilúziu rytmického „pulzovania“. Pulzovalo taktiež bratrančovo brucho – nafúknuté, ako keby bol tehotný.

Neschopní reakcie sme ustúpili krok dozadu.

Alojz zo seba vydal kakofóniu patologických pazvukov, načo sa zaprel rukami o parkety a začal hlasno dáviť. Najprv naprázdno, no po pár zášklboch sa mu z úst vyvalila hromada podlhovastých pruhovaných živočíchov spolu s páchnucim slizkým roztokom.

„Ukonči to,“ mumlal, dusiac sa dravými hlístami. „N-nesmie sa to za žiadnych o-okolností d-do-ostať do Ružína...“

Sledujúc chatu, stravovanú desaťmetro- vými plameňmi, mnou lomcovali zmie-

šané pocity a jedine šok predchádzajúcich minút spôsobil, že som totálne neskolaboval, prípadne neutrpel srdcový infarkt. Moji spoločníci na tom boli o niečo lepšie. Horár Marcel Slabika si uchlipkával z domácej, ktorú uchmatol z kredenca tesne predtým, než sme interiér poliali benzínom, a ohromený Chumáč sa zas pustil do vyčerpávajúcej prednášky, pri ktorej som mal pocit, že jeho mozog taktiež blúzni, rovnako ako blúznil môj už nebohý bratranec.

Splietal čosi o svojej dizertačnej práci, kde skúmal cudzopasného červa, až desivo podobnému tomu, čoho sme boli svedkom. Podľa jeho domnienok sme mali dočinenia s doposiaľ neobjaveným druhom z rovnakej čelade, ako je v našich končinách žijúci parazit menom *Motolica Paradivná*, alebo inak: *Leucochloridium paradoxum*, ktorý hniezdi v tykadlách slimáka a tie sa – s tým, ako rastú jednotlivé larvy – zväčšujú do absurdných rozmerov. Bartolomej Chumáč nám ozrejmil, že parazit napáda údajne aj slimákové motorické funkcie, takže zviera stráca plachosť a stáva sa ľahkou korisťou vtákov. Tie sú finálnym hostiteľom a slúžia na rozmnožovanie a šírenie vajíčok parazita, ktoré sú vylučované spoločne s trusom. Rozhorúčený docent napokon s rozpakmi pripustil, že ide o krutú iróniu, pretože trus operencov slúži ako potrava pre ďalšie slimáky, čím sa celý proces dookola opakuje. „Mali by sme zmiznúť,“ prerušil som akademický výklad.

Horár sa pokriveno zaškľabil. „Kým do tejto rite prídu hasiči, nájdú len holú kamennú základňu a hromadu popola.“

„Museli sme to urobiť,“ chláholil ma vzdelanec.

Hoc som sa vlastne spolupodieľal na vražde, chápal som, že človek je niekedy postavený pred rozhodnutie, za ktoré sa bude do konca života nenávidieť. Nemohli sme však inak. Ani upovedomiť príslušné orgány, ktoré by sa po intervencii KŠČ mohli snažiť celý incident bagatelizovať. Alebo exotického cudzopasníka skúsiť využiť ako biologickú zbraň. Jasne som si dokázal predstaviť rojnicu agentov prehľadávajúcu rekreačnú oblasť, ako aj vojakov, ktorí by uzavreli celý okres, tak ako bolo neskôr uzavreté ukrajinské mesto Černobyľ.

Nájdú len spálenú chatu a niekoľko brokov, pomyslel som si. Brokov, ktorými Slabika ukončil trápenie môjho úbohého bratranca.

Odložil som pero. Vonku svitalo, ďalší mizerný monotónny deň plný výčítiek a sebaobviňovania. Požil som pol tablety Rohypnolu, skôr zo zvyku, než aby mi ešte dokázala reálne pomôcť.

Uvažujem, či dnes, keď ani tridsať rokov demokracie nevyhubilo túžbu niektorých jednotlivcov po autoritatívnych vodoch, ešte moje rozprávanie niekoho zaujme. Či ešte niekto ocení našu obeť, pretože, či sa vám to páči alebo nie, Alojz Mikula bol správny chlap.

„Takto to predsa nemôže skončiť!“ buchnem pästou po stole. „Môj bratranec by si neprial, aby sme na našu domovinu zanevrelí.“

Na perách sa mi zjaví ľahký úsmev. Tak fajn. Poobede skočím za advokátom a odovzdám mu dokumenty, presne ako som mal v pláne. Potom sa nejako dopravím na Ružín. Busom, vlakom, stopom – to je jedno. Natrhám poľné kvety a položím ich na miesto spáleniska, ktoré som doposiaľ nepredal. Následne skúsím zavolať synom aj Lojzíkovej dcére. Emigrovala do Rakúska, ale zaslúži si poznať pravdu z prvej ruky. Kým prídu moji chlapi, budem čakať na brehu ako zamlada. Popritom načúvať zvukom lesa, spomínať na detstvo a odpočívať. Je oslobodzujúce vedieť, že už nemusím vôbec nič...

Maximálne pomôcť s výstavbou novej chaty. Bude príjemné sa opäť všetci stretnúť a ukázať malému Wilhemovi kraj, kde sme vyrastali.

GEORGE PETRUNAS

Vďaka písaniu prekonal obdobie vnútorného prázdna a našiel sám seba. Profesionálny elektrotechnický konštruktér pracujúci pre renomovaných zahraničných klientov sa vo svojej tvorbe venuje hlavne dištopii, dráme a hororu, pretože verí, že jedine tak dokáže na papier dostať tie správne emócie. Pri písaní využíva kulisy strednej a východnej Európy, ako aj spomienky na dospievanie v tieni košických

panelákov. Hoci doposiaľ písal iba do zäsuvky, koncom roka 2024 sa zúčastnil žánrovej literárnej súťaže O krvavý brk, kde obsadil druhé miesto s poviedkou *Za sto lajkov* popisujúcou urbex opusteného bunkra. Poviedka vyšla v antológii *Když se peklo protrhlo*. Medzi jeho záľuby patrí umenie, história, príroda, beh i osobnostný rozvoj. V súkromnom živote je nenapraviteľný optimista ochotný vždy pomôcť.

Keď sa Georga pýtajú, odkiaľ čerpá inšpiráciu, so znepokojením pošepne, že niekedy má pocit, že je to vlastne celé inak. Že tie príbehy si nachádzajú jeho, aby ich priniesol do nášho sveta...

KNIŽNÉ RECENZIE

JOZEF KARIKA

PÁD

(napísal: Lukáš Polák)

Jozef Karika a horor. Či triler? Autor síce tvrdí, že píše trilery, no ja nesúhlasím. Najlepšie si to ukážeme na jeho novinke *Pád*. Námet pripomína *Nočnú moru z Elm Street* (1984), trochu Kingovu *Izbu 1408*, ale aj Lovecraftove *Sny v čarodejníckom dome*, čiže čistokrvné hororové diela.

V trileroch dominuje napätie, ktoré v tejto knihe síce je, ale funguje skôr ako doplnok. Hlavné husle tu hrajú prvky hororu – atmosféra, nabaľujúca sa temnota, drsnosť a nadprirodzeno.

O čom je *Pád*?

Vydavateľstvo: Ikar

Rok vydania: 2025

Jazyk: slovenský

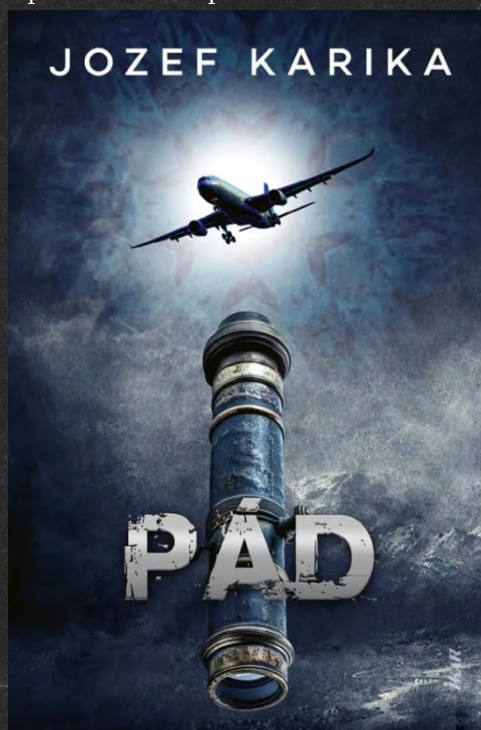
Počet strán: 240

Väzba: pevná

Anna sedí v lietadle so snúbencom. Vracia sa z dovolenky a vo svete práve prepuká pandémia covidu. Vedľa nej si prisadne záhadný Erik a keď snúbenec zaspí, podá Anne kaleidoskop, aby sa doň pozrela...

Súbežne sledujeme Douga, strážnika v škótskom zámku, ktorý ukradne kaleidoskop s okultnou minulosťou.

Karika opäť nastražil šikovný háčik, ktorý ma okamžite chytil. Stránky sa obracali samy. Krátke, úderné vety vytvárajú dynamiku, akoby sa stále niečo dialo a príbeh uháňal vpred.

Zo všetkých jeho kníh má *Pád* najbližšie k dielu *Smršť*. Namiesto Veternice však tentoraz prichádza temná bytosť zo snov. Atmosféra funguje od prvej strany a verím, že mnohým čitateľom spôsobí zimomriavky.

Posledných približne 70 strán som mal pocit, že sa síce stále niečo deje, no príbeh sa už neposúva. Námet sa žmýka, ale kvapky originality začnú dopadať čoraz menej. Nie som si istý, či bol tento námet ideálny pre román, novela alebo dlhšia poviedka by mu možno sadli lepšie. V románovej podobe sem-tam trpí na natiahnutie.

A záver? Došlo na tradičný únik do alternatívnych dimenzií či filozofického rozjímania? Tentoraz nie. Dej ostáva kompaktný a uzavrie sa priamo, bez metafyzických oblúčikov.

Ak máte radi Karikovu hororovú tvár, budete spokojní. Atmosféra, temnota a nepríjemné napätie dominujú. *Pád* je nepochybne horor, nie triler, síce ku koncu trochu stratí dych, no zážitok je intenzívny. Otázka, či námet unesie románovú dĺžku, ostáva na vás. Ja som sa bavil, aj keď s výhradami.

RADOSLAV KOZÁK **PROKLETÝ ZÁLIV**

(napísala: Mária Hanúsková)

Nášmu šéfredaktorovi Radovi Kozákovi nestačilo podmaniť si svet slovenského hororu zbierkou poviedok *Trinášť balád*

pre *Lucifera*. Jeho temný šarm zavítal aj za hranice, kde rozprestrel svoje „pařáty“ u bratov Čechov, konkrétne vydavateľstva Golden Dog. Radovi už síce vyšlo pár poviedok v českom jazyku (antológia *V kráľovských zabradách* či *Kronika smrti*), no prostredníctvom zlatého psíčka a ich edície *Zrnka temnoty* vydáva svoju prvú hororovú novelu. Nasadte si slamáky a slnečné okuliare, nalejte dobrý rum a vyrazte so mnou na výlet na Jamajku, na čarokrásne miesto Montego Bay.

Vydavateľstvo: Golden Dog

Rok vydania: 2025

Jazyk: český

Počet strán: 120

Väzba: mäkká

Vrávi sa, že z dovolenky prichádzame ako znovuzrodení. V Montego Bay sa však prebúdzajú niečo úplne iné, než naša vôľa pokračovať v stereotypnom živote, ktorý vyplňa zväčša nenávidená práca. Ešteže má svoje zamestnanie rád hlavný hrdina príbehu, morský zoológ Andras Johanson. Pomocou kapitána Letného vánku, Lestera Jimarcusa, skúma krásy (a onedlho aj desy) morského jamajského sveta.

Karibské more totiž ukrýva zaujímavé druhy flóry a fauny. A keď narazíte na špeciálny (doteraz neobjavený) druh, o zábavnú dovolenku je postarané – a nielen pre starého kapitána a zoológa. V Montego Bay sa začnú diať čudné veci:

CHARON

dovolenkári hľadajú doprázdna a zanedbáho umierajú drsnou smrťou. Stopy po obrovských zuboch na mŕtvolách nabádajú k myšlienke, že ide o žraloka, čo Andras vyvráti, hoci nemá žiadne iné (logické) vysvetlenie. Miestni bojzljivo ale isto spájajú dianie s legendou o ol'hige, morskej strige. V podobe krásnej ženy vraj vábi mužov do mora svojim hlasom aj vnaďami, čoho výsledkom je masaker. Na pravdivosť legendy prisahá aj kapitán Lester, ale zoológ Andras počúva hlas rozumu. Napriek tomu, že rany

na telách neodpovedajú žiadnemu známemu zvieraťu (rozhodne nie činnosti človeka), snaží sa na situáciu nahliadať logicky. Odmietavý postoj k legende má aj samotný šerif, ale Andrasovi sa nepozdáva jeho snaha hodiť nevysvetliteľné vraždy na žraloka a prípad čo najrýchlejšie uzavrieť.

Ol'hige má práve preto voľné pole pôsobnosti. Väčšina neverí, že existuje a tí, ktorí veria, sa príliš boja. Striga je totiž silná a odolá jej len málokto, pretože neváha využiť vlastné vnady ale ani minulosť a najtajnejšie túžby človeka. Andras aj kapitán Lester musia chtiac-nechtiac čeliť svojej bolestivej minulosti, ktorú sa všemocne snažia zapuďiť do nevedomia. Ak sa spojí vonkajší démon s tým vnútorným, výsledkom je rozklad tela aj duše.

Na *Prokletý záliv* som sa nesmierne tešila, o čom svedčí aj moja okamžitá predobjednávka. Pri pohľade na drsnú obálku od Michala Březinu tajne dúfate, že rovnako drsný bude aj obsah – a veruže bol. Rado mi doprial skvelé scény plné krvi, príbeh perfektné gradoval, napätie sa stupňovalo a ilustrácie od Lucky Martinkovej dokonale dokreslili temnú atmosféru.

Pre mňa osobne sa jednalo o skvelý od-dychový horor, ktorý išiel priamočiaro na vec, na nič sa nehral. Musím priznať, že som si ho užila omnoho viac, než som čakala. No nie z dôvodu, že by som Rada nepokladala za špičkového autora, ale

kvôli samotnej premise: na dovolenke zabíja potvora z mora. Podobný druh zápletky nepatrí medzi hororové žánre, ktoré by som vyhľadávala, pretože mi prídu všetky na jedno kopyto. Radov prirodzený a autentický štýl písania v kombinácii s kreativitou však urobili z diela niečo, čo som si užívala od začiatku do konca. Počas čítania som sa nesmierne bavila hlavne vďaka Radovmu talentu opísať krvavé scény veľmi sugestívnym spôsobom. K tomu uspokojujivá bodka na záver, ku ktorej môžem povedať len jediné: mňam!

IVAN KUČERA

JEŽIBABA Z LESA ČERNÝCH STÍNŮ

(napísal: Lukáš Polák)

Ivan Kučera je jeden z mála domácich autorov, ktorí pravidelne publikujú nové diela. Či už ide o poviedky (najnovšie nájdete v *Kronike smrti* alebo v *Krvavom Považí*), alebo román (v roku 2022 mu vyšiel román *Ďáblův hřbet*, ktorý napísal spolu s Honzom Vojtíškom). A v roku 2025 sa objavilo jeho čerstvé dielo *Ježibaba z Lesa černých stínů* vo vydavateľstve Veles.

Vydavateľstvo: Knihy Veles

Rok vydania: 2025

Jazyk: český

Počet strán: 152

Väzba: mäkká

V dedine často miznú deti, až si obyvatelia povedia dosť a zorganizujú výpravu do temného lesa, kde podľa legiend žije Ježibaba. Dokážu sa postaviť jej temnej a krutej sile?

V prvých dvoch tretinách knihy autor kvalitne buduje atmosféru. Postupne likviduje členov posádky, nebojí sa zájsť ani do krutých scén, pričom Ježibabu ponecháva v pozadí, čím okolo nej vytvára desivú auru. Cítiť jej prítomnosť za kaž-

dým stromom, v každom nešťastí, ktoré postihne výpravu, no zároveň ju čitateľovi nestrká priamo pred oči. Ide o ukážkový hororový koncept tvoriaci desivú atmosféru a záhadnosť bytosti.

Kniha je členená do množstva krátkych kapitol, jazyk je ľahký a nekomplikovaný, čo spolu vytvára príjemnú čitateľnosť. Mal som pocit, že som dielo zhltnol jedným dychom.

Rozumiem, že pre potreby výpravy bolo nutné zaradiť množstvo postáv, ktoré padali ako hrušky, aby sa navodila patričná atmosféra. Zároveň to však spôsobilo, že som sa v nich miestami strácal a nedokázal som si žiadnu poriadne zapamätať — okrem hlavného hrdinu, ktorý prežil krutý osud. Ocenil by som však väčšie prehĺbenie jeho charakteru.

Záverečná časť knihy patrí čarodejnici a jej minulosti. Je to dvojsečná zbraň. Na jednej strane pochopíme, prečo koná tak kruto a vražedne — dodáva jej to až ľudskú tvár, s ktorou sa dá stotožniť. No práve to je zároveň problém, pretože tým sa vytráca všetka hororová atmosféra a tajomno, ktoré túto postavu obklopovalo. Zrazu ju nevidíme ako desivú beštiiu, ktorá naháňa strach, ale ako ľudskú bytosť, s ktorou vieme súcitiť.

Knihu ako celok hodnotím pozitívne. Ide o poriadne brutálnu a drsnú jazdu podporenú krátkymi kapitolami, v ktorej sa Ivan nebál ani erotických scén. Výborne budoval atmosféru až po finálne jatky. Možno by mohol ubrať na počte postáv,

v ktorých som sa občas strácal, a ponechať čarodejnicu viac tajomnú, no ako jednohubka mi kniha príjemne uspokojila hororové chůtky.

LUCIE TRINGELOVÁ KAŇOVÁ

BÁBA

(napísala: Mária Hanúsková)

Kniha *Bába* na mňa poškulovala z regálu kníhkupectva veľmi dlho. Chodila som okolo nej, brala ju do rúk, listovala ňou, avšak zakaždým vrátila naspäť. Nie preto, že by ma nezaujala, dôvodom bola

dohoda, ktorú som uzavrela sama so sebou: kúp si knihu len vtedy, ak na ňu nedokážeš prestať myslieť. A na Luckinu *Bábu* som veru myslieť neprestala. Lákala ma premisa, priťahoval obal, až som si ju jedného dňa priniesla domov a ešte v ten večer otvorila. Netušiac, či slovo „bába“ odkazuje na bábiku na obale knihy, alebo na starú babizňu, som sa s veľkým očakávaním ponorila do príbehu. Už samotný prólog mi veľmi príjemne zvýšil tepovú frekvenciu a navadil na pomaly sa plaziacu, ale intenzívnu hrôzu.

Vydavateľstvo: Fobos

Rok vydania: 2025

Jazyk: český

Počet strán: 264

Väzba: mäkká

Knihá začína veľmi sľubne: pohrebom. Markéta Moravcová stojí pred truhlou svojej najlepšej priateľky Hany Malej, s ktorou si len nedávno plánovala spoločnú dovolenku. Hana si vraj vzala život. Naša hlavná hrdinka však svoju zosnulú kamarátku pozná až príliš dobre na to, aby podobnej hlúposti uverila. Jej námietky sa ale stretávajú len s pokrčením pliec a konštatovaním, že druhou možnosťou je nehoda – Hana skrátka zo strechy obchodného centra buď skočila, alebo nešťastne spadla. Prípado sa viac nik nezaobera. Okrem Markéty. Hana patrila medzi optimistických ľudí, milujúcich život, najbližších, do-

konca aj nevrých susedov. Do úvahy preto prichádza jediné vysvetlenie: niekto ju zabil.

Hneď po pohrebe Markéta súhlasí, že strávi pár dní s Haninou mamou Nelou a vracia sa tak do bytovky, kde strávila s najlepšou kamoškou celé detstvo. Priestor jej nepríjemne pripomína absenciu spriaznenej duše, a vyvoláva desivé spomienky z minulosti.

Markéta počúva svoju intuíciu a rozhodne sa po príčine Haninej smrti pátrať na vlastnú päsť. Má len tri indície, od ktorých sa môže odpichnúť.

Prvou je bisque bábika, zvaná Obluda, ktorú Hane podaroval sused tesne predtým, než sa obesil.

Druhou je záznam z kamier zachycujúci posledné minúty života priateľky. Hana na nich vyzerá vydesená, akoby utekala pred niekým, kto predstavuje nebezpečenstvo – a koho nie je na zázname vidno.

Tretou je tajomná stará žena v starodávnom vlnenom kostýme páchnuca naftalénom. Objavila sa na Haninom pohrebe a Markéta ju odvtedy vídava čoraz častejšie, dokonca aj (teda najmä) v samotnom dome. Markéta musí zistiť temnú minulosť babizne aj starého domu, v ktorom vyrastala.

Príbeh je veľmi dobre vystavaný, autorka dávkuje informácie a nové odhalenia postupne, čím udržuje napätie a nenudí ani na jedinej stránke. Musím uznať, že kniha má pár skvelých momentov, pri ktorých ma nepríjemne mrazilo. Priznávam, že

som sa bála pozrieť cez priezor vo dverách a hodnú chvíľu reagovala na zvonenie a klopanie stiahnutým žalúdkom.

Hororové pasáže fungujú, hoci pre takého temného nadšenca ako som ja, nešlo o nič inovatívne ani prekvapivé. Jednoduché povedané, všetko som už niekde videla alebo čítala. Čo však neznamená, že bežnému človeku, ktorý nie je horormi posadnutý ako ja, nebude behať mráz po chrbte. Podľa mňa bude *Bába* pre väčšinu čitateľov skutočne zimomriavkový počín. Autorka píše ľahkým, pútavým štýlom, text krásne plynie, a pretože sú kapitoly krátke, nabádajú vás čítať stále ďalej a ďalej. Aspoň ja som mala problém povedať si, že touto kapitolou už vážne, vážne končím (spoiler: neskončila som).

Lucka napísala knihu, ktorú si bezpochyby užijete. Ja osobne mám len dve malé poznámky, ktoré by sa ani nedali nazvať výčitkou.

V prvom rade musím podotknúť, že všetky vedľajšie postavy mi prišli zaujímavejšie než hlavná hrdinka Markéta. V porovnaní s ostatnými „účinkujúcimi“ mi pripadala nemastná-neslaná, čo je však len subjektívny názor.

Druhú poznámku mám k niektorým scénam, ktoré mali navodiť atmosféru hrôzy, no mne skôr trhalo kútikmi. Nechápte ma zle, horory sledujem od detstva a je pre mňa bežné, že sa na mnohých „strašidelných“ scénach smejem (pri poslednom *Conjuringu* z minulého roka som sa natriasala ako huspenina). Čo mne príde

humorné, môže vo vás vyvolať des.

„Sečteno, podtrženo“, Lucka nám naservírovala skvelú prácu vzhľadom na to, že sa jedná o jej prvý hororový román, hoci už napísala young adult scifi *Sladký život*, a jej temné poviedky seabvedomo trónia v antológiách ako *V kráľovských zabradách* či *V hrúze a krvi zrození*. Hororová prvotina sa rozhodne vydarila a ja pevne verím, že *Bába* bola pre Lucku len rozcvičkou a v rukáve má ďalšie desivé esá, ktorými nám odpáli dekel.

RADOSLAV KOZÁK

ŽENA S POLOVICOU TVÁRE

(napísal: Lukáš Polák)

Október je tradične najplodnejším obdobím pre slovenský literárny horor. V roku 2025 v ňom vyšla až trojica domácich hororových románov: *Pád* (Jozef Karika), *Imágo* (Eva Wolfenthal) a *Žena s polovicou tváre* (Radoslav Kozák). Všetky tri dokonca vyšli pod krídlami vydavateľstva Ikar. A spolu s našou antológiou *Medzi brehmi Acherónu* tvoria kompletnú ponuku tohto roku v slovenskej hororovej literatúre. V tejto recenzii sa ocitneme zoči-voči hrozivej *Žene s polovicou tváre*.

Vydavateľstvo: Ikar

Rok vydania: 2025

Počet strán: 296

Jazyk: slovenský

Väzba: pevná

Natália začína pracovať ako streetworkerka medzi bezdomovcami. Hneď pri prvom výjazde sa dozvie, že jeden z mužov zmizol bez stopy a druhý je agresívny a chce od nej peniaze. Otázka znie: zvládne v práci pokračovať? Zároveň sa v nej prebúdza minulosť. Spomienky na násilného otca a na tajomnú ženu s polovicou tváre, ktorú stretla ešte ako dieťa...

Rado je už na debute vyzretý autor. Má za sebou poviedkovú zbierku *Trinást balád pre Lucifera*, novelu *Prokletý záliv* a viaceré poviedok v rozličných antológiách a časopisoch. Ťažko teda hovoriť o úplnom začiatočníkovi a v knihe je to cítiť. Stylistika je na vysokej úrovni, autor neupadá do prehnaneho „tell“, ale elegantne využíva „show“. Postavy nie sú ploché, hlavná má jasný charakterový oblúk aj traumy, s ktorou sa musí vyrovať. Text netrpí headhoppingom, infodumpami ani inými typickými chybami začínajúcich autorov. Kniha bola zrelá na vydanie.

Už na prvých stranách vytváral autor výbornú tajomnú atmosféru. Hádzal silný háčik na čitateľa, prehlboval hlavnú postavu a nebál sa ani brutálnej scény. Dej ukážkovo gradoval, nič neležalo na mieste.

Atmosféra bola precízne vystavaná. Sledoval som približujúcu sa traumy z minulosti a popritom svet očami bezdomovcov, ktorí sa dostávali do stretu so ženou s polovicou tváre a postupne začínali tvrdiť, že neexistujú... až napokon zmizli. Temnota sa pomaly približovala k hlavným postavám, zakrádala sa nielen do textu, ale aj

medzi riadky. Vďaka tomu som bol príbehom úplne pohltý.

Záver stavil všetko na napätie a ukázal, že v tomto príbehu nie je nikto nesmrteľný. Niektoré pasáže mi dokonca pripomenuli *It* (najmä motív duší v komíne). V kombinácii s dôsledne budovanou atmosférou som dostal výborný hororový zážitok až do poslednej vety.

Dlho som nad tým uvažoval, no stojím si za tým: *Žena s polovicou tváre* je zatiaľ najlepší hororový román slovenského autora, aký som čítal. „Zatiaľ“ používam len preto, lebo dúfam, že úroveň slovenského hororu bude naďalej rásť.

PAVEL CHODÚR

GENIUS LOCI

1

Zo spánku ho vytrhne mráz. Studený, nepríjemný vietor si nájde škáročku (čo nie je také ťažké, ak vezmeme do úvahy, že spací vak, v ktorom Peter leží, je plný dier) a zahryzne sa mu kože s takou intenzitou, až to zabolí.

Je január. Nesneží, neprší, len fúka silný vietor. Už druhý deň.

Peter cíti, že má skrehnuté ruky. Chodidlá v deravých topánkach sú celé premrznuté, špinavé ponožky tvrdé a studené. Nič ho dostatočne nechráni pred zimou. Rukou nahmatá plastovú fľašu, ale namiesto minerálnej vody v nej nájde len obrovský kus ľadu. Musí byť niečo pod nulou.

Hoci spí pod schodmi na hlavnej stanici a z troch strán ho kryje polorozpadnutá stena, mrazivý vietor si aj tak nájde cestu, aby ho potrápil.

Nemá sa čím zahriať.

Výdych sa mu v podobe pary vznesie od úst a ešte hodnú chvíľu mu visí pred tvárou, nie a nie sa rozplynúť.

Mal by sa postaviť. Mal by si nájsť iný úkryt. Nepotrebuje byť génius, aby vedel, že keď tu takto zostane, umrzne.

Teplu mu z tela uniká závratnou rýchlosťou. Cíti to. Prebudil ho pud sebazáchovy volajúci na poplach. Ak niečo nespraví, dopadne ako mnohí iní pred ním. Tí, čo to vzdali. Tí, čo sa ani nesnažili zachrániť. Mesto je plné stratených existencií túľajúcich sa od námestia k námestiu. Zobrajúcich, opitých, násilníckych, tichých. Ľudská hodnota znížená na minimum.

Skrehnutými prstami rozhrnie jednu stranu spacieho vaku. Zips vak nemá. Je to v zásade len deravá látka, ktorá kedysi slúžila na ochranu pred zimou.

Pomaličky sa postaví. Rukavice sú len dávnu spomienkou.

Horko-ťažko sa vymoče z deravej látky a zodvihne ju zo zeme. Pod sebou nemá ani karimatku, ani deku.

Všetko mu zobrali.

Kedysi mal stan. Mal mikiny, ktoré dostal od františkánov, dokonca aj dva páry rukavíc. No keď je človek raz bezdomovec, nevlastní nič. Jeho majetok sa môže kedykoľvek stať korisťou iných.

Spomienka na prepad sa mu vtiera do mysle. Obklúčili ho traja muži, silnejší a bezohľadnejší. Skončil na pohotovosti

s rozbitou hlavou a vykĺbeným ramenom. Počas jedinej chvíle nepozornosti prišiel o všetko. To sa stalo pred pár týždňami. A potom udreli mrazy.

Len čo vylezie zo svojho provizórneho úkrytu, zaprie sa do neho šialene silný vietor a takmer ho zhodí.

Na malú chvíľu mu vyrazí dych. Uvedomuje si, že toto nezvládne.

Stanicu na noc zatvárajú a najbližší úkryt je príliš vzdialený. Cez deň sa ešte najedol, ale teraz jeho telo potrebuje energiu a teplo.

Prehodí si deravý spacák cez ramená a zababuší sa doň. Látka je studená a nepríjemná na dotyk. Musí ju pevne držať, aby mu ju vietor neodfúkol. Jeho prsty však protestujú. Prestáva ich cítiť.

To nie je dobré znamenie.

Snaží sa dostať do zákrytu najbližšieho stĺpu. Nie je široký, ale dúfa, že ho aspoň na chvíľu uchráni pred neúprosným bičovaním zbesneného vetra. Keď sa zaň postaví, zisťuje, že to nepomáha. Studený vzduch ignoruje akúkoľvek prekážku, preniká všade. Peter si dýcha na prsty v márnej snahe zahriať ich.

Trasie sa.

Myšlienky sa mu vracajú k jedinej otázke – ako sa odtiaľto dostane preč? Ak zostane vonku, zamrzne.

Vietor zhodí niekoľko sklenených fliaš. Kotúľajú sa všemožnými smermi a vydávajú pritom nepríjemný cinkavý zvuk. Jedna fľaša do niečoho narazí a rozbije sa. Vzápätí ju nasleduje druhá.

Peter sa pozrie tým smerom.

V tme zbadá Karola.

Je prilepený o stenu stanice. Ruky má skrútené, oči dokorán otvorené.

Leží len pár metrov od neho.

Mŕtvy. Zamrznutý.

Peter nemá čas myslieť na nič iné, len na vlastné prežitie. Pomaličky sa k mŕtvole približuje.

Karol má cez seba ledabolo prehodenú huňatú deku. A na sebe dokonca teplú lyžiarsku bundu.

Stačí mu ju iba vyzliecť.

Peter zúfalo túži po teplote. Každá iná myšlienka sa stráca v hmle nutnosti prežiť. Nechce umrznúť. Nechce zomrieť.

Pristupuje ku Karolovi. V jeho stuhnutej ruke je fľaša borovičky. Zamrznutá tekutina vyplňa štvrtinu fľaše.

Musel sa opiť a zaspáť.

Poriadne sa neprikryl.

Na tvári má námrazu, ktorá vytvára dojem trblietavej, mrazivej masky. Jeho telo je stuhnuté, neprirodzene pokrútené.

Bude ťažké ho vyzliecť.

Deka je tvrdá a studená. Peter vie, že ho nezohreje okamžite, ale aspoň bude mať na sebe ďalšiu vrstvu. To mu môže pomôcť prežiť o hodinu dlhšie.

Možno aj viac.

Kľakne si ku Karolovej mŕtvole. Neboli priatelia, ale ani nepriatelia. Občas sa pozdravili a to bolo všetko. Nepoznal jeho príbeh a on mu nikdy nerozprával ten svoj. Vedel len, že sa takmer stále

CHARON

pohyboval okolo stanice a pýtal si drobné od cestujúcich.

Úplne zabudol, že je tu. Myslel si, že dnes v noci je na stanici sám.

Ak tu bol Karol od začiatku, musel ho vidieť. Ako zalieza za múr a rozdrobené schody. Nepozdravil sa. Asi sa nechcel deliť o alkohol.

V tom Petrovi prebleskne hlavou znepokojivá myšlienka.

Čo ak sa Karol rozhodol zomrieť?

Zadáva sa mu do tváre.

Je pokojná, bez známok utrpenia. Prečo by inak odhadzoval deku? Prečo by mal bundu rozopnutú, akoby pozýval zimu dovnútra? Neskrýval sa pred ňou.

Peter sa snaží zahnať tieto úvahy. Určite nechcel zomrieť. Nikto predsa nechce len tak umrznúť. Opil sa a bolo mu teplo, to je všetko. Zhodil zo seba deku, rozopol si bundu a vzápätí zaspal. Iné vysvetlenie neexistuje.

Boľavými a stuhnutými prstami začína vyzliekať bundu z mŕtvoly. Karol leží na karimatke a kusoch kartónov. Pod sebou má niekoľko diek a látok. Bol na zimu lepšie pripravený.

O tom niet pochyb. A predsa tu pred ním leží mŕtvy. Akoby mu všetky tie vrstvy oblečenia vôbec nepomohli.

Peter si uvedomuje, že ak chce získať Karolovu bundu, musí najprv zhodiť svoj deravý spacák. Potrebuje voľnosť pohybu. Aj za cenu dočasnej zimy. Púšťa ho. Vietor ho okamžite odveje na druhý koniec stanice a vzápätí sa prudko zaprie do Petra.

Bičuje ho, nedovoľuje mu ani sa nadýchnuť. Peter sa zhrbí a pokúša sa Karola zbaviť bundy. Ale telo je príliš ťažké. Bunda akoby bola k mŕtvole prilepená. Nech sa snaží, ako chce, nedokáže mu ju vyzliecť. Hýbe s ním zo strany na stranu. Pokúša sa ho nadvihnúť, aj keď je to v tej zime takmer nemožné. Karol je v jeho rukách ako bábka. Pôsobí to groteskne a zvrátene, ale Peter nemá na výber. Snaží sa zo všetkých síl, aj keď pri tom stráca posledné zvyšky tepla.

Cíti, ako sa mu do tela vkráda zimnica. Začína sa triasť zvnútra.

Znova sa zadáva na Karolovo mŕtve telo. Je vykrútené do čudného uhla. Ruka a noha vystretá, hlava stočená nabok, ale tvár stále nesie ten istý pokojný výraz.

Náhle mu hlavou prebleskne myšlienka. Schová sa za neho.

Tá idea sa mu vtiera do vedomia a bije na poplach. Nemá kam ísť. Nie v takejto zime. Nie teraz. Schová sa na Karolovom mieste. Postaví ho do cesty neúprosnému vetru. A keď ich ráno nájdu, možno sa mu podarí dostať sa do nemocnice.

Tak to urobí.

Chytá rozpaženého Karola a vracia ho na pôvodné miesto. Vytrhne spod neho deky a prikrývky. Zhrbený a skrehnutý si vytvára malé útočisko. Jednu deku umiestňuje ku stene stanice, aby ho nechladila, keď sa o ňu oprie. Všetky Karolove veci rozmiestňuje tak, aby ho obalovali. Medzi stenou a mŕtvolou zostáva len malý priestor, kam sa môže na-

pratať, a to iba ak prikrčí nohy a zohne hlavu. No to mu nevaďí. Keď sa prikryje Karolovou dekou, možno o chvíľu vydýcha toľko tepla, že mu pod ňou začne byť teplejšie.

Je to dobrý plán.

Lahne si za Karola. Prehodí si cez seba látku a zvnútra ju zaťaží vlastným telom a mŕtvolou. Vietor neprestajne trhá dekou zo strany na stranu. Ak sa Peter nebude chvíľu hýbať, riziko vytvorenia škáry sa zníži na minimum.

Dlaňami si trie nohavice. Špinavá látka sa mu lepí na tvár. Cíti chlad, ale zároveň sa jeho teplý dych odráža od stvrdnutého povrchu. Stále sa trasie, no už necíti priamy nápor vetra. Mráz sa mu už tak nemilosrdne nezahryzáva pod kožu.

Bude bojovať o svoj život. V tejto polohe zostane, kým nezačne svitať. Kým niekto nenájde Karola. Ten nie je vôbec tak prikrytý ako Peter – do zimy mu trčí ruka, tvár aj kus torza.

Je správou pre ostatných, že sa tu niečo stalo. Peter dúfa, že niekto zavolá sanitku alebo políciu. Možno by ho na ďalšiu noc mohli prichýliť.

V to dúfa. Len vďaka tejto nádeji teraz bojuje.

Snaží sa zachytiť akýkoľvek náznak toho, že sa aspoň trochu zohrieva. Tak úpenlivo sleduje vlastné telo, a tak si až po nejakej chvíli všimne, že sa vonku niečo zmenilo.

Studený vietor náhle utíchne. Už netr-

há dekou tak agresívne ako pred pár minútami. Jeho kvílenie sa rozplynie a s ním aj všetky ostatné zvuky.

Svet okolo sa ponorí do prazvláštneho ticha.

Peter zisťuje, že nie je sám. Priestorom sa nesie zvuk ťažkých krokov. Ten niekto nemá topánky – Peter to vie s absolútnou istotou, hoci netuší prečo. Určite to nie je prirodzená chôdza. Nedokáže určiť, či ide o muža alebo ženu. Vykuknúť sa neodváži.

Práve teraz neznáma bytosť kráča popri Karolovej mŕtvole. Na moment sa zastaví a potom sa znova pohne ďalej. Vzduchom sa nesie ňuchanie. Nech je to ktokoľvek, očividne niečo hľadá. Neprijemný zvuk potáhovania nosom rezonuje priestorom a vyvoláva v Petrovej mysli čudné predstavy.

Nuchanie vystriedajú odporné mľaskavé zvuky. Neuveriteľné, ale neznáma bytosť podľa všetkého oblizuje Karolovu mŕtvolu. Zvuky naznačujú, že si vkladá Karolove prsty do úst a cmúľa ich. Ďalšie zvuky prezrádzajú, že tá bytosť požíera Karolove vlasy. Pohybuje sa z miesta na miesto. Je pomalá a metodická. Má čas. Zimu vonku podľa všetkého ignoruje. S démonickou precíznosťou skúma každý centimeter mŕtveho tela. Peter cíti, ako bytosť nadvihuje Karolovo oblečenie a oblizuje jeho studenú hrud'. Je to perverzné a nechutné.

Peter sa celý chveje od strachu. Toto nie je normálne. Toto nemôže byť skutočné.

CHARON

Bytosť je teraz tak blízko, že by jej stačilo natiahnuť sa a stiahnuť mu deku z tváre. Čo by urobila, keby zistila, že je od nej vzdialený len na dosah ruky?

Znova sa roztrasie. Čo to, dopekla, je?

Mľaskanie a cmúľanie náhle ustane. Peter si nie je istý, čo sa deje. Vykuknúť sa neodváži. Keď dlho nič nepočuť, začína počítať dusivú úzkosť.

Snaží sa nedýchať. Nedať o sebe vedieť žiadnym pohybom. Trasie sa, tentoraz nie od zimy.

V tomto mŕtvolnom tichu uplynie niekoľko minút.

Potom sa kroky ozvú znova. Tesne pri jeho hlave. Inštinktívne sa skrčí, pripravený na útok, ale kroky sa vzdalujú.

Pomalé, mľaskavé klopkanie sa rozlieha vákuovým tichom.

Neprirodzená chôdza pomaly zaniká v dialke. A keď už nie je počuť, znova sa zdvihne vietor.

Zvuky sveta sa vrátia s buráčajúcou kaskádou. Peter musí potlačiť nutkanie vyskočiť a zakryť si uši.

Trvá to len pár sekúnd a potom sa všetko naokolo opäť ustáli.

Peter leží bez pohnutia a načúva. Už nepočuť ani chôdzu, ani ňuchanie či mľaskanie.

Svet znova pôsobí normálne.

Pud sebazáchovy už nebojuje s ničím nadprirodzeným. Peter však hlboko vo svojom vnútri vie, že mal šťastie.

Nech okolo neho prešlo čokoľvek, určite to nepochádzalo z tohto sveta.

Stále sa trasie, ale chlad ho pomaly opúšťa. Pod dekou mu začína byť konečne trochu teplejšie.

Už len vydržať do rána.

2

Peter sa prebúdzajú na hlasy. Žalúdok sa mu sťahuje úzkosťou. Strnulo leží a počúva zvuk svojho silno bijúceho srdca, ktoré po chvíli prekryje všetky hlasy naokolo.

Niekoľko hýbe Karolom. Niekoľko ďalších zase chytá deku. Peter pevne zavrie oči. Nedokáže myslieť na nič konkrétne. Udalosti z noci sa rozplývajú tak rýchlo, že ich nedokáže racionálne uchopiť. Vo svojom vnútri už necíti tú naliehavú túžbu po teple a záchrane. Kým stihne tieto pocity spracovať, deka z neho padá. Do malého teplého priestoru znova preniká chlad. Vietor už však nefúka.

Nad skrúteným Petrom sa skláňa policajt a zdravotník. Niekoľko si všimol mŕtvolu bezdomovca a privolať políciu. Peter sa pokúša o úsmev, ale svaly v tvári ho neposlúchajú. Stále sa nemôže zbaviť strachu. Čo s ním bude? Čo ak ho obvinia?

Niekoľko sa ho niečo pýta. Trvá mu chvíľu, kým slovám porozumie.

Nerozoznáva, či sa ho to pýta policajt alebo zdravotník – celé telo má stuhnuté od neprirodzenej polohy, v ktorej sa snažil prečkať nočnú víchricu. Odpovedá však tichým hlasom, že áno.

Áno, môže sa sám postaviť.

Trvá mu to večnosť. Končatiny sa mu pomaly prekrvujú a stuhnuté svaly sa prebúdzajú k životu. Každý pohyb sprevádza bolesť. Pohybuje sa ťažkopádne a nemotorne. Cíti na sebe pohľady okolostojacich. Nielen zdravotníkov a policajtov, ale aj okoloidúcich. Nenávidí pozornosť. Snaží sa to ignorovať a radšej sa díva na mŕtveho Karola. Jeho tvár je k nemu otočená. Ten pokoj, ktorý z nej vyžaruje, ho fascinuje. Je smrť naozaj taká pokojná? Na tele nevidí žiadne stopy po prapodivnej nočnej návšteve. Dokonca má aj všetky vlasy. Čo keď sa mu to všetko len snívalo?

Niekoľkokrát sa musí pridržať steny stаницe. Nohy sa mu podlamujú a trasú, každý krok je bojom o udržanie rovnováhy.

Neodvažuje sa ani pomyslieť, ako musí celá situácia pôsobiť na ľudí okolo. Určite ho odsudzujú, možno ho natáčajú na mobilné telefóny. Ak bude mať smolu, príde aj televízia. Snaží sa tie myšlienky zahnať. Nespravil predsa nič zlé. Nezabil Karola. Chcel sa len zohriať.

To isté povie aj polícii. Chcel sa len zohriať, nič viac. Musia vedieť, aká bola v noci zima. Sotva verí tomu, že by počas takého ničivého vetra prežili všetci ľudia bez domova. Záchranári museli mať v noci a nadránom množstvo výjazdov.

Konečne sa mu darí stáť vzpriamene. Pohnúť sa však ešte stále nedokáže. Nohy má strpnuté a chrbát mu prerezáva ostrý krč. Musí stáť mierne prehnúty.

Pristúpi k nemu postarší policajt s hustým obočím a tenkým nosom, ktorý dodáva jeho tvári karikatúrny vzhľad a uberá na autorite.

„Môžete ísť, prosím, so mnou?“ vyzýva ho. Peter sa na neho pozrie a pokúsi sa o mierny úsmev, dúfajúc, že ho tento drobný prejav ľudskosti v policajtových očiach poludští. Ten však zachováva neoblomný výraz. Vyžaruje z neho typický úradnícky chlad. Peter v jeho očiach pochopenie alebo súciti hľadá márne. Policajt si len plní svoju prácu. Na Petrovom osude mu vôbec nezáleží.

„Dajte mi, prosím, chvíľu.“

„Máme vám nejako pomôcť?“

„Netreba. Len mám strpnuté nohy.“

Policajt sa otáča od Petra a mávne rukou nad seba.

O niekoľko sekúnd k nim prichádza záchránarka.

„Vyšetrite ho tu, nedá sa mu chodiť,“ nariaduje policajt.

Štíhla žena po štyridsiatke sa rozhladne okolo seba a neveriacky pozrie na policajta. Tým pohľadom sa uisťuje, či to naozaj myslí vážne.

Peter jej nerozhodnosť chápe a s malou dušičkou sa otáča na policajta.

„Môžem pokojne dôjsť k sanitke. Len mi to zaberie trochu viac času.“

Záchranárke sa viditeľne uľaví.

„Ak by som náhodou spadol, ospravedlňujem sa vopred. Nemusíte ma zdvíhať, postavím sa sám. Len to bude chvíľu trvať.“

Záchranárka prekvapene žmurkne, akoby takúto odpoveď nečakala. Potom bez slova chytí Petra pod pazuchu a nechá ho, nech sa o ňu oprie. Spolu kráčajú k sanitke, stojacej pri bufete, z ktorého sa šíri lákavá vôňa párkov.

Merajú mu tlak, teplotu a saturáciu. V sanitke je chladno, a keďže záchranárka vidí, aký je skrehnutý, dovoľuje mu, aby si oblečenie len nadvihol.

Napriek tomu mu je stále zima.

Okrem nachladnutia nezisťuje nič vážne. Kladie mu rutinné otázky. Či ho niečo nebolí? Netočí sa mu hlava? Hlas má príjemný, ale cez rúško si Peter nedokáže predstaviť, ako asi vyzerá.

Pýta sa ho, či má kam ísť. Odpovedá jej, že áno, hoci to nie je pravda.

Ďalšia otázka sa týka peňazí. Má si za čo kúpiť lieky? Jedlo?

Má známych, pôjde k nim a hádam mu pomôžu, klame znova.

„Prečo ste na ulici?“

„Dlhy,“ odpovedá tentokrát pravdivo.

Potom prichádza na rad policajt. Čaká v bezpečnej vzdialenosti od sanitky, a keď ho záchranárka zavolá, práve očami sleduje, ako Karolovu mŕtvolu nakladajú do auta.

Policajt s hustým obočím je ešte odmeranejší než predtým. Do zápisníka si neustále niečo zapisuje.

Poznal obeť?

Prečo jej nepomohol?

Vie, že mu hrozí trest?

Prečo je na ulici?

Peter sa snaží odpovedať úctivo aj napriek prenikavému chladu.

Dal by čokoľvek za teplý čaj.

Ale neodvažuje sa o neho poprosiť.

Policajt ho vypočúva vyše hodiny.

Pristupuje k nemu ako k niekomu, kto je nakazený nebezpečnou chorobou.

Na neľudský prístup je Peter zvyknutý. Nepripúšťa si ho tak veľmi ako na začiatku.

Ale teraz túži byť preč. Netuší kde, len skrátka niekde inde.

Po nekonečnom výsluchu ho policajt, na Petrove veľké prekvapenie, prepúšťa.

Lekár už na mieste určil príčinu smrti a zjavne nesúvisí s Petrom.

Policajt ho varuje, že ho bude sledovať a nech si dáva pozor, aby sa mu takéto náhody nestávali často. Potom nastupuje do auta spolu s kolegom a opúšťajú miesto činu.

Ľudia sa znova ponárajú do svojich životov, akoby sa tu len pred chvíľou neodohrala tragédia.

Záchranárka kývne na kolegov a napriek Petrovým námietkam mu vtlačá do ruky desaťurovú bankovku.

„To máte na jedlo.“

A potom mu do dlane vkladá nejaký sirup.

„Nemali by sme to robiť, ale je ukrutná zima. A ten policajt si vaše nepohodlie dostatočne vychutnal. Nemám rada takéto prístup. Takže, hoci to nie je veľa, snád' vám to pomôže. Skúste zostať v teple, inak sa váš stav zhorší.“

Skôr než jej stihne Peter poďakovať, zabuchne za sebou dvere a sanitka odfrčí popri trolejbusových zastávkach do víru veľkomesta.

Peter studenými prstami zvierá stále teplú bankovku. Sirup si vkladá do vrecka kabáta. Má diery, ale nie také veľké, aby mu cez ne mohlo niečo vypadnúť. Pomaly sa vlečie do hlavnej haly, kde sú automaty a kebab. Kúpi si jedlo a čaj. A potom uvidí, čo ďalej.

Premýšľa, kam sa podeje. Uvažuje o miestach, kde by sa mohol zohriať. Starých a opustených budov je po meste niekoľko desiatok, ale všetky sú teraz plné. Nechce riskovať žiadny konflikt. Bezdomovci si tieto miesta strážia a nedelia sa o ne len tak s hocikým. Preto ani nikdy neuvažoval o azylových domoch. Naposledy keď v jednom strávil noc, prišiel o mobil a o všetky peniaze, čo vtedy pri sebe mal.

Rozkašle sa.

Možno skúsi chvíľu cestovať v MHD, aby sa zohrial a trochu sa prespal. A večer sa mu možno podarí nájsť nejaké útočisko. Aspoň na chvíľu.

3

Desať eur stačí na to, aby sa najedol a kúpil si v automate čaj. Nápoj ho na chvíľku zohreje a plný žalúdok mu upokojí rozbúrenú myseľ. Zostávajú mu štyri eurá. Mohol by si za ne kúpiť ešte niečo, ale nechce ich hneď minúť. Odloží si ich na neskôr. Zvyškom vlažného čaju

zapíja sirup s podivnou horkastou príchuťou a vychádza do chladných ulíc.

Ľudia sa mu vyhýbajú a ohŕňajú nosy. Cez leto to dokáže pochopiť – v horúčave a sparne si nedokáže nahovárať, že nesmrdí. V zime je to však zvláštne. Musí vyzeráť naozaj odpudivo.

Nastupuje do prvého trolejbusu, ktorý prichádza na zastávku, a sadá si úplne dozadu. Väčšina cestujúcich si sadá čo najďalej. Cíti na sebe ich pohľady, počuje ich nepriateľské mumlanie. Pôvodne chcel v trolejbuse cestovať, kým sa nezohreje, ale takto v tom nevidí zmysel. Ak budú cestujúci príliš nespokojní, vodič ho môže vyhodiť alebo naňho zavolať políciu. Aj keď nič neurobil.

Zvezie sa teda ešte dve zastávky a vystupuje neďaleko mestského parku.

Park je dnes zvláštne prázdny. Za normálnych okolností by tu už od rána stretol určité skupinky bezdomovcov, ako sa pohybujú po svojom teritóriu. Teraz okrem niekoľkých ľudí smerujúcich do práce nevidí nikto. Bažetéria a kaviareň sú zatvorené. Peter sa zahľadí na hodiny v parku – je takmer jedenásť. Kde sú všetci?

Petra strasie a rozkašle sa.

Pri jednom z väčších krikov sa zastaví. Niektorí bezdomovci musia byť naozaj vynaliezaví, ak chcú v meste prežiť. Partička, o ktorej Peter počul, ale nikdy s ňou veľmi nekomunikoval, žije v parku vo vnútri veľkých okrasných krikov. Netuší, ako sa im to podarilo, pretože zvonku

pôsobia kríky nedotknutým dojmom, ale do vnútra sa vždy niekto dokázal napratať. Prečkáť tam zlé počasie.

Na to, že je deň, je zvláštne, že tu teraz nikto nie je.

Práve keď chce odísť, kútikom oka zazrie pohyb. Niekto sa k nemu veľmi rýchlo približuje. Vytrhne ho to zo zamyslenia. Je to bezdomovec, ale nemá pocit, že ho niekedy videl. Je pomerne mladý, fúzatý a má smiešnu huňatú zimnú čiapku žltej farby.

„Ty žiješ?“ pýta sa s úprimným prekvapením v hlase. Pribehne tesne k nemu, ignorujúc akýkoľvek osobný priestor, a začne sa ho dotýkať. Chytá mu ruky, tvár, telo. Petrovi je to vrcholne nepríjemné. Snaží sa odtiahnúť, ale druhý bezdomovec vyzerá, že vidí ducha a robí všetko preto, aby sa uistil, že Peter nie je prelud. „Ako to, že žiješ?“

„Prestaňte sa ma dotýkať!“ Peter sa to snaží povedať rázne, ale docieli len to, že sa znova rozkašle.

Druhý bezdomovec konečne ustúpi. Jeho výraz je zmätený a vystrašený. Petrovi pripomína vyplašené zviera, ktoré sa nevie rozhodnúť medzi útekem a útokom.

„Ako je možné, že žiješ?“

„O čom to hovoríte? Prečo by som nemal?“

Tlak na hrudi pomaličky ustupuje. Potrebuje do seba dostať niečo teplé. Ako to, že tá kaviareň nie je otvorená? Veď je pracovný deň.

„Ty predsa spávaš pri hlavnej stanici, nie?“

To Petra vytrhne zo zamyslenia. Hlavou mu prebleskne spomienka na nočné stretnutie. Na ten zvuk mľaskania a ňuchania.

„Kto to chce vedieť?“ pýta sa opatrne. Snaží sa zapamätať si každý detail na mužovej tvári. Spôsob, akým je oblečený, ako sa správa.

„To je predsa úplne nepodstatné,“ muž nervózne prešľapuje. „Hovorí sa... teda, starí ľudia tu vravievali... vieš, musíš odísť. Všetci odchádzajú. Keď príde zima ako táto, nie je dobré tu zostávať. Vždy to tak bolo.“

„O čom to hovoríte? Hľadá ma niekto? Som v nebezpečenstve? Čo viete?“

Peter začína panikáriť. Bezdomovci dokážu byť krutí. Hlavne keď si niekoho vytipujú. Môžu mu ublížiť, okradnúť ho, niekedy aj niečo horšie. Nemá poňatia, čo spravil, že sa o ňom na ulici vie, ale ak tento čudák niečo tuší, neveští to pre Petra nič dobré.

Muž sa však tvári, akoby nerozumel. Pozerá sa na neho s údivom a absolútnym nepochopením.

„Samozrejme, že ťa niekto hľadá. Každého z nás hľadá,“ zašepká a obzerá sa nervózne okolo seba. „Starý Karol sa rozhodol odísť po svojom, ale Karol bol vždy hlupák. Nepočúval príbehy. Nevšímal si znamenia.“

Petrovi sa rozbúcha srdce. „Čo viete o Karolovi?“

„Hovorila, že keď sa mesto prebúdzá, vždy sa najprv zjaví niekomu z nás. Niekomu... ako si ty teraz. Dá mu na výber. Múdri odídu. Hlúpi zostanú a...“ Muž sa znova obzrie, akoby očakával, že ich niekto počúva. „Väčšina odišla dnes ráno. Ja zdrhám tiež. Ak mi budú všetci svätí naklonení, do večera budem stovky kilometrov odtiaľto. Ty by si mal vypadnúť tiež. Dnes v noci také šťastie mať nemusíš.“

A hneď ako to dopovie, rozbehne sa preč. Niekoľkokrát sa ešte na Petra pozrie, prekrízuje sa a potom zmizne medzi krikmi.

Za normálnych okolností by táto scéna pôsobila smiešne. Do Petra sa však zaryje nepokoj. Tie kroky v noci, keď všetko utíchlo. To mľaskanie a ňuchanie. Nieкто ho tam prišiel zabiť? A prežil, pretože ho ten niekto nedokázal nájsť?

Strasie ho a znova sa rozkašle. Musí si nájsť nejaký úkryt. Alebo byť aspoň na mieste, kde je viac ľudí. Kde ho bude ťažšie napadnúť. Lenže... prečo neodíde? Čo ho tu vlastne drží?

Nemá tu rodinu. Prežíva tu zo dňa na deň rovnakým spôsobom, ako by to robil kdekoľvek inde. Nedávno ho okradli a včera takmer zomrel. A ak sa nespamätá, dostane ho chlad.

Čez deň sa to dá zvládnuť, ale s nástupom noci je mráz rovnako nebezpečný ako ostrý nôž v ruke iného človeka. Ten neznámy povedal, že všetci išli preč. Kríky budú prázdne.

Peter sa rozhladne po parku. Stará fontána je zamrznutá, jej socha pokrytá hrubou vrstvou ľadu. Skúsi sa pozrieť, či v niektorom kríku nezostali deky. Ak nie, má do večera program prichystaný. A potom si zoženie jedlo. Má ešte štyri eurá. Nebude sa nikde ponáhľať. Prespí sa, naje sa a potom uvidí.

Ten neznámy bol prekvapený, že žije. Jeho najväčšou šancou je schovať sa, aspoň kým mu nebude lepšie, a potom skúsi vymyslieť čo ďalej.

Dostane ďalší záchvat kašľa. Musí sa dostať do tepla. A keď nie, musí si ho aspoň rýchlo vyrobiť.

Chlad, choroba a túžba po zahriatí pomaličky ohýbajú pud sebazáchovy. Utlmujú varovanie. Peter prestáva myslieť na slová neznámeho muža a nebezpečenstvo. Myslí len na teplo a na to, čím si zaplní žalúdok.

Hrozba, ktorá môže prísť o niekoľko hodín, začína pomaličky ustupovať strachu z umrznutia. Zafúka vietor. A odfúkne nebezpečenstvo. Rovnako ako to spravil v noci, keď zanikli tie neznáme kroky.

Vyspať sa v teple a najesť sa. To je teraz dôležité.

Strhne sa zo spánku. Počuje krik. Nieкто niekoho naháňa. Lepšie sa schúli do kľbka.

Našiel krík, v ktorom ešte zostali deky. Dokonca tam bol nedojedený chlieb a saláma, vďaka chladu stále čerstvá.

Krik sa ozve znova. Nesie sa mrazivou nocou a je taký silný, že prehlúši aj burácajúci vietor. Ten sa snaží ohýbať konáre stromov a telá tých ľudí, ktorí sú natolko hlúpi, že zostali v takomto nečase vonku.

Hlas patrí žene. A počuť ju neďaleko. Takto blízko, až sa Petrovi vrátia všetky spomienky na predchádzajúcu noc. Spomenie si aj na neznámeho bezdomovca. Nieкто ho hľadal a chcel mu ublížiť. Ale kto?

Strasie ho. Cíti tlak na hrudi. Žena uteká jeho smerom. Jej krik je zúfalý a hysterický. Peter sa nepatrne pohne a pozrie sa cez škáročku medzi konármi. Uvidí ju. Ale nie je to bezdomovkyňa. Jej beh, jej tvár... Stella. Aspoň tak jej hovorili. Bola to feťáčka. Mohla mať cez päťdesiat.

V parkoch, na námestiach, v zapadnutých uličkách a okrajových štvrtiach nežili len bezdomovci, ale aj narkomani. Boli ich desiatky. Venovali sa svojim záležitosťami a do bezdomovcov sa nestarali. Stella od neho prišla žobrať peniaze tri dni potom, ako skončil na ulici. Vtedy ešte nesmrdel.

Utekajúcu ženu niečo schmatne a vyhodí do vzduchu. Peter takmer vykrikuje. Čo to, dopekla, je? Stellan výkrik naposledy pretne mrazivý vzduch a potom nastane ticho. Na krik začínajú dopadať snehové vločky. Všetko naokolo sa rozozvučí jemným kľopkaním.

Petrovi napadne, že takto sneh neznie. Ani počas fujavice. Takto znie dážď. Znova sa posunie trošku nabok a pozrie sa druhou škáročkou nad seba. Prší. Hoci je

to v takomto mraze nemožné. Niekoľko kvapiek dopadne aj Petrovi do oka. Zaštípe to. Schová sa hlbšie do kríka, ďalej od škáročky, a zotrie si tekutinu z oka. Na prstoch zostáva červená stopa. Krv.

Preboha!

Stiahne mu žalúdok.

Vie, že krv patrí Stelle. Nedokáže pochopiť, ako sa mohla dostať z jej tela až sem. A potom to začuje. Všetko utícha. Fujavica zmizne. Akoby ju nieкто vypol. Započúva sa do krokov. Kľopkanie Stellinej krvi pomaličky ustáva. Kroky sú ohlušujúce a ozývajú sa veľmi blízko.

Tlak na hrudi sa vracia. Len sa nerozkašli. Len sa, prosím, nerozkašli.

Rozkašle sa. Kašle dlho a hlasno. Drhne ho tak, až si myslí, že od vysilenia odpadne. Keď konečne prestane, zbadá pri otvore dvojicu nôh. Sú to bosé chodidlá snehobielej farby. Nechty sú žlté a skrútené, ale nie sú dlhé. Nohy vyzerajú, akoby po nich nieкто surovo udieral kladivom a oni bez ošetrenia znova zrástli do prapodivného tvaru. Počuje hlasité dýchanie a chrúmanie. Tá postava pred kríkom niečo konzumuje. Pravdepodobne Stellu.

Peter sa snaží nehýbať a dýcha veľmi pomaly. Svoju prítomnosť sa snaží zakryť márne. Kašlal. Tá bytosť vonku ho určite počula.

„Treba vyjsť von.“

Peter sa strhne. Je to nádherný hlas. Takéto hlasy patria televíznym moderátorom. Neznie v ňom zlosť ani agresia. Nie je slizký ani nepríjemný. Je melodický a krásny

ny. Nenakazuje, konštatuje. Treba vyjsť von znamená: chcem sa porozprávať zoči-voči.

A tak sa Peter vysúka z kríku von. Niečo v jeho vnútri možno bije na poplach, ale nemá to nad jeho konaním žiadnu moc.

4

Bytosť pred kríkom je človek, a predsa ním nie je. Je nahá, ale bez akýchkoľvek pohlavných znakov. Hruď má plnú jaziev a tie jazvy vytvárajú precíznu mapu mesta, v ktorom Peter vyrastal, pracoval, nedokázal splácať dlhy a nakoniec prežíval ako bezdomovec na ulici. Je to znepokojujúce a zároveň fascinujúce. Ústa má bytosť červené od Stellingovej krvi. Nemá zuby ani tesáky. Oči má bledomodré a vlasy striebřisto biele. Ruky vyzerajú ako ruky starého človeka, no zároveň majú v sebe eleganciu vznešeného stvorenia. Rozhodne nepatria k zvláštnym nohám tejto prapodivnej bytosti. Jazvy v tvare mesta na jeho hrudi pulzujú vlastným životom.

Oči bytosti sledujú sklesnutého a chorého Petra.

Bytosť prehľta. Červené kvapky konečne utíchajú. Celý ker je od krvi. Ako v scéne z hororu.

„Vy prečo neodíste?“

Znova ten nádherný hlas.

„Bola mi zima,“ odpovie pravdivo Peter.

Bytosť nadvihne obočie.

„Ja mať kedysi šťastie rovnaké ako vy teraz.“

Zvláštne spojenie slov. Zvláštny prízvuk. Peter ho nevie zaradiť. Ale tá melódia hla-

su... necíti žiadny strach.

„Ja náhodou zachrániť a neskončiť ako mŕtvola. A dostať ponuku. Ako vy teraz dostať odo mňa. Ja ju vziať.“

Peter nerozumie. Vôbec nechápe, čo mu bytosť hovorí.

„Vy ma chcete zabiť?“

„Ja čistím. Vy môcť čistiť tiež.“

„Ja nechcem zabíjať.“

„ČISTIŤ!“

Peter sa strhne. Strach sa vracia. Bytosť sa na neho díva krvilačne. Niečo sa jej mihne v ústach. Možno predsa nejaké zuby predsa len má. Ukáže na neho elegantnou rukou. Mapa mesta na jej tele sa rozblíka ako neónové reklamy v centre.

„Ty čistíš.“

Peter nevie čo povedať. Čo sa povie bytosti, ktorá očividne zabíja? Nechcem mať s tebou nič spoločné? Choď preč?

Bytosť to však vycíti. Vidí jeho nerozhodnosť.

„Ja kedysi na tvojom mieste vybrať žiť. Ty dnes vybrať nežiť.“

Bytosť sa po Petrovi vrhne. Obidvaja končia na krvavom kríku. Konáre sa Petrovi zarývajú cez oblečenie do boku, do nôh. Je v pasci. A tajomná bytosť hryzie bezzubými ústami jeho tvár. Už ale nie sú také bezzubé. Petrovo vedomie nedokáže identifikovať, čo sa mu vlastne zabára do tváre. Ešte chvíľu máva rukami. Cíti bolesť. Cíti paniku. A hlavne cíti, ako z neho pomaly uniká život. Hruď mu zviera kašeľ. Ale on sa už nedokáže vykašľať. On si vybral nežiť.

Jeho posledná myšlienka patrí tomu, že mal odísť. Možno niekde inde by ešte žil.

Už mi nie je zima.

To je jeho posledná myšlienka.

5

Po desiatich rokoch úpadku začína mesto, po tuhej a nepríjemnej zime, znova napredovať. Okrajové štvrte zaplňajú rodinky s deťmi. Ceny nehnuteľností klesajú a do mesta sa vracia život.

Parky sú plné otvorených kaviarní, bagerérií, zmrzlinární. Na každom rohu sa konajú programy pre verejnosť, všade počuť smiech detí. Kriminalita klesá na historické minimum. Pracovné ponuky sú lepšie než za posledných desať rokov. Bytovky a štvrte prechádzajú rekonštrukciou – zateplujú sa, dostávajú nové fasády. Kultúra sa vracia do ulíc. Čoraz častejšie vidieť turistov, hlavne z Ázie a Grécka.

V meste nevidieť žiadnych bezdomovcov ani narkomanov. Ľudia sa môžu o druhej v noci vracat tmavými uličkami domov bez strachu z prepadnutia. Nezáleží na tom, či ste muž alebo žena.

V hlavnom meste je zase všetko dobré a bezpečné.

Duch mesta sa vrátil späť.

PAVEL CHODŮR

Narodil v Malackách. Vyštudoval VŠMU, odbor umelecká kritika a audiovizuálne štúdiá. Počas štúdií pracoval pre castingovú agentúru Cine-Jessy, založil online magazín s názvom *9 múz* a tiež —

s podporou mestskej časti Ružinov — rovnomenné divadlo. Písal hry pre amatérske divadlá a aj rozsiahlejšie texty, ktoré sú už nenávratne stratené alebo čakajú v šuflíku na správny podnet.

Následne vyučoval na strednej umeleckej škole odbor scenáristka a dramaturgia. Počas tohto obdobia sa naplno venoval literárnej činnosti. Vo vydavateľstve Ikar mu vyšla detská knižka *Dobrodružstvo na Ostrove korytnáčiek*.

Minulý rok uzrela svetlo sveta kniha s názvom *Psíček Eddie a prasiatko Hólms*, určená takisto pre menších čitateľov.

Okrem toho rozvíja pre vydavateľstvo Columbus svoj vlastný vesmír o Arturovi Kobayashim (doposiaľ vyšli diela *Bazár Démonov* a *Solus*), ktorý predstavuje multižánrové prepojenie komparatívnej mytológie a teológie. Sériu by mala mať pätnásť častí. Zároveň mu vyšla poviedka v bizarnej antológii vydavateľstva Hydra s názvom *Bulvár podivnosti* a zborníku *Když se peklo protrhlo* od vydavateľstva Canc.

Z TMY KINA A OBRAZOVKY VÝBER NAJLEPŠÍCH HOROROV ROKU 2025

napísal: Lukáš Polák

Rok 2025 možno označiť za hororu mimoriadne priaznivý. Už si ani nepamätám, kedy v jednom roku prišli také silné filmy, z ktorých som bol doslova nadšený. V minulých rokoch zvyčajne vyčnieval jeden či dva tituly, no tento rok ich je minimálne päť, ktoré patria do prvej ligy súčasného hororu, a zvyšná päťica rozhodne nie je len do počtu. Poďme si rozobrať desiatku toho najlepšieho, čo priniesol rok 2025.

10. miesto: *Good Boy*

Videli ste už hororový film z pohľadu zvieráťa? Mne napadá jeden krátky príbeh z antológie *V/H/S*, kde sme inváziu UFO sledovali kamerou umiestnenou na hlave psa. A čo klasický horor? Na podobný nápad vsadil Ben Leonberg vo svojom debute *Good Boy*.

Todd sa so svojím psom Indym presťahuje do domu po starom otcovi. Todda začína trápiť choroba a Indy vidí niečo temné, čo sa pomaly približuje k jeho majiteľovi.

Tento horor stojí a padá na nápade „horror z pohľadu psa“. Na jednej strane oceňujem originalitu myšlienky. Uchopiť

koncept toho, ako pes sleduje alebo breše na miesto, kde nič nie je, a pretaviť ho do duchárskeho hororu, je výborný nápad. A ešte to podať z pohľadu psa sa len tak nevidí. Zároveň sa mi páčilo, že to nebol iba „obyčajný duch v dome“, ale mal jasnú myšlienku.

Práve to predstavovalo problém. Keď som sa pozeral na desivé scény skrz psa, nedokázal som sa na ne naladiť. Príbeh ma nevedel vtiahnuť do seba, všetko mi prišlo skôr milé než desivé. Proste „ňuňu“ horor. K vytvoreniu atmosféry neprispel ani nízky rozpočet, ktorý bolo, bohužiaľ, vidieť. Niektoré scény vyzerali ako zo staršej hry a tým pádom pôsobili umelo, čo zážitku nepomohlo.

Good Boy je originálny počin v hororovom svete, no tvorcovi ešte chýbajú skúsenosti na vytvorenie dusivej atmosféry a získanie väčšieho rozpočtu. Rozhodne sa však teším na jeho ďalší snímok.

Hodnotenie: 6/10

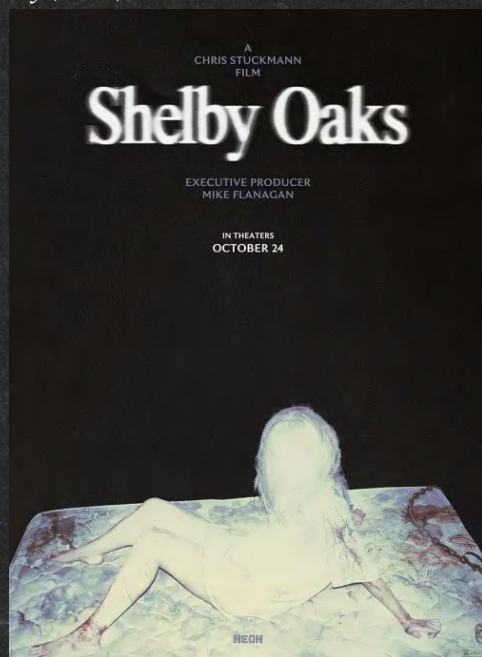
9. miesto: *Shelby Oaks*

Sledujete filmy od debutantov? Ja mám veľmi rád, keď vidím film od začínajúceho autora a už v ňom cítim potenciál do budúcnosti. Pamätám si, keď som takto videl *Hereditary* (2018) od Ariho Astera alebo *Get Out* (2017) Jordana Peelea, ktoré dnes patria k špičke žánru. Tento film je tiež dielom debutanta, Chrisa Stuckmanna, ktorého producentsky podporil sám Mike Flanagan.

Na mieste *Shelby Oaks* sa stratí skupina youtuberov, ktorí sa venujú pátraniu po temných miestach. Sestre jedného z nich zaklope na dvere neznámy muž, vysloví vetu: „Už ma pustila,“ a následne sa zastrelí. V rukách drží kazetu s názvom tohto temného miesta.

Film sa začína ako mockument, no neskôr sa prepne do tradičného filmového rozprávania. Hoci ide o debut, v autorovi je jasne viditeľný potenciál. Jeho hlavnou silnou stránkou je schopnosť vytvoriť naozaj hustú atmosféru – scéna vo väzení či odhalenie podzemia majú výborne vybudované mrazivé napätie.

Slabšie je na tom storytelling. Pri niektorých scénach som mal pocit, že postavy neťahá vpred ich motivácia, ale samotný scenár. Atmosféru v závere navyše pokazil „umelý“ vyslanec pekla. Keď už neboli peniaze na lepšiu grafiku, bolo by účinnejšie ponechať ho úplne v tieňoch – podobne, ako si poradili so Satanom vo filme *February* (2015).

V režisérovi drieme talent a má cit pre hororovú atmosféru. Ak ešte vycibří rozprávačské remeslo a získa väčší rozpočet, môže v budúcnosti priniesť naozaj zaujímavé diela.

Hodnotenie: 7/10

8. miesto: *V/H/S/Halloween*

Ani tento rok naše hororochtivé oči neminula nová séria *V/H/S*, tentokrát s podtitulom *Halloween*. Dostali sme päť príbehov a jeden prepájajúci segment. Poďme sa na ne pozrieť:

Coochie Coochie Coo

Hneď vrchol antológie! Dve ženy počas koledovania zavítajú do domu, kde ich čaká matka s čudnou rodinou. Výborne vy-

budovaná atmosféra, originálne creepy monštrum a dávka odporlivých aj strašidelných scén. Túto jazdu som si užil naplno!

Hodnotenie: 10/10

Ut Supra Sic Infra

Dielo od Paca Plazu (jeden z tvorcov *REC*). V podstate dostaneme rekonštrukciu prípadu, kde sa svet doslova obráti naruby a záver ponúkne krvavý masaker. Priemer, neurazí, nenadchne.

Hodnotenie: 6/10

Fun Size

Ďalšia pecka! Príbeh o továrni, kde sa sladkosti vyrábajú z ľudí a celé je to podané poriadne bizarným spôsobom. Nápadité, hravé, nechutné a krvavé presne tak, ako to má byť.

Hodnotenie: 9/10

Kidprint

„True crime“ dokument o unesených deťoch. Slabšia časť, pointa síce trochu zachraňuje dojem, ale stále ide o podpriemernú jednohubku.

Hodnotenie: 4/10

Home Haunt

Totálna šialenosť v tom najlepšom zmysle! Strašidelný dom, ktorý ožije vďaka tajomnej hudbe, a potom sa roztrhne vrece krvavých nápadov. Na sérii *V/H/S* milujem, že sa nebojí odtrhnúť z reťaze. A toto je toho živý dôkaz.

Hodnotenie: 8/10

Diet Phantasma

Ústredný segment o testovaní démonickej vody v plechovke. Chýba tomu dej, opakuje sa to a postupne to začne nudiť. Za mňa zbytočnosť.

Hodnotenie: 2/10

Celkové hodnotenie: 7/10

7. miesto: 28 Years Later

Je zombie horor mŕtvy žánér? Dokáže ešte vykročiť inou cestou a ponúknuť niečo nevšedné? Danny Boyle na režisérskej stoličke a Alex Garland ako scenárista boli pred 13 rokmi práve tí, ktorí prišli s vizuálne aj myšlienkovy odlišným pohľadom na tento žánér. Podarilo sa im to aj tentoraz?

Jamie so svojou chorou manželkou Islou a synom Jimmym žijú za hrádzou, kde aj 28 rokov po úniku vírusu, ktorý mení ľudí na hladné beštie, panuje nevlúdne prostredie. Jamie učí syna, ako loviť zombie a vyhýbať sa alfa zombie. Keď však malý Jimmy zistí, čo jeho otec v skutočnosti robí, vezme chorú matku mimo bezpečného útočiska za tajomným doktorom. Majú šancu prežiť uprostred vražedných kreatúr?

Najväčším tromfom filmu je osobitá a jasná vízia príbehu. Či už vďaka svojráznemu a pre Boylea typickému až videoklipovému vizuálu, netradičnej hudbe, dávkam napätia alebo brutálnym scénam, ktoré výborne fungujú aj bez toho, aby ukázali všetko. Ale aj vďaka

myšlienkam, ktoré sa ukrývajú pod povrchom – vážna choroba, jej prijatie, vyrovnanie sa so smrťou a jej chápanie ako prirodzenej súčasť života či dokonca dobovému komentáru, ktorý zaznieva z úst postáv.

V hororoch nemám rád prehnaný world-building, často ide na úkor atmosféry, no tu dosiahol maximálnu úroveň, ktorá hrala v prospech zaujímavosti príbehu a zároveň ukázala ďalšiu možnú cestu vývoja zombie komunity.

Dostali sme postavy, ktoré pôsobili ľudsky (Jamie), aj na prvý pohľad šialené postavy (Ralph Fiennes), no vo vnútri

ponúkajú hlbšiu víziu sveta. Herecké výkony boli vynikajúce – či už detský herec Rocco Haynes, chorá matka v podaní Jodie Comer, spomínaný epizódny doktor Kelson (Ralph Fiennes) alebo otec (Aaron Taylor-Johnson).

Na filme mi prekázali v podstate len dve veci. Prvou bol skokový prerod chlapca z bojazlivého dieťaťa na záchrancu, ktorý sa nebojí vydať do sveta zombie. Dostal príliš málo podnetov a situácií, aby sa tak rýchlo vyvinul. A potom záver, ktorý pôsobil ako z nejakého bizarného čínskeho kung-fu filmu a zároveň zostal otvorený ďalšiemu pokračovaniu.

28 Years Later vykročil novou cestou v zombie hororovom žánri, nebojí sa osobitého štýlu či brutality a pritom dokáže ísť aj do hĺbky.

Hodnotenie: 8/10

6. miesto: *Keeper*

Osgood Perkins je zaujímavý tvorca. Na konte má jeden z mojich obľúbených atmosferických hororov *February* (2015), skvelý *Longlegs* (2024), no začiatkom minulého roka predstavil vyložene najhorší (komediálny) horor toho roka *The Monkey*. Teraz prišiel s novým hororom, ktorý si chce udržať vážnu tvár.

Liz a Malcolm sa po roku vzťahu rozhodnú stráviť víkend na chate v lese. Na mieste ich čaká koláč od gazdiny, počas romantickej večere ich navštívi Malcolmov bratranec s milenkou, ktorá Liz

upozorní, aby nejedla koláč. Lenže ona neodolá a zje ho celý. Potom začne mať vidiny a vidí postavy, ktoré v dome nie sú. Alebo...

Osgood Perkins je najsilnejší v tvorbe atmosféry a aj pri tomto filme to opäť dokazuje. Práve atmosféra a pocit, že niečo nie je v poriadku, tu dominuje. Od prvých scén ma film stiahol, neustále ma nútil premýšľať, byť v strehu, všetko sledovať... bol som plne zaháčkovaný. Hororové scény mali skvelú atmosféru, diali sa v pozadí a tým dokázali vyvolať zimomriavky.

Vďaka skvelému traileru môže vzniknúť dojem, že dostaneme niečo hutne psy-

CHARON

chologické alebo inovatívne, no ak poznáte režisérovu tvorbu, viete, že takto nepracuje. Drží sa zaužívaných hororových tém (gotický, satanistický horor...) a tentokrát sa ponoril do folk hororu.

Mne jemne prekážal infodump, keď postava vysvetľovala, čo sa vo filme deje. Niečo podobné využil už v *Longlegs*, no tentokrát to nepôsobilo ako päť na oko, ale stále by sa to dalo spraviť remeselne šikovnejšie. Autor má rád aj čierny humor, tu sa ho snažil držať na uzde a prejaví sa iba v náznakoch alebo až na samotnom konci hororu.

Pokiaľ vám stačí tradičný horor bez výraznej inovácie či psychologickej hĺbky, no s hutnou atmosférou, neustálym pocitom nepokoja a paranoje, nepotrebujete mať všetko vysvetlené a páči sa vám folk horor, tak utekajte pred televízor!

Hodnotenie: 8/10

5. miesto: *Hallow Road*

Komornosť a horor patria k sebe. Stačí si spomenúť na minuloročný *Heretic*, ktorý sa celý odohráva v jednom dome. Stačil mu minimálny priestor na vytvorenie dušivej atmosféry. Podobne je na tom aj *Hallow Road*.

Rodičom (Rosamund Pike, Matthew Rhys) zazvoní telefón. Ich dcéra im oznámi, že niekoho zrazila. Okamžite sadajú do auta a počas cesty s ňou telefonujú. Niečo sa im však nezdá. Čo ak to bolo úplne inak?

Film sa takmer celý odohráva v minimalistickom prostredí, sledujeme len telefonát v kabíne auta. Dá sa povedať, že má miestami až podobu rozhlasovej hry, o to viac však musel fungovať scenár. A ten je mimoriadne premyslený. Od trilerovej zápletky sa postupnými odhaleniami dostávame až k folk hororu, kde je atmosféra hustá.

Príbeh ma okamžite chytil za pačesy, vtiahol do seba a hltal som každé jedno slovo. Atmosféra aj napätie sa dali krájať, čo obzvlášť oceňujem vzhľadom na komorné prostredie. Veľmi tomu pomáhajú herecké výkony. Skvelá Rosamund Pike

(svoje majstrovstvo už predviedla v *Gone Girl* z roku 2014) a Matthew Rhys, ktorý ma milo prekvapil, keďže som si ho doteraz výraznejšie nevšimol.

Vyústenie príbehu ponúka hneď dve možné interpretácie. Prvou je prijatie nadprirodzenej roviny a čítanie filmu ako folk hororu. Druhou a o to zaujímavejšou, je psychologický horor. Nechceme prezrádzať pointu, no stačí si všimnúť, kto nahovoril hlasy „temných bytostí“, ako film začína, čo sa nachádza na stole či koľko percent mala batéria mobilu úplne na začiatku. Môže z toho vyjsť veľmi zaujímavé vysvetlenie.

Hallow Road je skvelým dôkazom, že komornosť hororu mimoriadne pristane. Stačí prepracovaný scenár, správne dávkovanie informácií a dôsledné budovanie atmosféry. Takto vznikol malý, ale výborný kúsok.

Hodnotenie: 8/10

4. miesto: *Sinners*

Najlepším hororom roka 2024 bol *Nosferatu*. Upírská tematika, ktorá sa mnohým môže zdať už vyčerpaná, sa opäť dostala do popredia. Práve do nej sa pustil Ryan Coogler, režisér filmov *Creed* (2015) a *Black Panther* (2018).

Do rodného mestečka sa vracajú dvojčky (dvojrola pre Michaela B. Jordana) s gangsterskou minulosťou a rozhodnú sa otvoriť podnik pre černošskú komunitu, naplnený tónmi bluesu. Lenže hudba má

moc prilákať aj temné sily, ktorým sa pri jej zvukoch začnú zbíehať krvavé sliny.

Film sa začína infodumpom, ktorý nám niekoľkokrát zopakuje, že hudba priláka čosi zlé a neskôr to ešte raz potvrdí postava hlavného upíra. Pýtam sa: načo bolo dobré toto zbytočné prevysvetľovanie?

Režisér využil upírsku tematiku na vyslovenie kultúrno-etických, možno až ľudskoprávných kritik amerického spoločenstva – cez rasizmus, kultúrny imperializmus a boj za slobodu. Metafora ma síce nebila po hlavu, no kričala z každej scény. Najmä vďaka výraznej hudobnej zložke, ktorá stavila do konfliktu blues a country. Práve hudba je najdôležitejšia časť filmu.

Jednak je to skvelá metafora na spomínaný kultúrny imperializmus. Za druhé skvelo funguje v rámci príbehu a pridáva upírom jedinečnú charizmu. A navyše sú tie piesne samé o sebe veľmi silné, sám si ich doma zvyknem púšťať a to prešli mesiace od toho, čo som film videl v kine.

Ak by som bral film čisto ako horor, musím pochváliť krvavé scény, dávku napätia a dizajn upírov. No o skutočnej hororovej atmosfére sa hovoriť nedá. Ale chceli to vôbec autori? Nemyslím si, len využili kulisu upírského hororu na vyslovenie myšlienky.

Oceňujem, že tvorcovia venovali veľa času postavám. Najmä dvojičkám, ktoré mali odlišné charaktery a boli výborne zahrané jedným hercom. Aj vďaka tomu malo krvavé finále potrebnú dávku napätia. Filmu však podrážala nohy naivita deja. Kúpiť dom, pozbierať personál, zabezpečiť zásoby a pripraviť všetko na veľkú párty za jediný deň mi prišlo prehnané. Rovnako aj logika upíra – raz je to beštia hladná po krvi, inokedy zase takmer ľudská bytosť schopná dodržať sľub.

Sinners osobitým a kreatívnym spôsobom využil upírsky horor na spoločenskú kritiku – prostredníctvom hudby, kvalitných postáv, množstva krvi a osobitej vize. Ak film nevnímame ako čisto hororový, musím uznať, že ide o kvalitné a inovátorské dielo.

Hodnotenie: 8/10

3. miesto: *Strange Harvest*

Poznáte mockumentary, subžáner found footage hororu, ktorý sa tvári, že nám premieta reálny dokument vrátane rozhovorov s účastníkmi záhad či vyšetrovateľov? Ja ho mám veľmi rád! Keby som mal jeden odporučiť, povedal by som *Lake Mungo* (2008). Novinka od Stuarta Ortiza, režiséra *Grave Encounters* (2011), s názvom *Strange Harvest* práve spadá do tohto subžáneru.

V deväťdesiatych rokoch sa v Kalifornii objavil sériový vrah s brutálnymi činmi. Polícii posielal listy s podpisom „Mr. Shiny“ a zanechával za sebou zvláštny

CHARON

znak – trojuholník s bodkami na jeho cípoch. Po rokoch sa objaví ďalšia zavraždená rodina. Vrah ich nechal vykrvácať, oblepil im ruky páskami a na strop nakreslil známy symbol. Mr. Shiny bol späť!

Ortiz využíva formu mockumentu veľmi šikovne. Príbeh rozpráva hlavný vyšetrovateľ prípadu, dopĺňajú ho svedkovia a množstvo archívnych záberov z prípadov či miest nájdených obetí. Vďaka tomu vzniká atmosféra autenticity, ktorá ma okamžite vtiahla.

Veľmi oceňujem, že film sa nebál odpútať od čisto trilerového hľadania vraha a ponoril sa do hororových vôd obidvo ma nohami – brutalitou, rituálnym pozadím vrážd a hlavne tým, že postupne smeroval až k vesmírnemu hororu, kde by aj Lovecraft uznanlivo pokýval hlavou. Škoda len, že samotné finále neurobilo krok ďalej a neponúklo o čosi viac. Hodnotenie by šlo ešte vyššie.

Strange Harvest je najsilnejší prírastok do oddelenia found footage hororu roku 2025. Odvážne kráča k čistému hororu, dokonca sa nebojí zájsť až k vesmírnym rozmerom, a k tomu ponúka funkčnú atmosféru aj charizmatického a nepríjemného vraha.

Hodnotenie: 8/10

2. miesto: *Weapons*

Ste otvorení ohýbaniu hororového žánru? Dovoľte, aby doňho súčasní tvorcovia

vnášali nové myšlienky, skúšali iné rozprávačské postupy alebo ho miešali s inými žánrami? Niečo také sa pokúsil spraviť aj Zach Cregger už vo filme *Barbarian* (2022), kde priniesol viacero uhlov rozprávania, čiernu komédiu a snahu hlavne pobaviť diváka. Mňa to chytilo. V roku 2025 prišiel do kín s novinkou *Weapons*. Ako to dopadlo?

Jednej noci, presne o 2:17, sa na viacerých domoch otvorila dvere a z nich vybehnú deti jednej konkrétnej triedy v škole. Zmiznú bez stopy. Nikto nevie, čo sa stalo, kam mohli ísť, akoby konali na základe nejakého povelu.

Zach Cregger posúva koncept z *Barbariana* na vyššiu úroveň. Príbeh rozpráva cez šesť rôznych perspektív, drží si svoj

štyl pevnou rukou a dokazuje, že má výraznú vlastnú tvár. Otázkou však ostáva, či ste ochotní prijať jeho pravidlá hry. Jeho štýl je totiž slobodný a chce nás baviť, či už desivým príbehom alebo trefným čiernym humorom.

Zach presne vedel, čo robí. Vo filme vytvoril skutočne tajomnú a desivú atmosféru. Pri niektorých scénach som zataľoval dych. Tajomstvo odhaľuje pomaly cez vyšetrovanie jednej postavy, podobne ako v detektívke, dodá trilerovú zápletku s policajtom a feťákom, no zároveň prináša až groteskné a čiernohumorné momenty, ako napríklad naháňačka alebo útok feťáka, pri ktorých som sa zasmial aj ja, a to dvakrát! Nič nevzniklo náhodou. Všetko mal premyslené a všetko do seba zapadlo presne tak, ako malo.

Myslím si, že film rozdelí publikum na dve skupiny. Jedna bude očakávať čistú temnotu a zostane prekvapená, ako je film otvorený, voľný a nebojí sa byť vtípný. Druhá skupina prijme pravidlá hry. Práve Creggerov štýl bude častým predmetom výhrad, ale u mňa to tak nie je. Nemám žiadnu výčitku, iba drobnú poznámku. Sny, ktoré budovali temnú atmosféru a priniesli výborné lakačky, sa mi nezдали dostatočne prepojené s hlavným príbehom. Ale veď sú to sny. Haló!

Stalo sa niečo, čo sa mi nestáva. V jednom týždni som videl dva špičkové horory v kine. *Weapons* je kvalitatívne na úrovni filmu *Bring Her Back*, no ide o úplne iný šport. Zach Cregger je silný

hlas súčasného hororu, ktorý môže k nášmu žánru prilákať úplne nové publikum. Už teraz sa neviem dočkať jeho verzie *Resident Evil*, ktorú natáčal v Prahe.

Hodnotenie: 9/10

1. miesto: *Bring Her Back*

Dvojčičky Danny a Michael Philippou z Austrálie vyštartovali do hororového sveta skvelým debutom *Talk to Me (2022)*. Prijemne mrazivá duchárčina. V roku 2025 si pre nás pripravili psychologický horor *Bring Her Back*. Návšteva kina, hoci film už bol mesiac na streamovacej službe, bola povinnosťou. A dobre som spravil. Poďme si ho priblížiť.

Andy so svojou nevlastnou sestrou Piper, ktorá je zároveň zrakovo postihnutá, nájdu mŕtveho otca v sprche. Samovražda. Následne sa dostávajú do novej rodiny, kde ich privíta svojská Laura a čudný Ollie. Andymu sa zdá, že Laura sa zaujíma iba o Piper a jemu robí napriek. Co má za lubom?

Máme tu ďalšieho zástupcu súčasného trendu psychologických hororov, ktorý mieša traumy postáv, tentoraz stratu blízkeho človeka z rôznych pohľadov a situácií a vyrovnávanie sa s ňou, s rituálnym, alebo skôr mysterióznym hororom. Vlajková loď *Hereditary (2018)* síce nebola prekonaná, ale musím rovno povedať, že tu máme silného zástupcu.

CHARON

Kľudne by som povedal, že ide o „dvojku“ tejto vlny.

Psychológia a vnútorný svet postáv idú poriadne do hĺbky. Ukazujú nám drsné traumy každej z nich až na úrovni ťažkej drámy. K tomu je celá štvorica hercov špičková. Každý jeden z nich zahral svoju rolu vysoko nadštandardne.

A čo horor? Nebojte sa, aj toho dostanete dosť. Austrálčania využili praktické masky, ktoré dokázali veľmi nepríjemne (alebo príjemne) znepokojiť a zaťať do živého. Scéna s nožom bola skvelá! Horor síce ide na to od začiatku pomaly, atmosféru buduje v pozadí príbehu, no tá sa pomaly prevažuje a mňa dokázala pohltiť.

Negatíva? Popravde, hľadali sa ťažko. Je to remeselne výborne natočený film. Od plného počtu bodov ho delí len predvídateľný cieľ cesty (najmä vďaka názvu), nie príliš remeselne čisto prevedený záver a vnútorný zvrät hlavnej postavy, kde chýbala plynulejšia postupnosť zmeny.

Bring Her Back je najlepší horor roku 2025. Výborný psychologický horor so za-

ujímavým rituálom, hlbokými postavami a skvelou atmosférou. Dvojičky Danny a Michael Philippou potvrdili, že točia prvotriedne horory. Už teraz sa teším na ich ďalší kúsok

Hodnotenie: 9/10

KATEŘINA MALEC HOUFKOVÁ KOŘENY

ilustrovala: Petra A. Kulagová

Zlehka našlapoval lesem. Cítil v tom svobodu. Místo tvrdého dusotu po městském betonu bylo jehličí, hlína a drobné větvičky vítanou změnou, která odlehčila nejen jeho chůzi. Kdyby to šlo, dokonce by si začal pohvizdovat. Ale nebyl hvízdací typ.

Jak dlouho už je to, co byl naposledy v lese? Od té doby, co pracoval na tom hollandském projektu, dny začaly až nápadně připomínat jeden druhý jako korálky na šňůrce. Ráno vstal. Omyl si obličej. Vyčistil zuby. Oblékl čistou košili, kterou mu den předtím Andrea složila voňavou a vyžehlenou do skříně. Šel do práce. Přišel z práce. Dal si jedno celé plechovkové pivo a půlku epizody Kanclu a šel spát. A tak to pokračovalo znovu a znovu. Víkendy se odlišovaly jen tím, že Andrea nepřišla.

Byla pro něj něco jako duch. Nehmotné stvoření. Přišla, uklidila a zase zmizela dřív, než se večer vrátil z práce domů. Ze začátku mu to tak vyhovovalo, ale v posledních týdnech možná i měsících si uvědomoval, že s každým sáhnutím po klice vchodových dveří skrytě doufá, že až je otevře, tak ona tam ještě bude.

Podvědomě se snažil ji zdržet. Nechával všude prázdné obaly od tyčinek a chipsů, zmuchlané plechovky od energetáků, ušmudlané hrnky od kafe, skvrny pasty na zrcadle. Andrea ale vše uklidila bez větší námahy a Dan se večer co večer vracel do ztichlého uklizeného bytu, kde ho objímal jen lehký závan dezinfekce.

Někdy přemýšlel, jak asi Andrea vidí jeho život. Lituje ho? Má sice krásný výhled na město z dvacátého patra nové budovy. Má nádherný šestipokojový byt se třemi terasami, ale Andrea oprašuje v rámečcích neznámé tváře, nikdy nezapálené svíce a další věci, které do bytu umístila realitní makléřka, aby se lépe prodal. Aby působil více jako domov. Dan ale tyhle věci nikdy nevyměnil, protože neměl za co. Neměl fotky rodiny, neměl ani dětské výkresy, které by mohly zdobit lednici nebo zamilované vzkazy ležérně přilípnuté na okraj zrcadla. Měl bílé zdi a hrané úsměvy z fotobanky.

Rodiče a bratr pro něj byli ve skutečnosti víc cizí než ti anonymní lidi na fotkách. Lidi, kterým slíbili pár stovek za focení a kteří možná ani nebyli příbuzní. Sice

všichni měli stejnou barvu vlasů, ale v obličejích se vůbec nepodobali. Na těch obrázcích nebylo nic pravdivého, přesto působily skutečnějším dojmem než Danova vlastní rodina.

„Říkal jsem ti, ať to odešleš do středy,“ zachroptěl do telefonu, zatímco jeho krok na lesní pěšině poněkud ztěžkl.

Odpovědí bylo jen ticho.

„Haló, slyšíš mě?“

To už ale zaslechli jen ptáci ve větvích.

Zamračil se, pak však nasál svěží lesní vzduch a pocítil něco, co už dlouho ne. Zašimralo ho to pod nosem. Byl šťastný. Vůně borovic a vlhkého mechu mu prostupovala hluboko do průdušek. Bez signálu. Bez starostí.

S dlouhým výdechem jako by se mu zvedla i těžká kovadlina z prsou. Jak se jeho krok opět odlehčil, možná nevědomky a možná vlastně i se záměrem jeho kroky tiše sklouzly z lesní pěšiny a vydaly se neproslápnutým terénem. Bez signálu. Bez starostí. Beze směru. Nádech. Výdech. Usmál se.

Čím hlouběji dýchal, tím hlouběji také zacházel do lesa. Najednou jako když zatáhnete v ložnici záclonu. Setmělo se. Dan musel usilovně ostržit, aby vůbec viděl pod nohy. Zastavil se, rozhlédl a vtom mu těžké závaží znovu dopadlo na prsa plnou silnou.

Kde to jsem?

Stromy kolem něj jako by se natáhly a mechová náruč se změnila v ocelový svěrák.

Pokoušel se zorientovat ve spleťtí mase kořenů a větví, ale čím více se jejich siluety vpíjely do okolní tmy, tím i naděje, že nalezne správný směr a cestu z lesa odtékala pryč. Usilovně se snažil najít lesní pěšinu, ze které sešel, turistickou značku, zahlédnout světlo mezi stromy. Ale jakékoliv možnosti úniku se mu vyhýbaly. Les ho pozřel a nehodlal ho zvratit.

Bude mě vůbec někdo hledat? A kdy? Až nepřijdu do práce? Až bude Andreu vítat uklizený byt?

Ucítil svrbění v zátylku. Kráčel pomalu dál, ale neustále se ohlížel do potmělého prostoru za svými rameny, místa, kde se hromadila hrůza jako plíseň na starém chlebu. Hlavně nepanikařit.

Jeho šustivé kroky utichly. Zastavil se. Slyšel zrychlený dech, prudce trhl hlavou. Nikde nikdo. Uvědomil si, že dech vychází z jeho úst.

Hlavně nezačít křičet, přemlouval se.

Ještě přiláká zvěř a něco ho sežere. Ale zvířata ve skutečnosti nebyla tím, čeho se bál. To ten nezmapovaný prostor za jeho lopatkami. Cítil, že ho někdo sleduje.

Rozběhl se.

Okolní zvuky překryla vlněná deka. Zalehly mu uši. Snažil se posbírat zbytky racionálního uvažování. Když poběží dost dlouho jedním směrem, musí doběhnout na konec lesa.

Začal kličkovat mezi stromy, ale snažil se držet stále stejný směr. Viděl už jen lehké obrysy. Nesvítíl ani měsíc. Zavadil

nohou o kořeny a spadl obličejem do suchého Jehličí. Zavřel oči. Otevřel je.

Překulil se na záda. Rozprostíraly se nad ním hrozivé pletence větví. Koutkem oka zahlédl pohyb. Možná polekané zvíře? Sledoval kymácející se větev při pohybu nahoru a dolů.

Uff. To byl určitě pták.

Čím déle se ale na větev díval, tím více mu připomínala napřaženou ruku. Dlouhé sukovité prsty se najednou sevřely v pěst. Těžce polkl.

Vstal a znovu se rozběhl. Netušil, jestli správným směrem.

Opravdu jsem to viděl? Ve spáncích mu pulzovala rudá panika. Musím odtud pryč.

Čím rychleji utíkal, tím neodbytněji se ho chytal za paty pocit, že jej někdo dohání. Slyšel bublavé chrčení v zádech a nebezpečí vydupávající si cestu přes suché klestí.

Koruny se nad ním rozestoupily a on vyběhl na mýtinu. Všechny zvuky ustaly a obklopilo ho tíživé, ale na povrchu bezpečné ticho. Zastavil se, otočil a v temnotě stromů se snažil zaznamenat jakýkoliv pohyb.

Nic. Dřepl si do vlhké trávy a přemýšlel. Co když si s ním jen pohrává jeho vlastní mysl jako kocour se zmrzačenou myší? Opravdu viděl ve stínech lesa ruku, nebo to byla jen rozhoupaná větev? Co když mu panika zajala smysly jako rukojmí?

Vzdal to. Položil se do trávy a snažil se uklidnit svou mysl.

„Zaměřte se na to, jak se vaše tělo dotýká podložky,“ zazněl mu hlavě unylý hlas lektorky jógy.

Musel se uškíbnout. Tady však neleží na pěnové karimatce, ale uprostřed studeného lesa. Přesto ho ta vzpomínka trochu probrala. Tam někde pořád existuje svět, ve kterém si může zajít na jógu. Povzbudilo ho to. Potřeboval teď trochu normalnosti.

Cítil, jak ho tráva lechtá v dlaních. Cítil vůni hlíny a vítr na rtech. Zkoušel si zbystrit smysly. Nádech. Výdech. Jeho tělo zaplavila vlna únavy, přelila se přes něj jako tekutý beton a zalila každý jeho záhyb a pór. Nedokázal se pohnout. Jak dlouho už tu bloudil? Hodiny? Nebo snad dny? Mohla to být celá věčnost.

Jako by mu někdo zatížil víčka žulovými kameny, upadl do neklidného spánku. Ještě když se poslední tykadlo drželo vědomí, chvíli před tím, než tiše a odevzdaně vklouzl do náruče snů, cítil ruku, která ho pohladila po tváři. Hebká ženská ruka jako malina s dlouhými tvrdými drápy na konci, které mu k nosu zavály vůni zeminy s nasládlým podtónem. Pachem krve.

Když se vzbudil, byla stále tma. Párkrát zamrkal. Nejdřív mu přišlo, že když zavře a otevře oči, vidí totéž... nic. Po chvilce oči tmě přivykly a rozeznával alespoň mělké obrysy.

Zrovna se zvedal ze země, když to zahlédl. Příkrčil se.

Nalevo od něj zářilo jasné světýlko asi

metr nad zemí. Zároveň zaslechl chrčivé oddechování. Světýlko se začalo pohupovat ze strany na stranu. Napadlo ho, že se k němu blíží někdo s baterkou. Ba ne, to světlo bylo teplé a trochu se mihotalo. Možná to byla svíčka nebo lucerna.

„Haló?“ zavolal do tmy a jeho hlas zněl kovově cize, byl nasáklý strachem. Chvěl se jako natažená struna na houslích.

Světlo ustalo ve svém houpavém pohybu. „Ztratil jsem se. Pomůžete mi?“

Světelný kotouč se začal pomalu, skoro nepozorovatelně zvedat do výšky. Najednou se rychle mihl a na setinu vteřiny osvětlil ženský, možná spíš dívčí, obličej, který lemovaly dlouhé rudé kučeravé kadeře. Tvář vypadala jako by byla celá umazaná brčálovou barvou. Její oči kmitly a při dopadu světla na zorničky by přísahal, že zazářily. Jako to dělají kočičí oči v noci. Vypálily mu dva bílé puntíky do sítnice, které teď viděl ve tmě, kamkoliv se podíval.

„Taky ses ztratila?“ špitnul potichu v náhlém ochranném pudu. Na pozadí tmavého nebe viděl ještě temnější siluetu, která kopírovala dospělou ženu. Obličej ale vypadal dětský.

Osoba promluvila a v něm ztuhla každá buňka. Nevědomky zaryl pěstě do dlaně. Vzpomněl si na paní učitelku Škráňovou. Když třída nechtěla poslouchat, tak při psaní křídou naschvál skřípala svými dlouhými nehty o starou tabuli. Z toho zvuku se mu ježily chloupky na zátylku. Stejně jako teď.

Nevyděsilo ho ani tolik, co ta žena řekla, ale jak to řekla. Byly to táhlé hluboké zvuky. Něco mezi skřípáním zubů a vrzutím těžkých dřevěných dveří. Vydala tři podivné zvuky, první dva protáhla. HVÍÍT. HEEI. A následoval kratší: OOMA. Pochyboval, že to jsou vůbec slova.

Hlouběji v lese uslyšel zavytí. Oči byly rychlejší než hlava, uhnul pohledem. V ten moment se zároveň světlo mihlo vzduchem a žena najednou stála přímo u něj.

Pořádně ji ve tmě neviděl, ale cítil její zatuchlý dech na levé tváři. Byl lehce nakyslý. Otočil se směrem, kde tušil její přítomnost. Znovu se pohnula. Jedním nelidsky rychlým pohybem se přemístila za jeho záda. Když otáčel hlavou jejím směrem, jeho lebka narazila na kámen.

Ta mrcha mě praštila, byla poslední myšlenka. Pak jeho vědomí začalo houpavě odplouvat.

Žena uchopila do pařátů jeho kotníky a klidným šouravým krokem si začala klestit cestu černým lesem. Tma jí nebyla na obtíž. Ruce bezvládného těla slepě žehaly lesní půdě, jejich klouby se krvavě leskly. Dřely o zem a nadskakovaly přes spadlé kmeny.

Hlava mu třeštila. Potil se. Měl takový pocit, jako když zachrastíte sklenicí plnou ledových kostek. Jeho hlava byla ta sklenice, uvnitř ní do sebe vše naráželo. Nedokázal si poskládat myšlenky dohromady. Ležel na improvizovaném lůžku

ze suché trávy a větví. Bolelo ho celé tělo, ale nejvíc jeho pozornost stravovala neodbytná pálivá bolest v zátylku. Chtěl tam sáhnout, instinktivně zvedl pravou ruku, ta ale zůstala na svém místě.

Až teď si uvědomil, že jeho ruce jsou svázané něčím, co připomínalo kořeny a vlhce se to lesklo. Takhle přírodní želízka obepínala jeho zápěstí tak silně, že jeho ruce byly dokonale uvězněny. Skládal v hlavně jednu ledovou kostku na druhou, až si konečně doplnil celou mozaiku předešlých událostí.

Rozhlédl se kolem sebe. Ležel v chatrči ne větší než zahradní chatka. Stěny působily jako uplácené z hlíny. Zvenčí se sem plížilo světlo několika málo otvory ve zdech velikosti jeho dlaně. Světlo znamenalo jediné. Venku už byl den. Ve světelných paprscích tančil prach a chmýří. Rozhlédl se po chatrči. V rohu podle několika hrníčků, ohniště a neidentifikovatelných bobulí rozšlapaných kolem tušil kuchyň. Jeho zrak ale přilákalo něco jiného. Při tom pohledu mu vyschlo v ústech.

Od stropu visely desítky, možná i stovky slaměných panenek. Stébla byla svázaná tak, aby naznačila hlavu a tělo, ruce každé panenky představovaly ohořelé větévky namočené v něčem od pohledu lepkavém. Působilo to odpudivě a šíleně.

Dan začal zrychleně dýchat, cítil, jak jeho plíce postupně začíná plnit čiré zděšení. Zaslechl zašustění, zběsile sebou trhl. Světlo vnikající dovnitř dopadlo na drápy, které se zaleskly, když odhrnovaly

kus plesnivého hadru představující hlavní vchod. Dan stále nedokázal ovládnout svůj zrychlený dech a cítil, jak hluboko do plic nasává odér potu a tlejícího dřeva, který do chýše vnikl spolu s ní.

Žena přistoupila k jeho lůžku. Každý sval v těle se mu napjal. Snažil se vmáčknot do propocené slámy pod sebou. Žena ho něžně, až mateřsky, uchopila za levou ruku. Její podivné oči jako by pochytaly všechno světlo, kterému do místnosti bylo umožněno vejít. Byly jako dva rozžhavené uhlíky zářící v jinak setmělých kamnech. Nejen že svítily, ale ten pohled pátil.

Když přistoupila blíž, konečně si mohl lépe prohlédnout její tvář. Kůže vypadala jako pokrytá strupy a rozrytá rýhami. Kůra... to bylo to správné slovo. Vypadala jako kůra. Neměla navíc narůžovělou nebo bledou barvu, ale byla zelená a místy ji pokrývaly namodralé lišejníky.

„Co ode mě chceš?“ vykřikl, a i když chtěl, aby to znělo odhodlaně, slova byla ulepená strachem se škemravým podtónem.

Otevřela ústa, jako by chtěla odpovědět, pak je pevně stiskla. Jedna její ruka zakončená dlouhými drápy stále spočívala na té jeho a druhou mu shrnula pár vlasů z rozpáleného čela. Škubl prudce hlavou, zahryzl se do jejího pařátu. Stiskl tak silně, že ho na jazyku zaštípala chuť husté lepkavé krve. Vyškubla se mu a druhou rukou ocelovým stiskem sevřela jeho levačku.

Lehce se sehnula a sebrala něco z nízké kulatiny umístěné vedle postele.

Ticho prořízlo několik svištivých slov, ale Dan nerozuměl ani jednomu. Mluvila jako někdo s opařeným jazykem.

Rty se rozpráhly do širokého úsměvu a světlo zvenčí dopadlo na předměty, které svírala v ruce. Danovi z plic unikl všechn vzduch, jako by ho někdo vytlačil parním lisem. Zalapal po dechu. Žena v ruce svírala hrst třísek nabroušených do ostrých hrotů.

„Co chceš?“ uniklo tiše z Danových popraskaných rtů.

Jeho věznitelka vztyčila kostnatý zelený ukazovák zakončený dlouhým zahnutým drápem a přiložila ho ke rtům.

„PSSST,“ zasyčela.

Vytáhla jednu z třísek a vši silou mu ji zarazila pod nehet. Pomalu s ní zaviklala. Podivně to zaskřípalo, jako když se někdo ztěžka posadí do proutěného křesla. Uloupla zkrvavený nehet jako kůru z pomeranče a odhodila ho na zem.

Danovi se z hrdla vydralo dlouhé zavytí, které umlklo do ztracena.

Omdlel.

Žena se přesunula k dalšímu nehtu.

Hleděl do mužské tváře. Čas do ní vymlel hluboké strouhy, přesto jí ponechal v očích usazenou vlídnost.

„Dědo,“ špitl.

Rty se rozvlnily do širokého úsměvu.

Osmiletý Dan seděl ve velkém červeném ušáku, ve kterém se tísnil se zavalitým staříkem.

„Dědo, ty tu jsi taky?“

Usmál se, ale neodpověděl. Zvedl svou velkou měkkou ruku plnou drobných skvrn a ukázal mu knížku, kterou v ní držel. Pohádky a pověsti. Zvedl druhou ruku a přiložil si ukazovák ke rtům. PŠT.

Otevřel knihu a začal předčítat. Místo dědova hlubokého hlasu se ale ozvaly podivné hýkavé steny.

* * *

Probudil se ve velké prázdné kádi z tmavého, nejspíš dubového dřeva. V očích ho štípal pot. V chatrči bylo vedro k zalknutí. Do nosu se mu vtírala nasládlá vůně pryskyřice smíšená ještě s něčím jiným, neznámým. Žena stála nad ním s malou hlubokou miskou v ruce a nalila mu do pootevřených rtů nahorklou tekutinu. Až teď si uvědomil, jakou má žízeň. Hltal hořké doušky, jako by to mělo být to poslední, co udělá.

Ruce mu visely přes okraj kádě, neměl sílu je ani zvednout. Díky té uvolněné poloze možná zpovzdálí vypadal, že se chystá užít si zaslouženou relaxační koupel, ale cítil se, jako by mu konečky prstů olizoval pekelný oheň. Když se prsty pokusil pohnout, uslyšel lehké zašustění doprovázené pálivou bolestí. Špičky prstů měl obmotány listy, které připomínaly malé zelené svítky.

Žena odložila misku a otočila se k němu zády. Sledovala kotlík umístěný nad ohništěm.

„Nech mě už být!“ chtěl říct, ale z pusu mu vyšlo něco jako „ECH E U ÍT“. Nemohl pohybovat pořádně ústy a po chvíli zjistil, že ani celým tělem. Byl jako ochrnutý. Žena beze slova sejmula velký kotlík z ohně. Ode dna k hladině stoupaly bubliny. Uvnitř byla vroucí voda. Vylila ji do kádi.

Dana uhodil do nosu pach, který mu připomněl, jak jeho máma vařila vývar z kuřecích čtvrtků. Kůže pod hladinou zrudla. Žena vzala drátěný kartáč a začala ho drhnout. Dan sledoval, jak se ve vodě vlní jako malí úhoři krvavé cáry jeho kůže.

Bolest je jako cibule. Stále odkrývá nové a nové vrstvy a při každé další si nedokážete představit, že by něco mohlo bolet ještě víc. Když skončila, odložila kartáč na stolek a Dan sledoval, jak z drátěných štětin stéká krev a vsává se do dřeva.

Vzpomněl si na Andreu, která dost možná teď drhla podlahu v již uklizeném opuštěném bytě. Ta myšlenka ho přitáhla jako mŕu plamen a rozlila uvnitř něj stesk po domově. Představil si svou bílou nadýchanou postel zakrytou mlhavým oděrem aviváže. Fata morgána. Nikdy si víc nepřál být doma. Trýznitelka se otočila zpět k ohni, který už pomalu dohořival. Z popela klackem vylovila malý kulatý uhlík a uchopila ho do dřevěných kleští. Přiblížila se k Danovu obličejí. Jeho dech měnil černotu uhlíku v rudé oko.

„SÍÍÍÍM,“ klouzla mu prosba ze rtů.

Hleděl do toho žhnoucího oka, které po něm zlověstně pomrkávalo a blížilo se. Bylo už skoro u jeho zornice. Solné krápníky strachu ho bodaly úplně vzadu na jazyku. Měl pocit, že se dusí, zajíká, ale přitom pořád jen klidně oddechoval.

Démonické oko se ho dotklo, bylo to skoro až něžné, jako polibek. Dřív, než ucítil tu ukrutnou bolest, uslyšel zasyčení a do nosu ho uhodila vůně škvařícího se masa. Jeho levé oko zatáhlo oponu.

Žhnoucí bludička teď zamířila i ke druhé bulvě. Krátce to syklo a pak ho obklopila naprostá, neproniknutelná tma. Obejmula ho jako mateřská náruč a už nepustila.

Když se znovu probрал k vědomí, tak ho nejvíc vyděsilo to, že pořád ještě žije. Smrt ho jen lehce zašimrala pod bradou jako toulavého kocoura a dál si šla svou cestou. Nechala ho samotného v temnotě, která ho začínala kousek po kousku stravovat za živa.

Zmítal se v mezisvětě mezi realitou a snem pohlcený osamělou slepotou. Klouzal po vrstvách vědomí jako po hlubokém bahně a padal zpět do nevědomí. Rozdíl poznal jen podle děsivých zubů bolesti, které ho pevně stiskly vždy, když byl při smyslech. K uším mu dolehl cizí nelidský řev, který však vycházel z jeho vlastních úst.

„Slyšel jsi to, dědo?“ špítl malý Dan a vzhlédl ke starcově tváři.

PAK.

„Slyšel,“ přiznal.

„Co to bylo?“ zeptal se tenkým hláskem. Rozhlédl se po lese. Nepůsobil temně ale naopak přátelsky. Takhle vypadá konec? Blýsklo mu hlavou.

„Asi nějaké raněné zvíře...“ odpověděl rozhodně, ale následně zaváhal, pak dodal s šibalským úsměvem: „Nebo je to hýkal.“ Mrkl na chlapce.

„Hýkal,“ zopakoval tenkým hláskem malý Dan. To slovo na jazyku chutnalo tajemně.

„Hýkalové a divoženky jsou stvoření, která žijí v lesích.“

Rozzářily se mu oči, zbožňoval pohádky. „A žijou tam s nimi i děti?“

Dan najednou pochopil, proč se jeho mysl zmítající se na pokraji šílenství chytila právě téhle vzpomínku z dětství. Dědova odpověď zazněla s dlouhou ozvěnou, jako když zakřičíte do studny.

„Kradené děti. Ví se o nich, že berou miminka z kolíbků a místo nich podstrkují svoje divé děti.“ Dědův vřelý úsměv jako by se splácl a roztekl, změnil se v krutý škleb. Mnohočetná ozvěna dědova hlasu Danovi doznívala v hlavě i po probuzení.

Podle lehkých poryvů větru, pohrávající si s jeho obličejem, poznával, že je někde venku. Ležel na studené zemi a pod rukama cítil borůvčí. Nejdřív si myslel, že si s ním pohrává jeho mysl. Že už možná konečně ochutná ty sladké plody šílenství, které ho vyvedou

z ďáblový zahrady. Pomalu ale jistě se v oklopující temnotě začala objevovat světlá místa. Nakonec v nich rozpoznával i obrysy. Začínal zase vidět.

To, co viděl, ale ani zdaleka nepřípomínalo nic, co dosud poznal. Podíval se nejdřív na své ruce, pak na nohy a zbytek těla. Byl nahý. Kůže po celém těle byla nazelenalá a vrásčitá jako kůra starých stromů. Místo nehtů měl dlouhé zahnuté drápy. Změny na jeho těle ovšem nebyly to, co ho překvapilo nejvíc. Bylo to všechno okolo.

Viděl skrz věci. Ne fyzicky, ale chápal jejich podstatu. Vše bylo propojené. On a příroda kolem něj se stali jedním. Neviditelné nitky ho jako kořeny pojily se všemi živými organismy kolem. Byl moudrostí staletého dubu i svěžestí čerstvých výhonků trávy krčících se v půdě.

Pochopil, že si celý život připadal sám, protože nebyl napojený. Byl jako hluchý, slepý, bez rukou a bez nohou. Nahý, vehnaný do světa, do něhož nepatřil. Světa betonu, plastu, strojů a daňových dokladů. Světa chladu.

On patřil sem, do lesa. Byl lesním stvořením. Obepínal ho hřejivý pocit sounáležitosti. Cítil za celý les. Dýchal za celý les. Stal se lesem.

Vzpomněl si na první setkání se ženou na mýtině. Připadalo mu, jako by se to stalo někdy hrozně dávno. Možná v minulém životě. Živě si ale pamatoval ty tři skřípavé zvuky, které ze sebe tehdy

vyrazila: HVÍT. HEEI. OOMA. Konečně jim porozuměl.

„Vítej doma,“ zopakoval a na rtech se mu usadil úsměv.

KATEŘINA MALEC HOUFKOVÁ

Pochází z Českých Budějovic a v současné době žije v Brně, kde vystudovala literaturu a žurnalistiku. Učí cizince mluvit česky a v rámci doktorského studia na Masarykově univerzitě napsala disertaci o postapokalyptických fikčních světech. Má ráda vodu, moře, jezera, rybníky, přehrady a ráda plave. Ne-

skrývá také svou lásku ke všemu bizarnímu se špetkou dekadence. Má dceru Amálii a dvě kočky. Ve volném čase sepisuje svoje příběhy, kterých má plnou hlavu, nebo se snaží pochytnat okolní svět do veršů. Její povídky publikovaly časopisy *Howard*, *Krátký řez*, *Estetično* a další. V rámci projektu Kolébka vydala audiopovídky *Na háčku* a *Propast*. Knižně jí vyšly povídky v antologiích *Jihočeský horor* (2021) a *Smečka* (2024).

VLASTNOU KRVOU

6 OTÁZOK A 6 ODPOVEDÍ OD 6 AUTOROV

PROSILI SME VYPÍSAŤ VLASTNOU KRVOU

pýtala sa: Mária Hanúšková

Prezradte nám, vďaka ktorému hororu ste zahoreli láskou k tomuto žánru? Ktorí autori, režiséri, filmy či knihy ovplyvnili vašu tvorbu?

Dominik Fiala:

Jako k prvni vyslovene hororove serii pro mladez jsem se dostal k *Upírovi pomocníkovi* Darrena Shana nebo k dílům Neila Gaimana. Nadchly mě a cosi ve mne probudily, avšak první autor, u kterého jsem vyslovene zahořel pro horor byl Stephen King, který je dodnes jedním z mých nejoblíbenějších autorů. Studoval jsem literaturu, takže má tvorba je kromě Stephena Kinga ovlivněna klasickou literaturou, rozličnými autory z žánru fantasy a science fiction a v neposlední řadě průkopníky hororu a autory gotických románů. Mezi mé nejoblíbenější spisovatele patří kromě Stephena Kinga Ray Bradbury, Harlan Ellison, Ira Levin, Edgar Allan Poe, Howard Phillips Lovecraft, Arthur Machen, Cormack McCarthy, John Steinbeck nebo třeba Aldous Huxley a další. Rozhodně nemám jen jednoho, dokonce bych řekl, že by to byla škoda. Nemám ani oblíbené režiséry, ale pro mou tvorbu je důležitá

i hudba – převážně post punk/gothic rock, blues, jazz a indie rock/pop, ale i mnoho dalších. Tak, jako neškatulkuji literaturu, neškatulkuji ani hudbu, přesto však tíhnu spíše k undergroundovým hudebníkům.

Marek Grega:

Kulové filmové klasiky ako *Votrelec* (1979), *Exorcista* (1973) či *Evil Dead* (1981) síce zaujali moju pozornosť, ale k hororu ma skutočne prikovalo až objavenie diel H. P. Lovecrafta. Hutná atmosféra tajomna, nepoznané skryté sily a ich vplyv na krehkú ľudskú myseľ sú presne tie prvky strašidelného príbehu, ktoré sa odrážajú aj v mojej tvorbe. Lovecraftovu poviedku *The Festival (Sviatosť)* považujem za esenciu toho, čo na horore zbožňujem.

Kateřina Malec Houfková:

Pokud bych měla říct jedno konkrétní dílo, které mě nasměrovalo k hororu, tak by to byla *Misery* od Kinga, kterou jsem tehdy náhodně objevila v knihovně, když mi bylo asi čtrnáct nebo patnáct. Od té doby jsem hltala různé horory. Mám hodně ráda klasiku – Brama Stokera, Iru Levina, Daphne du Maurier nebo Shir-

ley Jackson. Z filmů mě baví hlavně psychologické thrillery/horory ale i duchařiny. Film *Ti druzí* (2001) s Nicole Kidman je jedním z mých nejoblíbenějších. Nedávno mě taky zaujal ne příliš známý snímek *Jeho dům* (2020), který zajímavě pracuje s motivy afrických domorodých náboženství.

Pavel Chodúr:

Myslím si, že v tomto smere som klasik. Keď som mal trinásť rokov, čítal som *Draculu* a dodnes ho považujem za moju vstupenku do sveta hororu. Rád sa k nemu vraciam a stále ho považujem za silné a nadčasové dielo. Milujem urban legends, milujem tematiku viery v hororových filmoch a novelách a zároveň mám slabosť pre zvieracie horory. *Útok z hlbín* (1999) alebo *Chobotnicu* (1998) od Sommersa zbožňujem. Filmovo sa medzi moje Top 3 horory radia *Donnerov Omen* (1976), *Friedkinov Exorcista* (1973) a *Polanskeho Rosemary má dieťaťko* (1968).

Matej Kandrák:

Moja prvá „hororová sudička“ je mi záhadou. Mám len niekoľko útržkovitých spomienok na rozprávku o mesačnom chlapcovi, ktorý prišiel o oči. Úprimne, ani si celkom nepamätám, či to bolo presne takto, ale viem, že som sa naozaj ukrutne bál.

Za druhú „hororovú sudičku“ považujem stretnutie s Ridleyem Scottom a *Blade Runnerom* (1982). Bol som ešte na základnej škole a film som pozeral sám

doma, s horúčkou v posteli. Neskôr prišli klasiky ako *Stoker*, *Lovecraft* či *Lumley*. Paradoxne, *King* ma obchádzal pomerne dlho.

Tretou „sudičkou“ bolo spojenie kamarátovej kinofílie a môjho nadšenia pre horory na vysokej škole. Spoločne sme systematicky hltali americkú slasherovú školu, európske „úlety“ aj ázijské podivnosti. Bolo to skvelé obdobie.

George Petrunas:

Môj záujem o horor prebudili audiopovedky od H.P. Lovecrafta a knihy od Jozefa Kariku na čele s *Trhlinou*. Z filmov ma najviac oslovili klasiky ako *Záhada Blair Witch* (1999), *Kruh* (2002), *Več* (1982), *Pád do tmy* (2005), *Hory majú oči* (2006), *Úsvit mŕtvych* (1978) či staré *Texaské masakre* (1974, 1986).

Kedy začali vaše prvé pokusy s písaním? Ako sa odvtedy zmenil proces vašej tvorby?

Domínik Fiala:

Různé pokusy o psaní si pamatuji prakticky vždy, ještě na základní škole jsem si napsal do šuplíku rozsáhlou trilogii, která byla v podstatě vykradeným referátem *Temné věže* (myslím, že ji všeho všudy četl jeden jediný člověk a i to je dost), ale víc jsem se do psaní položil na gymnáziu. Tehdy mi vyšla moje první kniha *Láska až za hrob*, jednalo se o samonáklad – obrovská fantasy kniha o 800 stranách silně inspirovaná světem *Warcraftu* a *Diabla* – protože jsem si raději

vymýšlel vlastní příběhy, než abych ty hry hrál s kamarády – ale i sérii o Felixovi a Gotrekovi ze světa *Warhammeru* napsané Wiliamem Kingem a jedna kapitola byla dost založena na jistých dílech Terryho Pratcheta. Ta kniha byla strašná, i když si doteď myslím, že měla světlé chvíle, škvíry, kterými začínal prosvítat můj styl. Opravdu vážně jsem začal brát psaní až u své hororové sbírky *Za oponou* (rovněž samonáklad). Tehdy jsem dočetl Lovecrafta a líbilo se mi psát tematické povídky, ve sbírce jsou proto povídky koketující s rozličnými hororovými žánry a motivy. Poprvé se zde objevuje i Ashley Carriganová, hlavní hrdinka mého skutečného debutového románu *Pravá bluesová kočka*, kterou jsem vkročil do světa profesionálního psaní. V současné chvíli se zaměřuji na hororové povídky a na fantaskní hororovou sérii pro děti *Stíny nad Malinovým vrchem*, která mě neskutečně baví. Řekl bych, že od svých reálných začátků na sebe méně tlačím. Vypěstoval jsem si disciplínu a cit, díky nimž nevěřím na spisovatelský blok. Vždy jsem psal tak, že jsem vlastně zapisoval film, který mi běží v hlavě – to se nezměnilo, ale řekl bych, že po letech už mám cit a slovní zásobu k tomu, že to stíhám v reálném čase. Nechávám se vést dějem a postavami, sám jen velmi zřídka vím, jak můj příběh dopadne a nedělám si osnovy (leda velmi, velmi strohé u několika set stránkových románů, tam to jinak nejde,

ale pořád je to jen několik strohých bodů a vše nechávám plynout). Jsem rád, když má moje dílo druhou rovinu, nějakou mezi řádky, zajímají mě témata odcizení, samoty a osamění, moje postavy často stojí proti většině – dalo by se říct, že v sobě často nesou prvky romantismu (myslím v jeho skutečném smyslu). Vaše psaní musí být přirozené, musí vyvěrat z vás samých. Pokud se do něčeho nutíte, jdete na to špatně.

Marek Grega:

Svoju prvotinu som napísal, keď som mal desať rokov. Nebol to síce horor, ale na čitateľa muselo dielo pôsobiť hororovo (smiech). Vraví sa, že človek má písať o tom, čo pozná – čo bol pravý opak toho, čo som kedysi robil. Až s príchodom internetu som sa naučil robiť si výskum. Dnes si – aj vďaka AI – môžeme poľahky naštudovať akúkoľvek oblasť a zasadiť do nej svoj príbeh, čo považujem za mimoriadne zábavný proces.

Kateřina Malec Houfková:

Píšu už od základní školy. Proces tvorby od nápadu k finálnímu textu u mě zůstává více méně stejný, ale snažím se teď být systematictější a psaní si víc plánovat. Nyní mám taky tu výhodu, že se občas někdo ozve a chce ode mě povídku. Je to pro mě to pravé nakopnutí, psát jen do šuplíku mě moc nebaví. Navíc hořící deadline je pro mě ten správný bič.

Pavel Chodúr:

Myslím si, že niekedy na základnej škole boli moje prvé pokusy o niečo epické,

kde bolo nebo, peklo, anjeli a bohovia. Niekde som mal obrovský zošit, ktorý bol celý dočarbaný mojím úžasným, nečitateľným škrabopisom. Odvtedy som toho prečítal mraky a zároveň som sa vypísal z veľmi veľa vecí, ktoré by som dnes už asi písať nechcel. Takže myslím si, že dnes už viem trochu viac o tom, čo píšem a ako to chcem čitateľovi sprostredkovať.

Matej Kandrik:

Na strednej škole som aktívne LARPo-
val, čo od istého momentu šlo ruka
v ruku s písaním „lore“ príbehov a neskôr
aj vlastných hier. K písaniu beletrie som
sa vrátil predminulý rok, keď ma osud
zavial na SlavCon, kde som stretol veľa
starých známych. Nerdovská atmosféra
vo mne spustila tvorivé šľavy, a odvtedy
skúšam šťastie a trpezlivosť čitateľov.

George Petrunas:

K príbehom som mal blízko už ako die-
ťa, ale podobné záujmy sa na sivom pa-
nelovom sídlisku v deväťdesiatych ro-
koch príliš nenosili. Tak serióznejšie to
začalo niekedy na priemyslovke do zoši-
ta; tuším, že to bolo po zhliadnutí pre-
miéry *Pána prsteňov* (2001), keď som
oslávil čerstvých sedemnášť. Mal to byť
veľký dystopický epos z môjho rodného
mesta, ale postupne som zistil, že fantá-
zia a reálne autorské zručnosti sú dve
rozdielne veci. Nasledujúce roky som
teda písanie vypustil z hlavy a po matu-
rite nastúpil na vysokú školu. Bolo to
skvelé obdobie so všetkým, čo k tomu
patrí, ukončené diplomom z elektroniky.

Potom som začal pracovať ako vývojový
inžinier so zameraním na PCB design
a pretože som mal po turbulentných ži-
votných zmenách odrazu veľa voľného
času, rozhodol som sa pustiť do odbornej
publikácie o spínaných napäťových zdro-
joch. Po niekoľkých stránkach som s tým
ale prestal a povedal si niečo v zmysle:
Ak máš odhodlanie písať nudné skriptá
plné vzorcov, poučiek a definícií, prečo
radšej neskúsiť tú energiu vraziť do tvo-
ho vysnívaného diela? Tak sa aj stalo, ale
keďže šlo stále o veľké sústo, po vyše de-
siatich rokoch pravidelného tvorivého
písania do šuplíka som napokon skončil
pri poviedkach, kde som využil všetky
doterajšie skúsenosti – či už literárne ale-
bo tie osobné. Hoci som poviedky do-
vtedy považoval za akýsi „podradný žá-
ner“, začali ma neskutočne baviť. Preniesť
emócie na niekoľko strán som bral ako
výzvu a skvelé bolo aj to, že som hneď
videl výsledok. PS: Na epos som nezabu-
dol.

**Prezradte nám niečo bližšie k vašej po-
viedke, ktorú si naši čitatelia majú
možnosť prečítať v tomto čísle. Čo vás
inšpirovalo k jej napísaniu, ako vznikala?**

Dominik Fiala:

Pro časopis Charon jsem napsal povídku
Dobrý bůh, která je na jednu stranu poc-
tou klasickým gotickým románům ve
stylu Horace Wallpolea, Ann Radcliffo-
vé nebo Williama Beckforda, a na dru-

hou stranu se odráží od prací Montague Rhodese Jamese, který definoval gotický román pro moderního čtenáře a byl jedním z prvních hororových autorů v pravém smyslu toho slova. Chtěl jsem náladu Jamesových děl posunout ještě o krok dál – spojit ho s Kingovským drsným, fyzickým nadpřirozenem paradoxně vycházejícím z raněné mysli a emocionálního nenaplnění. Mocným nástrojem je uvést obyčejného člověka do neobyčejné situace. Pocitem, který jsem chtěl v povídce ztělesnit, bylo dát obyčejnému člověku nezměrnou moc – být jen na krátko.

Marek Grega:

Je to trochu klišé hovořit o diele, že je inšpirované skutečnými udalostami, ale v tomto prípade to tak naozaj je. V dome starej mamy bol poklop, ktorý som za dlhé roky nikdy nevidel otvorený. Raz podvečer som ako tínedžer prišiel na návštevu, v dome som však nikoho nenašiel. A poklop bol otvorený dokorán. Uááá! Samozrejme, žiadny horor sa nekonal – stará mama klebetila u susedky a poklop viedol len do vodomernej šachty. Aj tak sa mi však ten námet zavítal do hlavy a po dvadsiatich rokoch z neho vzišla poviedka *Pád do prázdna*.

Kateřina Malec Houfková:

Nerada bych o povídce prozradila příliš, abych nekazila čtenářský zážitek. Můžu ale říct, že mě zajímají mytologie, folklór, rituály... To vše je fascinující a ve správných kulisách i dostatečně tajemné

a děsivé. Co se týče mytologií, tak se často skloňuje severská nebo řecká, ale myslím, že i ta slovanská je fascinující... A není tak okoukaná jako její populárnější sestry. A právě tam se zažehla jiskra, která inspirovala moji povídku.

Pavel Chodúr:

Mal som v úmysle písať poviedkovú zbierku, ktorá by mala dvanásť poviedok a bola by delená na dvanásť mesiacov. Toto bola tá januárová. Potom som ale od pôvodného plánu upustil (hoci netvrdím, že sa to nemôže zmeniť). Chcel som spraviť hororovú poctu Gaimanovmu jedinému zárezu v sérii *Hellblazer* s názvom *Hold me*. Ale od určitého momentu sa to vybralo svojou vlastnou cestou. Som s tým celkom spokojný. Príde mi to ako pekná metafora úpadku spoločnosti a potenciálneho čistenia aj za cenu smrti nevinných.

Matej Kandrák:

Prvé vnuknutie prišlo v podobe zážitku, ktorý opisujem aj v poviedke – vlhké, jemne oslizlé ležadlo v oddychovej miestnosti jednej verejnej sauny. Strasia ma odporom, len čo si na to spomeniem. Druhý moment nastal počas wellnessového víkendového pobytu s priateľkou. Zaujala ma predstava kontrastu takmer úzkostlivej čistoty a relaxu s víziou hlbokého existenciálneho hnusu. Spojením týchto dvoch momentov sa už kreativita rozbehla sama. Až neskôr som sa s hrôzou pristihol pri podozrení, či podvedome nevykrádam Verbinského mys-

teriózný horor *Cure for Wellness* z roku 2016. Finálny rozsudok nechávam v rukách čitateľov.

George Petrunas:

Poviedka *Parazit* vznikla koncom leta 2024 tak spontánne, že si už ani presne nepamätám, čo k nej viedlo. Prvotná myšlienka mala zrejme korene v spomienke na bezstarostné dni na brehu slnkom zaliatej vodnej nádrže Ružín, kam som rád chodieval. Ale ako to už v hororoch býva, ak niečo vyzerá príliš dobre, zaručene sa to škaredo pokašle... Myslím, že autenticite textu pridáva aj fakt, že všetky lokality reálne existujú. Príbeh sa odohráva v roku 1974, keď hlavnému hrdinovi zatelefonoje jeho bratranec Alojz, ktorý sa práve vrátil z jednej zo svojich zahraničných ciest po exotických krajinách. Hoci sa frajer pýšil hodnosťou kapitána Československej ľudovej armády, jeho hlas v bakelitovom slúchadle znie vystrašene a nástojčivo. Tvrdí, že nemôže na denné svetlo a tak žiada o donášku potravín z miestnej samoobsluhy. Vraj sa utiahol na rodinnú chatu na samotu, pretože sa necíti veľmi dobre. Najskôr úpal alebo menšia chrípočka. Detaily však naznačujú, že pôjde o čosi vážnejšie...

Chceli by ste sa ocitnúť v koži hlavného hrdinu vašej poviedky? Reagovali by ste inak, alebo rovnako ako on?

Dominik Fiala:

Zda-li bych se chtěl dostat do kůže hlav-

ní postavy mé povídky? Zajímavý dotaz. Pokud to myslíme doslovně, tak ne. Hlavního hrdinu souží spousta nedořešených věcí ohledně jeho rodiny, je emocionálně zraněný, melancholický, osamocенý. Jeho sestra je jediný člověk, o kterého se může opřít a i ta trpí silnými depresemi. Tato fakta nezastíní ani rozsáhlé rodinné bohatství – prvek, který se často vyskytuje v gotických románech. Ti, kteří jsou na první pohled bohatí a mají všechno, velmi často zažívají vnitřní tragédie a utrpení běžnému smrtelníkovi nepředstavitelné. Ovšem pokud se ptáte na to, zda-li bych chtěl dostat Já do rukou Černou knihu – musím říct, že bych o tom přemýšlel. Nakonec by se mi to vymstilo. Tak jako všem, kteří si kdy hráli na boha. A ačkoli je představa poskládat si svět podle svého lákavá, více by mě zajímal pohled do tkaniv vesmíru. Pohlédnutí do existence samotné. Pravdou je, že bych knihu nejspíš sem tam použil, ale byl bych velmi opatrný – jak by to jen šlo – a snažil bych se příliš nezasahovat do řádu věcí. Alespoň na tak dlouho, než by za mnou nepřišel její skutečný pán.

Marek Grega:

Určite nie. Nepovažujem sa za bojazlivého, ale ísť po zotmení do neosvetlenej pivnice starého mlyna by som sa neodvážil. A rozhodne by ma zvedavosť neprinútila pátrať po strašidelnej záhade. Nie nadarmo sa vraví, že kto je zvedavý, bude skoro starý.

Kateřina Malec Houfkov:

Rozhodn bych se nechtěla ocitnout v Danov kůži a jelikož jsem po dobu psan byla v podstatě v jeho hlavě, tak je dost mon, že bych ve stejn situaci reagovala podobn jako on. Kadopdn zjiovt to nehodlm.

Pavel Chodr:

Musím, bohuial, skonštatovať, že no. Dopadol by som rovnako ako on. Snažím sa svoje postavy vnma vždy cez prizmu toho, ako by som reagoval v daných situáciách ja. V tomto so sebou vedám zrv dialóg, inak by ich charakter nepsobil uveritelne. A Peter je, bohuial, obyvateľom sveta, kde skuton nebezpečenstvo predstavujú in bezdomovci alebo vrtochy počasia. Poprípade nedostatok jedla. Nie je alkoholik. Je to jeden z tch bezdomovcov, ktorí majú dobré srdce a mali len skrátka v živote smolu. Bohuial, Genius Loci je v tomto smere trošku mocnejšia bytosť. A Peter je na jeho vlastn škodu celkom dobrk. o, ako pevne dúfam, platí aj pre mna

Matej Kandrk:

V koi Dana Kinskeho by som určite být nechcel. Zároveň však platí, že s vntor- nmi dmonmi bojujeme všetci. Zadupa ich do podvedomia sa môže vrátiť ako bumerang. Nakrmi nimi temn kozmick entitu by som taktiež neodporúčal.

George Petrunas:

Pretože poviedka je psan z pohladu prvej osoby, všetko som si pekne „uil“

a myslím, že by som konal totožne. Podobne ako hlavn hrdina, kady, vrátane mna, je občas postaven pred rozhodnut, ktoré môžu dopadnt buď „zle“ alebo „ešte horšie“. A len čas ukze pravdu...

Ako vnímate dnen horor v porovnaní so staršími kúskami?

Dominik Fiala:

Drve byl horor literárním anrem sociálních outsiderů, vyvrenc, vyddnc a deviantů. Měl jen velmi úzkou škálu fanoušků a ti byli společností spíše odmítáni. Zn to drsn, ale takov byl svět ještě v dobách působení E.A.Poea, kterému se sice povedlo se trochu proslavit (hlavn ve Francii dky Prokletm básníkům, kde mv as od času estn msto), ale obecn, být na sobě tvrd drel a stejn, jako byl spisovatel a básník, byl i literární teoretik, na vtnu jeho prací bylo mainstreamovou společností doby nahleno jako na cos obskurního, bizarnho nebo zvrhlého či zvráceného. H.P. Lovecraft měl podobn osud – měl brilantn, nadčasovou fantazii, ale po spisovatesk stránce byl spíše prmrn a kromě zkeho okruhu fanoušků (se kterými raději psal o tom, že pe, než aby skuten psal, což považuji za ohavn nešvar) sám sebe považoval za spisovatele bez stylu. Tvrdil, že nkter jeho díla jsou spíše poeovsk, jin duncan-nyovsk a tak dále, což je vrcholn paradox usoudíme-li, že nejlivn odvětví současného moderního hororu nese

právě jeho přízvisko, tj. lovecraftovský. Dnes je situace jiná. Stephen King horor zlidštil a předal ho běžnému člověku. Obalil ho do každodennosti, kterou všichni známe. Přenesl ho z honosných gotických síní a rozpadajících se strašidelných domů až před náš práh. King dokázal, že na jeho hororových pracích je skutečnost, že se jedná o horor, vlastně ta nejméně důležitá a stále všem ukazoval v první řadě to, že je spisovatel. To si od něj odnesli i další a tak to dle mého mínění má být. Díky tomu dnes horor již není zvrhlým žánrem deviantů na okraji společnosti, ale velmi módní záležitostí do té míry, že vznikly horory pro teenagery nebo mládež, což by před několika sty lety bylo naprosto nemyslitelné. Současná populární tvorba hororu fandí, protože díky němu můžeme poukázat na to, co nás skutečně děsí v dnešní nejisté době. *Noc živých mrtvých (1968)* byla reakcí na válku ve Vietnamu. *Úsvit mrtvých (1978)* zase na konzumní společnost. Teď je řada na nás.

Marek Grega:

Myslím si, že keby klasici hororu v dnešnej dobe prihlásili svoje anonymné diela do umeleckých súťaží, veľmi by nepochodili. Doba sa neustále mení – a s ňou aj spôsob, akým sa horory tvoria. Koniec koncov, o pár dekád bude aj dnešný horor len niečo zastaralé. No vždy sa nájdu ľudia, ktorí budú práve takýto štýl preferovať. Tak je to aj dnes, keď mnohí dávajú prednosť starým

kúskom pred novými. Ja osobne mám rád oboje.

Kateřina Malec Houfková:

„Dnešní horor“ je podle mě hrozně široký pojem. Jsou tady pořád díla, která navazují na starší kousky, ale přijde mi, že teď víc frčí vyvražďovačky, slashery, true crime, zombies apod. Dalo by se asi říct, že horor dnes je pestřejší a každý si přijde na své. Každopádně, jak jsem říkala na začátku, já se ráda vracím i ke klasice a vlastně mě baví v současné literatuře odkrývat odkazy třeba na *Draculu* nebo *Frankensteina*. Jsou to už klasické příběhy, ale dají se donekonečna variovat. Obecně žánr hororu nese motivy, které se opakují už stovky let – motivy strašidelného domu, opuštěného hřbitova, vykradačů hrobů apod. Baví mě, když tyto motivy někdo dokáže uchopit inovativně a zároveň tím neztrácí na svém kouzlu.

Pavel Chodúr:

Atmosféru vystriedala nápaditosť. To vnímam ako najväčší rozdiel, ale som rád, ako sa to všetko pekne vyvíja. Stále mám asi radšej staršie kúsky, ale napríklad sériu *Conjuring (2013, 2016, 2021)* alebo *Insidious (2010 – 2023)* milujem. Rovnako *Alienov*, *Predátorov* a iné podobné rezanice. Nebránim sa ničomu. A dokým máme spoločnosti ako sú A24, Blumhouse a Neon, tak sa o stav súčasného hororu vôbec nebojím.

Matej Kandrák:

Vychádza veľa hlušiny, v ktorej sa semtam nájdu skutočné poklady. To sa mi

však, úprimne, nezdá ako niečo kvalitatívne nové. Čas oddelí zrna od pliev.

George Petrunas:

Ak ide o starší filmový horor, mám dojem, že mu súčasná komerčná produkcia nesiahla ani po členky. Pri literatúre by som bol opatrnejší. Dokonca sa nebojím povedať, že éra príjemne mrazivých kníh ešte len prichádza. Minimálne v našich končinách.

Ako by podľa vás vyzeral svet bez filmového a knižného hororu? Viete si predstaviť, ako by táto situácia pôsobila na ľudí a na vás?

Dominik Fiala:

Horor v nás probudí obrovskou empatií. Dovoľuje nám klásť si otázku, jak bychom se za daných okolností či v dané situaci zachovali my sami. Žádný jiný žánr na to neklade takový důraz, to je skutečný rozdíl mezi hororem a thrillerem – nikoli v absenci či naopak v přítomnosti nadpřirozena, ale jestli jde o to vzbudit napětí a vzrušení (z anglického thrill) a nebo o navození hrůzy, hororu samotnému čtenáři. Domnívám se, že svět potřebuje horor, protože nám dává možnost uvažovat v extrémních rovinách a to nám dovoľuje utříbit si názory na svět kolem nás. Nic o nás neprozradí tolik, jako to, čeho se bojíme, a nejvíc to řekne nám samým. Proto s hororem alespoň vzdáleně koketovala většina největších umělců v historii. Navíc – horor má mnoho rovin. U některých se můžeme vybět, všude můžeme rozvěšet

střeva a libovat si v utrpení a v morbidnosti, což může mít až terapeutický účinek. U dalších můžeme uvažovat o tom, kam až bychom zašli, abychom přežili – upíři, vlkodlaci, zombie, vyberte si. A u některých můžeme uvažovat o smrtelnosti, o životě a smrti a o tom, jestli je svět kolem nás skutečně takový, jaký se nám zdá. Co kdyby jednoho dne někdo nahradil všechno, co vlastníte přesnými kopiemi? To je příklad z hlavy Stephen Kinga, který považují za neefektivnější ze všeho, co jsem kdy slyšel. Svět bez hororu by byl, myslím si, neupřímný. Paradoxně by se mnohem víc bál.

Marek Grega:

Z času na čas sa každý z nás ocitne uväznený v kolobehu každodennej reality. Práve vtedy mi dobre padne dúšok niečoho strašidelného – či už v knižnej, filmovej alebo hernej podobe. Bez hororu by som upadol do monotónneho prežívania. Strach a hrôza sú podľa mňa emócie, ktoré sú nevyhnutné na to, aby sa z nás nestali živé mŕtvoly.

Kateřina Malec Houřková:

Zajímavá otázka. Filmový a knižní horor nám nabízí strach v zábavném balení, v bezpečné kontrolované podobě. Vždycky, když už je toho na nás moc, můžeme odložit knížku, nebo si při nervy drásající filmové scéně zakrýt oči. Jednoduše máme ten strach částečně pod kontrolou. Možná, že kdybychom strach neuzavírali bezpečně do knih a filmů, rozlil by se všude kolem nás...Kdo ví.

Pavel Chodúr:

Utopická dokonalosť, ktorá by bola možná len vtedy, ak by neexistovala hierarchia a ak by bolo všetko presne kontrolované. Mali by sme stále eugeniku a tomu svetu by chýbalo umenie a kultúra. Človek by bol súčasťou kolektívu a nie jednotlivcom. Inak by tam horor musel byť. Rovnako, ako by tam boli prítomné aj iné žánre. Horor je formou, ako hľadať odpovede na svoj strach. Čeliť mu, prekonávať ho, konfrontovať sa s ním. Ak by nebol, človek by nemohol rozmýšľať o sebe a ani o svete. Nebola by viera. Neboli by príbehy, neboli by morálne hodnoty. Nebolo by nič. Takže by svet bez hororu, či už filmového alebo knižného, vyzeral dosť naprd.

Matej Kandrik:

To je skvelý námet na horor! Prežívanie strachu a hrôzy je podľa môjho názoru základnou a všeobecne zdieľanou ľudskou skúsenosťou. Čím by sme boli bez toho? Odpoveď nemám, ale obával by som sa straty pestrosti a istej hĺbky života. To je na istej rovine aj téma mojej poviedky – des zo straty ľudskosti zbavením sa negatívnych emócií.

George Petrunas:

Väčšina ľudí povie, že horory nečíta. Že ich vlastný život je dosť strážidelný a že vo svete sa deje aj tak dosť hrôz. Lenže podľa môjho názoru je dobrý horor o niečom inom.

Minimálne ten, čo sa snažím písať ja. Je v prvom rade o konfrontácii so strachom v jeho rôznych podobách. A to sú momenty, kedy sa mu buď môžete poddať, alebo sa pokúsiť zo seba dostať to najlepšie. Druhý rozmer je trochu perverznejší – pretože, ruku na srdce, takmer každý z nás niekedy rád s istou mierou škodoradosti sleduje, ako sa iným dejú všetky tie desivé veci – ideálne z tepla vlastnej obývačky pod dekou

CHARON

**Chceš sa pridať k časopisu Charon?
Na našu plavbu po hororových vodách
hľadáme prispievateľov a tvorcov
obsahu! Ak si fanatik do hororu
a máš čo povedať, vieš písať
články alebo sa vyznáš
v tvorbe príspevkov na
sociálne siete, či v inom
druhu hororového odvetvia,
kontaktuj nás na e-mail:**

casopis.charon@gmail.com

*d'alsie číslo
vychádza
1.10.2026*